

# KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska  
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 71 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 15 lutego 1934

Rok 29

Poznań, 14 lutego.

## Narodowcy młodego i starszego pokolenia

Jak już zaznaczyliśmy wczoraj, prasa „sanacyjna“ ogromnie się zainteresowała miodem pokoleniem narodowym, rozwodząc się szczegółowo o fermentach w jego łonie. Byłoby właściwie rzeczą naturalniejszą, gdyby prasa wspomniana zajęła się — już nie fermentami — ale anarchią myślową młodzieży własnego obozu, wyrażającą się w „rozpiętości ideowej“ od monarchizmu aż do komunizmu, a troskę o młode pokolenie narodowe zostawiła narodowemu obozowi.

Jeżeli bowiem prasa „sanacyjna“ mniema, że jej intrygi i intryżki zdołają w sieć złapać młode żywioły narodowe, to oddaje się ona grubemu złudzeniu. Stwierdził to świeżo poseł Zdzisław Stahl, którego „sanatorzy“ wygrywają w ostatnim czasie przeciwko obozowi narodowemu z powodu jego książki „Wstęp do polityki“, zawierającej poglądy zarówno słuszne, jak i błędne. A mianowicie wobec wersji, jakoby pewne młode elementy narodowe zwracały się sympatjami ku „sanacji“, poseł Stahl oświadczył na łamach warszawskiego „ABC“:

„W tej atmosferze (domysłów i sugestji „sanacyjnych“) należy stwierdzić, że po błędzi, kto wiązać z tem będzie przypuszczenia osłabienia się dynamiki bojowej ruchu narodowego wobec ataków wojującego obozu rządzącego i wobec innych przeciwników politycznych. Wielkie zagadnienia przyszłości państwa otwierają ruchowi narodowemu nowe źródła sił i dają do rąk świeże narzędzia walki.“

O czem — wbrew temu — marzy „sanacja“? O rozsądzeniu od wewnątrz jedynej siły politycznej, która się jej oparła i opiera, t. zn. obozu narodowego.

Jakby to miało nastąpić? Przez przeciwstawienie się pokoleniu młodego starszemu pokoleniu narodowemu. Coś gdzieś czytano, coś gdzieś słyszano, ściślej mówiąc: coś gdzieś podsłuchano, bezpośrednio czy przez konfidentów, — dość, że postanowiono spróbować wytworzyć „zbiorową sugestię“, że — obóz narodowy się wali...

Czy radość to nie przedwczesna nie-co? Tyle już razy „stwierdzano“ zbliżający się jakoby hyżym krokiem „skondecji“ i każdym razem — omylono się. Czy nie mamy czasami do czynienia z nową omyłką?...

„Młodzi a starzy“: stary, odwieczny to temat. Byłoby źle, gdyby młodzi nie wierzyli w siebie, że zdołają działać lepiej od starszych. Czasami wiara ich okazuje się uzasadnioną, czasami bezpodstawną. To zależy od ludzi, ale także od warunków, w jakich pracują.

Ambicja młodych, by zrobić lepiej od starszego pokolenia jest nie tylko naturalna, ale i zdrowa i może sprawie poważnej oddać usługi, byleby z rzetelnych wypływała motywów i zawierała w sobie pierwiastki pozytywne i twórcze,

## Austria na wulkanie

Rząd dotychczas jeszcze nie opanował całkowicie sytuacji — Niezwykle krwawe walki i duże obustronne straty

### NOC MINĘŁA SPOKOJNIE

Wiedeń. (Tel. wł.) Noc minęła w Wiedniu spokojnie. Nawet w dzielnicy Florisdorf, gdzie sytuacja nie jest jeszcze opanowana, nie walczone. W godzinach porannych słychać było tylko od czasu do czasu wybuchy min; dopiero około godziny ósmej ogień artyleryjski przybrał nieco na sile.

Tramwaje kursują prawie w całym mieście z wyjątkiem Ringu, gdzie władze jeszcze ruchu nie wznowiły, gdyż okolica prezydium policji jest nadal silnie odgradzona i strzeżona.

### ZWAŁY TRUPÓW

London. (PAT.) Biuro Reutersa donosi z Wiednia, że w szpitalu Allgemeines Krankenhaus zmarło z ran około 80 osób, w tem 27 kobiet. Jeden z mieszkańców domu Karola Marxa opowiada, że opuszczając wraz z żoną i dziećmi ostrzeliwany dom, przedzierał się przez zwwały trupów, które tarasowały przejście.

### DWUDNIOWE WALKI W WIEDNIU

Berlin. (PAT.) Niem. B. Inf. ogłosiło późnym wieczorem długi opis walk na terenie Wiednia, oparty na opowiadaniach uchodźców, przybyłych do Bratislavy. Według tych opisów 2-dniowe walki w Wiedniu spowodowały wielką ilość ofiar, o których komunikacji oficjalnej narazie nie mówi.

Wielki blok budynków gminnych, zamieszkałych przez tysiące robotników, pod ogniem artylerji zamienił się w rumowisko, pod którym znalazły się

setki ofiar zabitych i ciężko rannych. Ustawicznie przyjeżdżały karetki pogotowia ratunkowego i odwoziły ofiary do szpitali i ambulatorjum. Najcięższe walki toczyły się na Ottakringu przy zdobywaniu domu robotniczego. Dom Karola Marxa, olbrzymi kompleks zabudowań, tworzący jakgdyby naturalną fortecę, musiał być zdobywany krok za krokiem przy użyciu artylerji. Z zabudowań pozostały tylko gruzy. Ilości ofiar, zagrzebanych pod rumowiskiem, narazie podać nie można.

Florisdorf, dzielnica opanowana przez soc-dem., stawiała zaciepki opór. W czasie starcia padły po stronie wojsk rządowych i policji liczne ofiary.

Brak dotychczas wiadomości z centrów przemysłowych w pobliżu Wiednia jak St. Pölten, Wiener Neustadt oraz Neunkirchen. Miejscowości te, zamieszkałe prawie wyłącznie przez ludność robotniczą, stanowią silną fortecę soc.-demokracji. Komunikacja telefoniczna była od południa zupełnie przerwana.

### STRATY SCHUTZBUNDU

Wiedeń. (PAT.) Przypuszczalne straty Schutzbundu na prowincji i w Wiedniu przekraczają 1000 osób. Straty po stronie wojsk rządowych i policji obliczają na przeszło 100 osób. W kołach rządowych twierdzą, że soc-dem. sprowadzają broń z Czechosłowacji.

Wskutek tego też w praktyce życiowej widzimy znacznie nieraz większy dystans typu politycznego między dwoma przedstawicielami tego samego młodego pokolenia, niż między jednym z nich a odnośnym reprezentantem pokolenia starszego, posiadającym mocne oblicze polityczne. Są to rzeczy, które nie dadzą się ująć w szablon, bo — są ludzie i ludzie, są żywi, — że się tak wyrażymy obrazowo — wygimnastykowani i mocni i są zgaszeni, skurczeni i słabi.

Z powyższem zastrzeżeniem, by pojęć „młodzi“ i „starsi“ czy „starzy“ nie szufladkować mechanicznie, jesteśmy zwolennikami odmładzania kadrow organizacyjnych obozu narodowego.

„Wszystko płynie“ — mówili Grecy. Życie idzie naprzód, w dzisiejszych czasach nawet wielkimi krokami. Musimy się do postępu życia dostosowywać doborem nie tylko metod działania, ale przede wszystkim ludzi. Więc odmładzanie naszych szeregów jest niezbędne, dodamy jednak wyraźnie: odmładzanie nie tylko Stronnictwa Narodowego, lecz i ruchu młodych.

Ludzie powinni się posuwać naprzód w naszym życiu organizacyjnym, winni nie zostawać na miejscu, lecz przesuwać się z ruchu młodych do Stronnictwa Narodowego, zajmować w nim stanowiska kierownicze, o ile tylko posiadają stosowne wyrobienie polityczne, by złuzować tych, którym się to już

### ILU ZGINĘŁO W LINZU?

Berlin. (PAT.) Według doniesień Niem. B. Inf. ilość ofiar dwudniowych walk w Linzu wynosi 60 zabitych i przeszło 100 rannych.

### ULTIMATUM

Wiedeń. (Tel. wł.) Rewolucjonści we Florisdorfie są obleżeni ze wszystkich stron przez wojsko. Postawiono im ultimatum, aby do godz. 12 w południe poddali się i złożyli broń, gdyż w przeciwnym razie domy obsadzone przez socjalistów zrównane zostaną z ziemią. Przed południem przybyła z St. Poelten artylerja i piechota, zajmując natychmiast stanowiska we Florisdorfie. Półrządowo liczą siły rewolucjonistów we Florisdorfie na 3000 ludzi. Przy moście filadelfijskim toczą się obecnie zacięte walki. Z Ottakringu donoszą również o toczących się w tej dzielnicy walkach.

### CIĄGLE WALKI

Z Linzu donoszą o wielkich stratach sił rządowych w walkach o Urfahr i Waldegg. Pewien porucznik 8 pułku strzelców alpejskich usiłował z 4 żołnierzami przedostać się w samochodzie przez linię rewolucjonistów. Samochód został wzięty w ogień karabinów maszynowych i wszystkich pięciu zabito.

W Linzu przeprowadzono liczne aresztowania, pomiędzy innymi radcę Korefa i byłego prezydenta izby robotniczej górnej Austrii Pregana. W Linzu

należy. Stanie na miejscu — jednych w jednej, drugich w drugiej organizacji nie oznaczałoby wzajemnego uzupełniania się, tak ściśle przeprowadzonego w systemie włoskim, lecz mogłoby łatwo powieść poprzez dualizm organizacyjny do dualizmu politycznego i politycznych starć.

Gorąco tego pragną nasi przeciwnicy i ze swej strony manewrują wyraźnie, żeby tak się stało. Jest rzeczą narodowców, uczciwych narodowców starszego i młodego pokolenia, uczynić wszystko, by do tego nie doszło, by utrzymana była zgodność, zwartość i karność całego obozu narodowego.

A tak się stanie, gdy będziemy jego kadry organizacyjne odmładzali zarówno w Stronnictwie Narodowym, jak w ruchu młodych, mając wciąż całość obozu narodowego i dobro sprawy narodowej na oku.

Mała jeszcze uwaga, przykład praktyczny: wydawnictwo nasze, korzystając ze swego rozrostu, odświeża się systematycznie przez przybieranie sił nowych, młodych, dając im możliwość rozwijania swych zdolności i zajmowania stopniowo pozycji coraz poważniejszych. I na tej ewolucji sprawa publiczna źle nie wychodzi.

Jutro zwrócimy uwagę na pewien objaw ujemny w ruchu młodych, wymagający poważnej analizy i stanowczej naprawy w interesie własnym tegoż ruchu oraz całego obozu narodowego.

panuje spokój, natomiast na peryferiach Urfafru toczą się walki.

**SUKCES RZĄDOWY**

Wiedeń. (PAT.) Dom robotniczy we Floridsdorfie został po akcji ciężkiej artylerji wzięty szturmem. Tak samo dworzec kolei północnej we

Floridsdorfie. Osiedle robotnicze w pobliżu Floridsdorfu, gdzie koncentrowali się członkowie Schutzbundu, wywiesiło białą chorągiew. Oddziały wojska i żandarmerji zarządziły pościg za cofającymi się w poplochu członkami Schutzbundu.

**Dzisiejsze posiedzenie Sejmu**

*Wielka mowa p. prezesa Rybarskiego — „W Polsce smok fiskalizmu pożarł słońce dobrobytu“*

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiejsze posiedzenie Sejmu, ostatnie w tym tygodniu, rozpoczęło się od trzeciego czytania preliminarza budżetowego.

Pos. Rybarski zaczął od tego, iż ze strony posłów rządowych nieustannie padają pod adresem Klubu Narodowego zarzuty z powodu rzekomego braku rzeczowej krytyki. Wobec tego należy przypomnieć, że wszystkie niemal uwagi i przestrogi Klubu Narodowego okazały się słuszne zarówno co do deficytu budżetowego, pożyczki zapalczonej funduszu drogowego, kredytu zagranicznego itd.

Pos. Rybarski przypomniał dalej o tem, co min. komunikacji mówił o postępowaniu grupy francuskiej w Tow. Polsko-Francuskiem, kiedy zaznaczył,

że Towarzystwo zupełnie nie wywiązuje się z swoich zobowiązań i zwraca uwagę, że Klub Narodowy przed tem przestrzegali. Dalej stwierdził wzrost kapitałów żydowskich w Polsce, co wywołało wielką wrzawę wśród posłów żydowskich. Zwracając się w stronę klubu rządowego oświadczył, że gotów jest dostarczyć informację cyfrowych, stwierdzających wzrost kapitałów żydowskich, trzeba jednak umożliwić wgląd w te rzeczy. Zakończył przemówienie słowami, że „w Polsce smok fiskalizmu pożarł słońce dobrobytu“.

Następnie zabierali głos jeszcze postawie Nosek, Klub Ludowy, Niedziałkowski, P. P. S., i rozpoczął przemówienie poseł Miedziński z B. B. (w)

**We Francji nastąpiło uspokojenie**

*Dażenie do zaniechania walk partyjnych — Rząd Doumergue'a może liczyć na ok. 450 głosów w izbie*

Paryż. (Tel. wł.) W kuluarach parlamentu francuskiego panował we wtorek spokój, mimo zapowiedzianego na czwartek przedstawienia się nowego rządu.

Nieliczne grupy parlamentarzystów obradowały nad ogólnym położeniem, przyczem zgodnie stwierdzono, że należy zaniechać walk partyjnych, aby umożliwić produktywną pracę.

Zastanawiano się nad tem, czy nie poprosić ostatniego niefortunnego premiera p. Daladier, aby nie pokazywał

się na czwartkowym posiedzeniu izby deputowanych, celem uniknięcia w razie jego obecności niewątpliwego starcia prawicy z lewicą. Prócz tego pewne ugrupowania zamierzają zwrócić się do posła Henriota i skłonić go do zrezygnowania z interpelacji, w której domaga się sądowego ścigania b. premiera Daladiera i jego ministrów, jako odpowiedzialnych za ostatnie wypadki.

W dobrze poinformowanych kołach parlamentarnych licza, że za rządem wypowie się około 450 posłów.

**Rocznica koronacji Piusa XI**

Miasto Watykańskie. (KAP.) W 12 rocznicę koronacji Piusa XI, odbyło się w obecności Papieża w kaplicy sykstyńskiej uroczyste nabożeństwo dziękczynne, w którym wzięło udział osiemnastu kardynałów, wielu arcybiskupów i biskupów, korpus dyplomatyczny, wielki mistrz maltański, krewini Ojca św. i przedstawiciele arystokracji, oraz patrycjatu rzymskiego.

Mszę św. odprawił arcyb. Bolonji, kard. Nasalli Rocca. Ojciec św. w stroju pontyfikalnym w tjarze przybył do

kaplicy sykstyńskiej na sedia gestatoria i asystował nabożeństwu na tronie, skąd następnie udzielił zebranybłogosławieństwa. W najbliższym otoczeniu Papieża znajdował się ks. prałat Janasik, audytor św. Roty.

Do kancelarii papieskiej nadeszły wielkie ilości depezb i adresów z życzeniami od panujących i szefów rządów, kardynałów, różnych związków i stowarzyszeń. Nadto w umyślnie wyłożonej księdze zebrano niezliczone podpisy osób przybyłych z życzeniami.

**Żywcem pogrzebani**

*Katastrofy z powodu opadów śnieżnych we Włoszech i w Japonii*

Rzym. (Tel. wł.) Wskutek wielkich opadów śnieżnych ostatnich dni osunęły się masy ziemi w Fossombrone przy drodze Urbino-Fano, w środkowych Włoszech.

Według pobieżnych obliczeń, osunęło się z wysokości 100 mtr. około pół miliona metrów sześciennych ziemi, która zasypała 6 domów. Dotychczas wydobyto 11 zabitych, oraz kilku rannych.

Na podstawie relacji naocznych świadków, katastrofa trwała zaledwie

kilka minut, tak, że o ratunku zagrożonych domów nie było mowy.

Tragiczny ten wypadek wydarzył się w północno-wschodniej części Apeninów na północ od Bolonji, gdzie ostatnio spadły wielkie lawiny.

London. (Tel. wł.) Według doniesień z Tokio zalał się pod ciężarem śniegu w miejscowości Niigata dach sypialni, w której spało 19 dziewcząt, pracujących w pewnej fabryce jedwabiu. Z pod gruzów wydobyto 13 zwłok, 6 dziewcząt zdołano uratować.

**Wizyta min. Becka w Moskwie**

**OFICJALNE WIZYTY**

Moskwa. (PAT.) P. min. Beck złożył oficjalne wizyty komisarzowi ludowemu spraw zagr. Litwinowowi oraz prezesowi rady komisarzy ludowych p. Mołotowowi, którzy następnie rewizytowali p. ministra w poselstwie polskiem. Popołudniu p. min. Beck odbył pierwszą konferencję z komisarzem Litwinowem.

**OBIAD**

Moskwa. (PAT.) Komisarz ludowy spraw zagr. Litwinow wydał na cześć min. Becka obiad, w którym wzięli udział: poseł Rzplitej Łukasiewicz, członkowie rządu, przedstawiciele komisarjatu spraw zagr. poseł Z. S. R. R. w Warszawie Antonow Owsiejenko, członkowie poselstwa polskiego, wyżsi funkcjonariusze komisarjatu

**MOWA LITWINOWA**

Podczas obiadu komisarz Litwinow wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. in. co następuje:

„Z głębokim zadowoleniem mogę stwierdzić, że przełom, jaki nastąpił we wzajemnych stosunkach między Z. S. R. R. a Rzplitej Polską oraz dalszy pomyślny rozwój tych stosunków, znalazł swój wyraz w aktach, mających niezmiernie ważne znaczenie nie tylko

dla stosunków między naszymi krajami, lecz również dla sprawy utrwalenia powszechnego pokoju. Mam na myśli tak szczęśliwe zawarcie przez nasze oba kraje paktu o nieagresji oraz konwencji określającej napastnika. Zawarcie tych dwóch układów w obecnych międzynarodowych warunkach w warunkach wrastającej nieufności między krajami, jest cennym przyczynkiem w dziele utrwalenia powszechnego pokoju.

„Nie można również pominąć sukcesów w dziedzinie kulturalnego zbliżenia między obu naszymi krajami. Wzajemne odwiedziny przedstawicieli nauki i sztuki, które nawiązały współpracę stanowią również oznakę pomyślnego i wszechstronnego rozwoju stosunków między Związkiem Sowieckim a Polską. Gorące przyjęcie, z jakim spotkali się nasi lotnicy podczas pobytu w Polsce, odwiedziny Z. S. R. R. przez polską eskadrę, która pozostawiła u nas jak najlepsze wspomnienia, powinny być również uważane jako czynnik zbliżenia między obu naszymi krajami.

„Systematycznie prowadzący pokojową politykę rząd sowiecki specjalną uwagę zwraca na ustalenie i utrzymanie prawdziwie dobrych, sąsiedzkich i przyjaznych stosunków ze swoim największym zachodnim sąsiadem: Rzeczpospolitą Polską.

„Poza zagadnieniami, bezpośrednio dotyczącymi Z. S. R. R. i Rzplitej Polski, istnieją i powstają rozmaite zagadnienia o charakterze międzynarodowym. Wyjaśnienie tych spraw i uzgodnienie z punktu widzenia rządów obu krajów, może odegrać poważną rolę w sprawie jeśli nie zupełnego udaremnienia, to przynajmniej znacznego osłabienia siły czynników, zmierzających do naruszenia pokoju.“

**Dymisja prez. Słomińskiego**

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś prezydent miasta Słomiński zgłosił na ręce p. Prezydenta swoją dymisję oraz rozpoczął urlop, z którego już wróci prawdopodobnie w charakterze dyrektora tramwajów miejskich. (w)

**Trzesienie ziemi**

Berlin. (Tel. wł.) Centralna niemiecka stacja sejsmograficzna w Jenie zanotowała dziś rano o godz. 5 min. 12 sek. 24 niezwykłe silne trzesienie ziemi, którego ognisko znajduje się w odległości około 9 400 kilometrów.

Wstrząsy w Jenie trwały mniejszej wście godziny. Przypuszcza się, że kataklizmem nawiedzona została wschodnia Azja.

**Podatek od polskiego piwa**

Gdańsk. (Tel. wł.) Rozporządzeniem senatu ustalono nowe stawki podatkowe od piwa. Podatek od piwa przywożonego z Polski i za granicę wynosi 6,25 gld. Piwo natomiast produkowane w Gdańsku opodatkowane będzie w wysokości 5 gld. od 2000 hlt. (p)

**Przepowiednia pogody na czwartek:** W ranające zachmurzenie z możliwością nieznacznych opadów, temperatura bez większych zmian.

**Kurs dolara.** Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,39 zł, w Gdańsku na Warszawę 5,35 zł.

**Kurs marki niem. i guld. gd.** Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł, gotówką 208,10 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — zł, gotówką 172,39 zł.

**POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA**  
Poznań, 14. 2. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych obniżyła się nieco w kursie 5 proc. pożyczki konwersyjna, notując 57 proc. w placeniu, również placono za 3 proc. pożyczki bud. po 40,50, natomiast obracano 4 proc. premii dol. po 54.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano — przy braku oddawców — 4½ proc. dol. listy zast. po 48½ proc. w placeniu (przy kursie dolara 5,36½), natomiast obracano 4½ proc. dol. listy zast. w zlocie po 48. 4 proc. listy zast. konwert. obracano początkowo po 43 proc. bez notowania, później natomiast notowano 43½ w placeniu; również placono za 4½ proc. złotowe listy zast. 44½—45 proc.

Akcje bankowe i przemysłowe bez notowania.

**Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej**  
Papieru procentowego:

(Kurs w procentach nominalu)  
5% Poż. konwersyjna 57% P.  
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,363/4 48½% P.  
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 48% +.

Należyta przemianę materji zapewniają  
**Ziela Przeczyszczające**  
**KARPINSKIEGO.**  
Tę 153

4% listy zastaw. konw. ostempl. Pozn. Ziem. Kredyt. 43½% P.

(Kurs w złotych)

4% pożyczka premjowa dolarowa, serja III 54 +

4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 44½ — 45 P.

3% pożyczka budowlana, serja I 40,50 P.

Tendencja bez zmiany.

**Urzędowa cedula**

**Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu**

Poznań, 14. 2. 1934 r.

**Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:**

Standardy: 1 żyto 718 g/l 2. pszenica 749 g/l. 3 owoies 500 g/l.

**Ceny transakcyjne**

Zyto 270 tonn par Poznań . . . 14,75  
Zyto 15 tonn par Poznań . . . 14,68 1/2  
Zyta 30 tonn par Poznań . . . 14,60  
Otręby żytnie 15 tonn par. Poznań . . . 10,00

**Ceny orientacyjne**

Zyto . . . 14,50— 14,75  
Usposobienie spokojne . . .

Pszenica . . . 17,50 18,00  
Usposobienie spokojne . . .

Jęczmień browarowy . . . 15,50— 16,50  
Usposobienie spokojne . . .

Jęczmień 695—705 g/l . . . 15,00— 15,50  
Jęczmień 675—685 g/l . . . 14,50— 15,00  
Usposobienie spokojne . . .

Owies nadający się do siewu . . . 12,25— 12,75  
Usposobienie spokojne . . .

Owies . . . 11,75— 12,00  
Usposobienie spokojne . . .

Mąka żytnia I gat. 0,55% . . . 21,00— 22,00  
wł w . . .

Mąka żytnia I gat. 0,65% . . . 19,50— 20,75  
wł w . . .

Mąka żytnia II gat. 55—70% . . . 16,50— 17,50  
wł w . . .

Mąka żytnia poślednia ponad 70% wł w . . . 13,00— 14,50

Mąka żytnia razowa 0,95% . . . 17,00— 18,00  
wł w . . .

Usposobienie spokojne . . .

Mąka pszenna gat. IA 20% . . . 32,75— 34,00  
wł w . . .

Mąka pszenna gat. IB 45% . . . 29,75— 32,00  
wł w . . .

Mąka pszenna gat. IC 60% . . . 28,25— 30,00  
wł w . . .

Mąka pszenna gat. ID 65% . . . 26,75— 28,50  
wł w . . .

Mąka pszenna gat. II 45-65% . . . 24,75— 26,50  
wł w . . .

Mąka pszenne gat. III pośl. . . 18,00— 19,50  
A 65—70% wł w . . .

Mąka pszenne gat. III pośl. . . 15,00— 16,50  
B ponad 70% wł w . . .

Usposobienie spokojne . . .

Otręby żytnie z przemiału . . . 9,75— 10,50  
standartowego . . .

Otręby pszenne z przemiału . . . 11,00— 11,50  
standartowego . . .

Otręby pszenne grube z przemiału . . . 11,50— 12,00  
standartowego . . .

Rzepak zimowy . . . 44,00— 45,00

Siemie lniane . . . 47,00— 50,00

Gorzyczka . . . 33,00— 35,00

Wyka latowa . . . 14,50— 15,50

Peluszka . . . 14,50— 15,50

Groch Viktoria . . . 25,00— 26,00

Groch Folgera . . . 20,00— 22,00

Łubin niebieski . . . 6,50— 7,50

Łubin żółty . . . 9,00— 10,00

Seradela . . . 13,00— 14,00

Koniczyna czerwona surowa . . . 170,00—200,00

Koniczyna czerwona 95—97% . . .

czyst . . . 210,00—235,00

Koniczyna biała . . . 70,00—100,00

Koniczyna szwedzka . . . 90,00—110,00

Koniczyna żółta odłuszczona . . . 90,00—110,00

Koniczyna żółta w łuskach . . . 30,00— 35,00

Przełot . . . 90,00—110,00

Tymoteusz . . . 25,00— 30,00

Rajgras angielski . . . 44,00— 50,00

Plak: ziemniaczane . . . 14,00— 15,00

Słoma pszenna luzem . . . 1,20— 1,50

„ pszenna prasowana . . . 1,75— 2,00

„ żytnia luzem . . . 1,25— 1,50

„ żytnia prasowana . . . 1,75— 2,00

„ owsiana luzem . . . 1,25— 1,50

„ owsiana prasowana . . . 1,75— 2,00

„ jęczmienna luzem . . . 1,25— 1,50

„ jęczmienna prasow. . . 1,75— 2,00

Siano zwykłe luzem . . . 5,00— 5,25

Siano zwykłe prasowane . . . 5,50— 6,00

Siano nadnoteckie luzem . . . 6,00— 6,25

Siano nadnoteckie pras. . . 6,50— 7,00

Makuch miany w taflach . . . 18,50— 19,00

Makuch rzepakowy w tafl. . . 14,50— 15,00

Makuch słonecznik. w tafl. . . 15,75— 16,75

Srut Soja . . . 19,75— 20,25

Mak niebieski . . . 44,00— 50,00

**Ogólne usposobienie spokojne.**

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 782,5 t., pszenicy 532,5 t., jęczmienia 298 t., owsa 30 t., maki żytniej 103 t., maki pszennej 28 t., otrab żytnich 85 t., otrab pszennych 25 t., gorzyczki 12 t., łubinu niebieskiego 15 t., peluszki 30 t., grochu Viktoria 11 t., grochu Folgera 30 t., rzepaku 7,5 t., koniczyny białej 5 t., koniczyny czerwonej 1,2 t., seradeli 4 t., maku niebieskiego 9,5 t., makuchu słonecznikowego 10 t., ziemniaków sadzonek 30 t., nasion 1,5 t., maki ziemniaczanej 30 t., platków ziemniaczanych 45 t.

## Nitki ukraińskie w kłębku polsko-niemieckim

(Od wł. korespondenta „Kurj. Pozn.“).

Lwów, w lutym 1934.

Na łamach prasy ruskiej dało się zauważyć nieukrywane zadowolenie z podpisanego paktu polsko-niemieckiego. Jest to nader rzadki, a dzięki temu bardzo znamienity objaw, że sfery ukraińskie wyrażają wogóle zadowolenie z powodu aktu dokonanego na terenie międzynarodowym przez państwo polskie. Zdarzyło się to — dosłownie — po raz pierwszy od czasów powstania Polski.

Polityka nie lubi sentymentów. Każdy objaw w życiu politycznym ma swój sens i realną przyczynę. Zadowolenie ukraińców nie jest również przypadkiem.

Polityka ukraińska wkroczyła już oddawna w zdecydowany sposób na tory polityki antyrosyjskiej i związała się w swoich nadziejach, rachubach, propagandzie itd. z jednej strony z niektórymi kołami angielskimi, licząc tu na ich tendencje antyrosyjskie, z drugiej wyraźnie stanęła przy Niemczech. Ukraińcy postawili na kartę bloku rewizjonistycznego, szukając kontaktu nie tylko w Berlinie, ale i w Rzymie. Gdziekolwiek dało się w ciągu ostatnich lat słyszeć w Europie echo akcji przeciw traktatowi wersalskiemu czy za rewizję granic tam, jak z pod ziemi, wysuwali się agenci ukraińscy i podsuwali ministrom i dyplomatom swoje pretensje. Najsilniej zaznaczyła się współpraca ukraińców z Niemcami, gdyż doszło tu do tak ścisłej kooperacji, że b. pułk. Konowalec, komendant O. U. N. stał się prosto agentem wojskowych kół niemieckich, a jego organizacja terrorystyczna — obok akcji sabotażowej we Wschodniej Małopolsce — trudniła się szpiegostwem na terenie Polski.

Szczególne nadzieje wiązali ukraińcy z dojściem do władzy Hitlera. Na długo przed przewrotem hitlerowskim ukazał się w prasie ruskiej obszerny wywiad z Rosenbergiem, w którym kierownik spraw zagranicznych w partii narodowo-socjalistycznej sprezyował jej antyrosyjską linię i dał do zrozumienia, że Ukraina może liczyć na sympatię i współpracę przyszłego rządu hitlerowskiego.

Prasa obozu ukraińskiego powitała Hitlera jako kanclerza z prawdziwą radością. Przypiębienie dało się zauważyć na jej łamach po zawarciu paktu rosyjsko-polskiego, a obecnie czyta się obszerne artykuły traktujące z zadowoleniem fakt odprężenia polsko-niemieckiego. „Dilo“ uważając pakt z Niemcami za „jedno z najważniejszych wydarzeń doby powojennej“ streszcza znaczenie paktu w trzech punktach: 1) pakt polsko-niemiecki neutralizuje pakt nieagresji pomiędzy Polską i Sowietami; 2) otwiera możliwości najszerszej międzynarodowej kooperacji pomiędzy temi dwoma państwami; 3) pakt jest ciałem dla Ligi Narodów.

W parę dni później inny organ opinii ruskiej, będący pod wpływami stanisławowskiego władcy ks. biskupa Chomyszyna, a mianowicie „Nowa Zorja“ roztoczyła szeroki obraz... obojętne spadających na rząd polski po podpisaniu paktu z Niemcami — w stosunku do zagadnienia ukraińskiego. „Nowa Zorja“, podkreślając również z uznaniem, że rząd przeprowadził umowę polsko-niemiecką, uważa, że z kolei — pomimo negatywnego stanowiska opinii — powinien rząd rozwiązać problem ukraiński na wewnętrznym terenie Polski, oczywiście zgodnie z postulatami Ukraińców, bo o takie tylko im rozwiązanie sprawy chodzi.

Fakty powyższe budzą pewne uzasadnione podejrzenia i obawy. Z jednej strony ukraińcy wykazują nader zagadkową radość z powodu paktu z Niemcami, a nie ulega żadnej wątpliwości, że jeśli nie formalne dyrektywy, to conajmniej natchnienie czerpią oni z Berlina i bezpodstawnie swojego zadowolenia nie demonstrują. Równocześnie, niemal nazajutrz po podpisaniu paktu przez U. N. D. O. pos. D. Lewicki w czasie dyskusji budżetowej bije pokłony przed... p. Jędrzejewiczem, unosząc się nad nim jako nad pierwszym mężem stanu, który wspomniął o potrzebie rozwiązania zagadnienia ukraińskiego, a prasa ruska przedkłada ofertę na „zawarcie ugody“ (jak dosłownie pisze „Nowa Zorja“) a-



nalogicznie z... paktem polsko-niemieckim.

Prasa czeska na kilka dni przed zawarciem i ujawnieniem paktu polsko-niemieckiego ogłosiła bardzo zajmujące szczegóły o konferencji Konowalca z wybitnymi czynnikami partii narodowo-socjalistycznej, na której Konowalec miał otrzymać ostry zakaz prowadzenia dywersji i stosowania teroru we Wschodniej Małopolsce, natomiast uwagę swoją i swojej organizacji miał — zgodnie z powyższymi dyrektywami — skierować na teren czechosłowackiego Podkarpacia.

Brakuje w tej misternej robocie je-

szcze jednego, niewątpliwie najważniejszego, szczegółu: owego „rozwiązania problemu ukraińskiego“ w myśl pobożnych, jak dotąd, życzeń ukraińskich. Skoro już jednak niespodzianki stały się ulubioną metodą we współczesnej Polsce, może nie od rzeczy było naświetlenie i uwydatnienie dość grubych zresztą nitek prowadzących bodaj czy nie do jednego kłębka. W razie „zaskoczenia“ mielibyśmy do czynienia z jedną z najciekawszych i — dodajmy — najniebezpieczniejszych konsekwencji paktu polsko-niemieckiego na wewnętrznym terenie Polski.

KLAUDJUSZ HRABYK.

## Odruchy straceńców

Socjaliści twierdzą, że krwawe walki w Austrii były celowo sprowokowane przez pewne ugrupowania rządowe (Heimwehr) celem znalezienia pretekstu dla całkowitego wytepienia socjalizmu w Austrii, a zwłaszcza wypędzenia ich z ratusza wiedeńskiego, który był główną ich ostoją. Jak tam było w istocie, tego nikt już nie stwierdzi. Faktem jest, że jesteśmy świadkami likwidacji socjalizmu w jeszcze jednym kraju, gdzie był on bardzo silny i gdzie skupiał w swoich szeregach 700 tys. zorganizowanych członków. Likwidacja odbywa się przy huku kul i manewrach wojskowych, niemniej wydaje się ona nieunikniona.

Socjaliści austriaccy chcieli uniknąć zarzutu bierności, jaki spotkał ich kolegi niemieckich, którzy nawet nie umieli stawić oporu hitlerowcom. Postanowili więc bronić się czynnie. Ale i ta postawa okazuje się tylko odruchem. Ulica nie stanęła w obronie socjalizmu. Wojsko i policja nie przeszły na ich stronę. Broni się tylko organizacja. Lecz jest to obrona straceńców.

Również we Francji bronią się socjaliści. Proklamowany przez nich jed-

nodniowy strajk generalny był uzasadniony koniecznością obrony republiki przed „fasyzmem“, który — jak twierdziła odezwa socjalistyczna — opanował już ulicę Paryża. We Francji skończyło się na demonstracji. Do większych starć nie doszło. Francuscy towarzysze są przezniesi od swoich kolegów austriackich. Lecz czy i ta przezniesi im dopomoże do przetrwania złej godziny? Rozbudzenie się nastrojów antymarksistowskich we Francji jest, zdaje się, tak silne, że nie nie zdoła powstrzymać ewolucji, jaka następuje w poglądach opinii francuskiej.

W Austrii rewolta socjalistów doprowadzi do ustanowienia rządów albo faszystowskich, wobec których nawet linia kanclerza Dollfussa okaże się zbyt blada, albo wprost hitlerowskich, bo nie należy zapominać, że gdyby w Austrii walka rządu z socjalistami przeciągnęła się, skorzysta z niej ten trzeci, który dziś zachowuje neutralność, to znaczy hitlerizm. We Francji wszyscy dziś już mówią o konieczności reformy ustroju, która nie wiadomo na czym się skończy. Przewrót ideowy i polityczny nie omija już żadnego narodu.

## Sprawy włoskie i międzynarodowe

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Rzym, 11 lutego.

Rząd włoski przedsięwziął z wielkim powodzeniem konwersję długu publicznego, który w postaci różnych pożyczek skonsolidowanych ciężył sumą 88 miliardów lir na finansach państwa, wymagając rocznie 4 miliardów lir dla spłaty procentów. Niezbędne jest zaznaczyć, że od czterech lat w miarę wzrastania kryzysu i załamania się przedsiębiorstw przemysłowych kapitały prywatne i oszczędnościowe szerokich mas we Włoszech, po cierpkich doświadczeniach z akcjami i papierami przemysłowym odwróciły się niemal zupełnie od tego pola inwestycji i, rezygnując z wielkich dochodów, zadowalniały się skromnym procentem kas oszczędności. W krótkim czasie instytucje oszczędnościowe włoskie zgromadziły przeszło 15 miliardów kapitałów prywatnych, co świadczy, iż, o ile państwo włoskie jest ubogiem, o tyle Włosi są zasobni i oszczędni. Rząd faszystowski, do którego masy włoskie mają i mogą mieć zaufanie, postanowił wyzyskać okoliczność nagromadzenia tych oszczędności dla konwersji długów i podniesienia gospodarstwa narodowego.

Konwersja objęła przede wszystkim 5 procentową pożyczkę skonsolidowaną, której jest w obiegu na 61 miliardów lir. Szerokie warstwy przyjęły tę operację przychylnie (konieczność jej usprawiedliwiał między innymi fakt, że Bank Włoski odpowiednio do ogólnego stanu rynku finansowego obniżył stopę dyskontową z 7 na 3 proc.). W zamian bowiem za papier długu publicznego, od którego państwo zobowiązane było płacić tylko rentę,

otrzymały one lepsze obligacje, jakkolwiek przynoszące tylko 3½ proc. ale za to wolną od wszelkich podatków nawet przy dziedziczeniu i dającą się

łatwo sprzedać. Poza to nowa pożyczka daje możliwość wygranych premij w ogólnej sumie 600 milionów. — Operacja powyższa, która, począwszy od r. 1937, uwolni skarb państwa o przeszło miliard spłacanych rocznie procentów od długów, ma duże znaczenie nie tylko dla uzdrowienia finansów, ale wogóle dla wzmocnienia gospodarki włoskiej. Koła finansowe zagraniczne przyjęły konwersję długu włoskiego z uznaniem. Pieniądz we Włoszech wykazuje ostatnio tendencję ku potaniu, a równocześnie siła nabywcza liry wzrosła. Przyszłość finansowa i ekonomiczna Włoch wchodzi więc na pomyślne tory. Jedynie wysoki stan liry wobec spadku dolara jest punktem niebezpiecznym.

Prasa włoska, która od tygodnia bardzo wiele miejsca poświęcała powyższej operacji finansowej, miała pretekst, by nie komentować pewnych wypadków międzynarodowych, które Włochom mogły być nie na rękę. Do takich n. p. należy podpisany 9. b. m. pakt bałkański, który z natury rzeczy jest aktem wielkiej doniosłości politycznej, a o którym, jeśli pisano, to z przekąsem i ironicznie.

Uczestnicy konferencji państw bałkańskich, jaka się odbyła w październiku 1930 r. nie przypuszczali z pewnością, że po trzech latach, zbliżenie między niemi nastąpi tak stosunkowo szybko i tak dodatnie wyda owoce. Oczywiście nie byłoby do tego doszło, gdyby nie pakt czterech, którego następstwem musiał być pakt o nieagresji między Polską a Sowietami oraz układ o określeniu napastnika między małą Ententą a Rosją, które razem z podpisanym paktem bałkańskim stworzyły na wschodzie Europy nową sytuację polityczną, zmierzającą do zapewnienia niezależności państw i do status quo terytorjalnego. Pakt czterech zaś, mimo wszelkie zlągodzenia i niedomówienia, miał być przede wszystkim narzędziem rewizjonistycznym i interwencyjnym w sprawę wewnętrzne państw małych i średnich. Gdyby Mussolini był przewidział powyższe następstwa, byłby niewątpliwie postępowal wolniej i ostrożniej w sprawie paktu czterech.

Pakt bałkański postanawia między innymi, że Rumunia, Grecja, Turcja i Jugosławia gwarantują sobie wzajemnie bezpieczeństwo swych granic bałkańskich i zobowiązują się nie przedsięwziąć żadnej akcji politycznej przeciwko któremukolwiek z narodów bałkańskich bez zgody innych stron układających się. Fakt, że do paktu bałkańskiego nie przystąpiła narazie Bułgaria, nie wpłynie ujemnie na konsolidację pokoju na Bałkanach. Bułgaria sama, jak to widać z oświadczenia premiera Muchanowa, jest w pełni świadoma, że położenie jej może się poprawić tylko w ramach obecnej pacyfikacji bałkańskiej, bez postronnego nacisku i wpływów propagandy rewizjonistycznej, która popierana przez Włochy i Anglię bynajmniej nie służyła sprawie pokoju, a wręcz przeciwnie groziła chaosem. Państwa bałkańskie pokazały, że wyrosły już, że nie potrzebują opieki mocarstw i że same chcą myśleć o swym ładzie, bezpieczeństwie i przyszłości. S. M.



Kanclerz Dollfuss, dyktator Austrii.

## Ku czemu zdąży Francja?

Byli minister finansów w drugim gabinecie Tardieu, członek stronnictwa prawicy narodowej, poseł Paul Reynaud, zabrał głos wśród wielu innych polityków i parlamentarzystów francuskich, którzy w ostatnich dniach wypowiadali się publicznie w kwestji reformy ustroju Francji.

Na tle zmian rządu oraz ostatnich zaburzeń krwawych, głosy te mają swoją wymowę. Reynaud mówi:

„Kryzys słabnie na całym świecie, wszędzie widzi się oznaki ustępującej stopniowo depresji. Jeden tylko kraj stanowi wyjątek: Francja. Od roku liczba bezrobotnych wzrosła o 15 proc. Liczba upadłości rośnie stale, z dnia na dzień, deficyt budżetowy wynosi 6 miliardów franków, stopa procentowa podnosi się, przez co rosną koszty produkcji i zmniejszają się szanse pomyslnego eksportu naszych fabrykatorów zagranicę.”

„Francja cieszy się reputacją bogatego kraju. Czy tak jest istotnie? Tak i nie. Kapitałów mamy dość, ale są one martwe, nieprodukcyjne. Suma oszczędności prywatnych oceniana jest na 30 miliardów franków, ale mimo to trudno znaleźć we Francji pieniądze na cele produkcyjne.”

„W czym tkwi przyczyna tego stanu rzeczy? Po pierwsze jest nią zażarta walka partji między sobą, zwłaszcza radykałów z socjalistami. Dopóki zgnębny wpływ partji socjalistycznej i jej intrigy nie będzie złamany, dopóty nie można się spodziewać żadnej

naprawy stosunków. Radykali chcą obronić autorytet władzy przed ingerencją związków zawodowych, socjaliści znów chcieliby utożsamić interesy i potrzeby związków z interesem państwa. Kraj nie może wytrzymać na dłuższy dystans podobnego obciążenia.”

„Dotychczas ratowano się przy pomocy kompromisów, zaciągano wciąż pożyczki. Uratowała walutę naszą od spadku obniżka kursu dolara i funta. Ale co będzie dalej? Jaka droga doprowadzi nas do wyjścia z tego bagna? Na drogę tę wkroczyli już przed nami inne kraje. Jest to: deflacja, oszczędności budżetowe, obniżka kosztów produkcji. Państwu musi być przywrócony autorytet, którego oddawna już nie posiada, a w tym celu musi powstać rząd, któryby istotnie rządził, któryby wykazał energię i stanowczość. Francja odczuwa dzisiaj wyraźnie potrzebę rządów silnej ręki.”

„Wszystkim obrońcom obecnego systemu parlamentarnego chcę przypomnieć, że Francja musi dzisiaj wybierać między prawem wolności słowa a prawem do życia. Należy zreformować stosunek między rządem a parlamentem. Francji niezbędny jest silny, autorytatywny rząd, który będzie panem sytuacji i będzie miał wolny wybór działania i decyzji. Pod tym tylko warunkiem da się utrzymać i ocalić we Francji ideologia republikańska.”

E. R.

## Dążenia antyreligijne i komunistyczne Legionu Młodych

### Interpelacja Klubu Narodowego

Posłowie Klubu Narodowego zgłosili na onegdajszym posiedzeniu Sejmu następującą interpelację do p. premiera i min. oświaty:

Od dłuższego czasu rozwija ożywioną działalność na terenie całego kraju, zwłaszcza wśród młodzieży organizacja p. n. Legion Młodych. Dla propagandy swojej ideologii wydaje Legion Młodych aż osiem organów prasowych, a mianowicie: tygodnik „Państwo Pracy” jako organ naczelny, dwutygodnik „Zryw”, dwutygodnik „Akademik-Legjonista”, dwutygodnik „Życie Akademickie”, dwutygodnik „Trybuna”, miesięcznik „Legion Młodych”, „Zarzewie Nowe” i „Smuga” (oraz „Polska Legjonowa”, wychodząca w Poznaniu — red.). Obecnie organizacja ta buduje na polu Mokotowskim własną radiostację nadawczą krótkofalową.

W enuncjacjach swych urzędowych „Legion Młodych” utrzymuje, że jest organizacją opierającą się na programie obecnego rządu i jest spadkobiercą ideowym obozu legionistów z czasów wielkiej wojny, a w szczególności pierwszej brygady legionistów Piłsudskiego. Zdarzyły się liczne fakty, stwierdzające, iż przedstawiciele władz państwowych, wojewodowie i starostowie osobiście lub przez swych zastępców biorą udział w wystąpieniach Legionu Młodych, a nawet zachęcają do wstępowania do tej organizacji młodych urzędników i nauczycieli np. na Pomorzu.

„Kurjer Poranny” w numerze 259 z dnia 18 września 1933 r. doniósł, iż komendant główny Legionu Młodych odebrał w dniu 17 września ślubowanie 112 członków „Straży Przedniej” którzy po złożeniu maturoy zgłosili przystąpienie do Legionu Młodych; przy tej sposobności tenże komendant wygłosił przemówienie, w którym oświadczył, iż „postanowił tym kandydatom do Legionu Młodych, którzy wykażą się pracą w „Straży Przedniej”, skrócić do minimum kurs kandydacki, dla tem wyraźniejszego zaakcentowania łączności dwóch bratnich organizacji”. W „Państwie Pracy” z dnia 24 września 1933 r. oświadczył komendant główny Legionu Młodych, iż „Straż Przednia” wypełnia lukę orga-

nizacyjną, która bardzo dawała się odczuwać”. Sądzę — pisał — że już niedługo nadejdzie czas silniejszego złączenia nietylko faktycznego, które mojem zdaniem już istnieje, ale i formalnego obu tych organizacji”.

Z tego wynika, że Legion Młodych działa również na terenie szkół przez „Straż Przednią”, która powstała przy udziale p. ministra W. R. i O. P.

W ostatnich miesiącach pojawiły się liczne publikacje Legionu Młodych, stwierdzające, iż organizacja ta prowadzi propagandę przeciw religji i w duchu komunistycznym. Ordynariusz diecezji częstochowskiej J. E. ks. biskup Kubina, zaznajomiony z działalnością Legionu Młodych, zmuszony został do ogłoszenia orędzia, potępiającego Legion Młodych za jego wyraźnie wrogą propagandę przeciw religji i Kościołowi katolickiemu.

Znany pisarz katolicki ks. J. Rostworowski T. J. w „Przeglądzie Powszechnym” nr. 602 z lutego r. b. napisał o Legionie Młodych co następuje: „Legion Młodych w numerach „Państwo Pracy” z 7, a potem 21 stycznia r. b. pozwala sobie już na coś więcej niż antyklerykalne wycieczki, bo na sta nowczą i zdecydowaną walkę z wszelką religją. Na zdecydowaną walkę z wszelką religją — bo jeżeli w piśmie związkowym i sztandarowym ukazuje się artykuł, który całe życie religijne redukuje do jakichś czysto subiektywnych, emocjonalnych stanów, a odrzuca zupełnie wszystkie dogmaty aż do wiary w osobowego Boga włącznie — to oczywiście mamy prawo powiedzieć, że cały związek idzie, a przynajmniej ma zamiar iść drogą zupełnej niewiary i mamy prawo ostrzec społeczeństwo i ciągle je na nowo ostrzegać, żeby pod tym względem nie robiło sobie żadnych iluzji. W jakim celu to podkopywanie wszelkiej wiary i zuchwałe szarganie wszelkich świętości? W jakim celu zaszczepianie u nas ohydnej bolszewickiej ideologii, jeśli o ideologii jeszcze może tu być mowa?”

„Czy tego potrzebuje obóz Piłsudskiego? Jak się to dzieje, że rząd nie protestuje przeciw związkowi, który rzekomo po myśli rządu podkopuje publicznie wszelką religję?”

W nr. „Państwa Pracy” z dn. 4 lutego r. b. pojawił się artykuł p. Heleny Krahełskiej p. t. „Błędy komunizmu w Polsce”, w którym autorka, stojąc na stanowisku ideologii komunistycznej, czyni jeden tylko zarzut partji komunistycznej w Polsce, mianowicie poddawanie jej dyrektywom z zewnątrz. Domaga się uniezależnienia komunizmu polskiego, a wypowiadając się za przewrotem społecznym pisze:

„Czas już powiedzieć, że przywiązanie do ustroju kapitalistycznego nie jest żadną gwarancją przywiązania do Polski oraz gotowości do wiernej służby ojczyźnie. Czas już podnieść, że wrogi stosunek do tego ustroju nie powinien wtrącać do więzienia ludzi, wyznających zasadę niepodległości Polski — nie powinien przesądzać o doklejanju do nich etykietek „zdrady stanu”, „obcego żołądka” i t. p.”. Innymi słowy autorka domaga się legalizacji zasad komunizmu, żądając tylko od komunistów uznania niepodległości Polski.

W nr. „Państwa Pracy” z 14 lutego r. b. pojawił się artykuł wstępny Zbigniewa Zapasiewicza, komendanta głównego Legionu Młodych, w którym autor również oświadcza się za zmianą obecnego ustroju społecznego Polski, opartego o kapitalizm i wyraża przypuszczenie, że zmiana ta nastąpi przy udziale Legionu Młodych, a „przyjdzie mu — pisze — tem łatwiej, iż znajdzie

zrozumienie wśród całego szeregu czynników kierowniczych, które tylko ze względów koniunkturalnych, w trosce o byt niezawisły naszego młodego państwa, nie przystępują do przebudowy zasadniczej naszej struktury społeczno-gospodarczej”.

Utwierdziwszy się w przekonaniu, iż kierownicy Legionu Młodych rzeczywiście dążą do poderwania w narodzie polskim zasad religijnych i przekształcenia naszego państwa na państwo o ustroju komunistycznym, podpisani zapytują p. premiera i ministra W. R. i O. P.:

1) Czy wiadomą mu jest szkodliwa działalność Legionu Młodych wyżej przedstawiona, a sięgająca przez Straż Przednią aż do szkół średnich?

2) Czy p. premier i minister W. R. i O. P. skłonny jest położyć kres popieraniu przez czynniki rządowe działalności Legionu Młodych, szkodliwej dla interesów narodu i państwa polskiego?

**TRIOTRON**

najtańsze lampy

radjowe na świecie

Tg 176

## Ofiary burzy na Bałtyku

### ZATOPIONY STATEK

Gdynia. (Tel. wł.) Burza, która szalała ostatnio na Bałtyku, wyrządziła poważne szkody. Dopiero teraz po uspokojeniu się fali dadzą się one bliżej ocenić.

Wczoraj w południe w pobliżu Jastarni w odległości 1 mili od brzegu zauważono sterzące z wody maszty zatopionego statku. Dotąd nie zdołano stwierdzić przyczyn zatonięcia, ani też nazwy statku i co się stało z załogą. Fakt, że statek zatonął w pobliżu brzegu a załoga zniknęła, pozwala przypuszczać, że znalazła ona śmierć w morzu. (e)

### STRACONE „TEMPO”

Gdynia. (Tel. wł.) W czasie szalejącej we wtorek wieczorem na Bałtyku burzy posterunki graniczne oraz służba latarni morskiej w Rozewiu zauważyły wyrzucony przez fale na mieliżnę statek, który znajdował się na wysokości Błot Karwińskich. Zaalarmowane holowniki udały się natychmiast na ratunek, lecz z powodu wysokiej fali

nie mogły dotrzeć do miejsca wypadku.

Stwierdzono, że jest to statek „Tempo” o pojemności 200 tonn, który zdążył z Kopenhagi do Gdańska po zboże. Załoga, złożona z 9 ludzi wraz z kap. Meyerem nie opuściła okrętu.

Aby go sprowadzić na głębszą wodę, trzeba by wybagrować kanał na przestrzeni około 200 metrów. Ponieważ koszty takiego wybagrowania byłyby niewspółmierne z wartością statku, wyprowadzenia jego na wodę prawdopodobnie zaniecha się. (p)

### OSIADŁ NA MIELIŻNIE

Gdynia. (Tel. wł.) Wczoraj przed południem trzy holowniki polskie zajęte były przez kilka godzin ściąganiem z mieliżny trójmaszowego statku niemieckiego „Ingeborg”.

Statek ten wyruszył z Gdańska podobnie jak 20 innych i w czasie burzy schronił się do zatoki, gdzie stanął na kotwicy pod osłoną półwyspu helskiego. Po uspokojeniu się burzy i obniżeniu się poziomu wody okazało się, że osiadł on na mieliżnie. (p)

## Akcja przeciw szkołom polskim

Władze wolnego miasta używają wszelkich sposobów, aby utrudniać uczenie się w języku ojczystym dzieciom polskim

Gdańsk. (Tel. wł.) Pomyślne wyniki zapisów dzieci do szkół polskich w Gdańsku wyprowadzają z równowagi antypolskie czynniki. Z całego terenu wolnego miasta nadchodzą wiadomości o nacisku, wywieranym na rodziców, aby wycofali złożone podanie

Antypolskie czynniki nie mogą się pogodzić z faktem, że w całym szeregu miejscowości senat będzie musiał utworzyć nowe szkoły. Umowa polsko-gdańska przewiduje, że wszędzie tam, gdzie złożonych zostanie 40 podań, musi powstać polska szkoła. W miejscowościach, w których jest taka ilość podań, używa się wszelkich środków, aby liczbę dzieci zdekompletować. Środki jakimi Gdańszczanie się tu posługują są godne zapamiętania. M. in. rodzinom polskim wypowiada się mieszkanie, aby je zmusić do przeprowadzenia się do miejscowości o mniejszej liczbie Polaków.

W Elganowie, gdzie przeważa ludność polska i posiada własne domy, sprowadzono specjalnie niemieckie rodziny z większą liczbą dzieci, aby podnieść siłę żywiołu germańskiego. Tej „inicjatywie prywatnej”, jaką wykazują obywatele gdańscy, przychodzi w sukurs pomoc urzędowa. Dzieci zgło-

szone do szkół poddaje się badaniu urzędowego lekarza, który w wielu wypadkach orzeka niezdolność uczęszczania na naukę. Wszystkie te „sposoby” mają na celu niedopuszczenie do otwarcia nowych szkół polskich. (p)

### Odpowiedź Francji

Paryż. (PAT.) Odpowiedź Francji na memorandum niemieckie z 19. I. została po zaaprobowaniu jej przez radę gabinetową przesłana do Berlina ambasadorowi Francois Poncet celem zakomunikowania jej rządowi niemieckiemu.

Jak twierdzi „Petit Journal” odrzuca ona rewindykację kanclerza Hitlera, dotyczące uzbrojenia Niemiec i rozbrojenia Francji bez gwarancji i bez niezbędnej dla jej bezpieczeństwa zwłoki.

### Bestja w ludzkim ciele

Warszawa. (Tel. wł.) Na zebraniu w Tuchowoli rolnik Nawrot w hójce z inwalidą Gwizdałą zranił go trzy razy nożem a potem obciął mu głowę. (w)

## Czterodniowa wycieczka wielkanocna do Danji

ng 4602

od 31 marca do 4 kwietnia b. r. okrętem „PULASKI”

CENA OD 100 ZŁOTYCH.

Sprzedaj biletów w L'ni Gdynia-Ameryka w Warszawie ul. Marszałkowska 116.

— BEZ PASZPORTOW ZAGRANICZNYCH I WIZ.

W Poznaniu informuje szczegółowo i sprzedaje bilety okrętowe Polskie Biuro Podróży „Orbis” Pl. Wolności 9, tel. 52 18.

ng 4800

# Armja, „Strzelec” i przysposobienie wojskowe

Dyskusja w komisji wojskowej

Na posiedzeniu sejmowej komisji wojskowej załatwiono projekt ustawy o poborze rekruta w r. 1934, który referował pos. Siciński (BB).

## PRZEMÓWIENIE POS. ARCISZEWSKIEGO (Kl. Nar.).

W dyskusji zabrał głos pos. Fr. Arciszewski, oświadczając, że, jak corocznie, tak i teraz Klub Narodowy głosować będzie za ustawą o poborze rekruta.

Zachodzi jednak zatem konieczność przeprowadzenia obszernej dyskusji nad organizacją i wartością polskiego przysposobienia wojskowego, a to wobec niesłychanie silnego rozwoju p. w. w hitlerowskich S. A. Ta potrzeba objawia się specjalnie w chwili, kiedy w r. 1933 zaszły na terenie międzynarodowym poważne zmiany w pracach konferencji rozbrojenkowej w Genewie, które wykazały zupełną anemję, jak również jako drugi fakt zawarcie polskoniemieckiego paktu nieagresji. Inicjatywa do zawarcia paktu wyszła ze strony niemieckiej, a zawarcie umowy powitano w Niemczech z wielką radością. Zmusza nas to do zastanowienia się nad powodami tej radości. Pos. Polakiewicz stwierdził w komisji budżetowej, że jesteśmy gotowi do obrony kraju. Niemcy w tej chwili o sobie tego nie mówią. Potrzeba im do uzupełnienia braków 10 lat. Brakuje im nietylko środków technicznych, które łatwo można uzupełnić przez silny przemysł niemiecki, ile wywiczonych rezerw tak, że tych lat 10 zużyją przedewszystkiem na ich wyszkolenie.

Nie mamy w tej komisji powodu do oddawania się wierze w pacyfizm niemiecki. Duch rewanzu i dążenie do zmiany traktatu wersalskiego dominuje w Niemczech. Obecne siły niemieckie określają fachowcy francuscy i angielscy na znacznie więcej niż 100.000 Reichswehry i 400.000 oddziałów szturmowych (SA), do których ostatnio został jeszcze wcielony Stahlhelm. Po 10 latach Niemcy rozporządzać będą taką rezerwą wyszkolonych, jaką rozporządzali w 1914, a to dzięki przysposobieniu wojsk., prowadzonemu w S. A. Musimy dotrzymać tempa przysp. wojsk. naszego narodu. Rozumujemy inaczej, niż lewica, która widzi w polsko-niemieckiej umowie możliwość zmniejszenia zbrojeń.

## BRAKI PRZYSPOSOBIENIA

Wiadomą jest rzeczą, że w naszej armji czynnej przeszkolenie otrzymuje rocznie mniej więcej dwie trzecie poborowych danego rocznika zdolnych do broni. Jedna trzecia w armji czynnej nie jest szkolona. O zadaniach, jakie spełnić ma przysposobienie wojskowe, dyskutowano już przed 15 laty. Wówczas wypowiedziano opinię, że przysposobienie wojskowe ma głównie na celu skrócenie czasu służby wojskowej w armji czynnej. Ta koncepcja nie jest dziś aktualna i musi być zastąpiona inną. Nie widzimy dotąd należytego rozwiązania tego zagadnienia. Stwierdzam, że przysposobienie wojskowe znalazło się u nas na fałszywej drodze. Do r. 1926 był żywiołowy pęd do służby w przysposobieniu wojskowym. Było może dużo chaosu, ale wielka ochota. Po 1926 r. postanowiono zunifikować p. w. Ta unifikacja mogła usunąć chaos i z tego zasadniczego względu była słuszną. Ale realizacja wypadła fatalnie. Monopol prawie całkowicie w przysposobieniu wojskowym otrzymał Związek Strzelecki, do którego odkomenderowano wielu oficerów służby czynnej i otoczono go wydatną opieką rządu, a zwłaszcza sfer wojskowych. Staralem się zbadać niejednokrotnie, czy wyżsi dowódcy są zadowoleni z rekruta, który przeszedł przysposobienie. Opinia, mniej więcej jednolita, streszcza się obrazem porównaniem, że rekrut, który przeszedł przysposobienie wojskowe, jest podobny do konia remontowego, na którym źle jeżdżono i trzeba go oduczać złych nawyków. Tylko 15—20 proc. rekrutów wcielanych do wojska przeszło przysposobienie wojskowe. O wartości zaś tego przysposobienia wojskowego świadczy też wymownie ankieta w „Polsce Zbrojnej”, w której zabierali głos najwybitniejsi wojskowi. Naogół były to głosy bardzo krytyczne, stwierdzające, że idea przysposobienia nie zyskała sobie popularności. Główny komendant „Strzelca”, płk. Rusin, pojmując zadania „Strzelca” po obywatelsku, a nie po żołniersku, kładąc główny nacisk na wy-

robienie „obywatelskie”. W świetle tak pojętych zadań nie może być, rzecz prosta, mowy o prawdziwie żołnierskiem wyszkoleniu.

## ORGANIZACJA POLITYCZNA

A teraz, jaka jest opinja społeczeństwa o „Strzelcu”? Pod tym względem społeczeństwo ma jednolitą opinię, że organizacja „Strzelca” jest organizacją polityczną. Ideowość „Strzelca” w latach 1912—1914 była czemś zupełnie innym, niż jest dzisiaj. Tużaj mówca przytacza kilkadziesiąt wypadków popolitych zbrodni, popełnionych przez członków „Strzelca” — co robi na zebranych wielkie wrażenie.

W tych warunkach — mówi dalej — przekonani jesteśmy, że P. W., oparte

**Przy grypie, zapaleniu oskrzeli, zapaleniu migdałków, katarze szczytów płuc, zakatarzeniu nosa, gardzieli i krtań, chorobach usznych i ocznych pamiętać należy, aby żołądek i kiszki były dokładnie przeczyszczone przez użycie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Zalecana przez lekarzy. Tg 202.**

prawie wyłącznie na organizacji strzeleckiej, nie spełni swego zadania w najbliższych 10 latach, a P. W. powinno być wielką atrakcją dla młodzieży, ale atrakcja nie może polegać wyłącznie na przyznawaniu ulg wojskowych i obietnicy uzyskiwania pracy i posad. Do „Strzelca” nie garnie się i nie może się garnać ta młodzież, która z przekonania swych najbardziej jest predestynowana do służby w szeregach przysposobienia wojskowego, t. j. młodzież narodowa. Stwierdzić muszę, że tylko udział tej młodzieży w P. W. mógłby

## KAŻDA TWARZ BLEDNIE!

Pod wpływem zmęczenia. Czemu jej nie przywrócić rumieńców odrobina

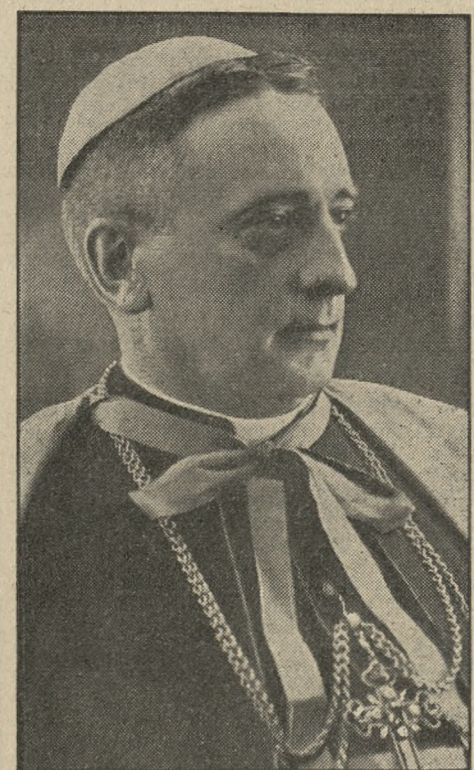
## Pudru „VERMEILLE” lub „ROSITA” M. Malinowskiego

Lab. Chem. Farm. ul. Chmielna 4.

Tg 203

Do nabycia we wszystkich drogerjach i aptekach w Poznaniu.

## 25-lecie kapłaństwa J. E. ks. bisk. Radońskiego



Wśród grona wyświęconych przed 25 laty w dniu 14 lutego, u grobu św. Wojciecha w Gnieźnie kapłanów znajdował się również późniejszy biskup-sufagan poznański X. Karol Radoński, obecnie zaś biskup ordynariusz diecezji wrocławskiej. Dzisiaj zatem wraz z innymi obchodzi też srebrny jubileusz kapłaństwa.

Dostojny Jubilat urodził się w majątku rodzinnym Kociałkowa Górka, w powiecie poznańskim; nauki pobierał w gimnazjum Marii Magdaleny, poczem studja historyczne odbywał na uniwersytetach w Heidelbergu, Monachium i Berlinie. Studja teologiczne odbywał w Seminarjum Duchownem w Poznaniu i Gnieźnie. Jako młody kapłan nasamprzód był wikariuszem w Czarniejewie i przy św. Janie w Poznaniu, wnet jednak obejm-

stworzyć takie warunki, w których przysposobienie stanęłoby na wyżynie zadań i mogło się przeciwstawić przysposobieniu wojskowemu Niemców hitlerowskich.

## ODPOWIEDZ GEN. SKŁADKOWSKIEGO

W odpowiedzi zabrał głos wiceminister spraw wojskowych gen. Składkowski, który, nie wdając się w ocenę położenia zagranicznego ani w dyskusję polityczną nad sposobami rozważania sprawy przysposobienia wojskowego, twierdził, że znajduje się ona ciągle jeszcze w stanie płynnym na warsztacie prac resortu wojskowego. Przedstawił następnie dotychczasowy sposób organizacji przysposobienia, przyznając słuszność wielu argumentom pos. Arciszewskiego. W obronie Związku Strzeleckiego miał tylko tyle do powiedzenia, że nadużycia i przekroczenia kodeksu karnego zdarzają się wszędzie.

Ustawę o poborze rekruta komisja przyjęła w dwóch czytaniach głosami przedstawicieli wszystkich klubów z wyjątkiem P. P. S. Socjaliści głosowali przeciw, a stanowisko ich motywował pos. Pużak.

## OBRONA PRZECIWGAZOWA

Omawiano następnie projekt ustawy o obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej, który referował pos. Tebinka (BB). W dyskusji pos. Osada (Kl. Nar.) stwierdził zgodę swego klubu na konieczność podobnej ustawy. Nawijając do tego paragrafu ustawy, który daje rządowi prawo nakładania na właścicieli nieruchomości obowiązku tworzenia schronów przeciwgazowych bez odszkodowania ze strony skarbu państwa, postawił wniosek, aby w tych wypadkach koszty obciążały w połowie właścicieli domów, a w połowie skarbu państwa. Tak załatwiono tę sprawę w Niemczech, gdzie stan skarbu państwa i sytuacja finansowa ludności nie jest wcale lepsza, niż u nas. Głosami klubu B. B. odrzucono tę poprawkę. Projekt ustawy komisja przyjęła w dwóch czytaniach.

Taki sam los spotkał w tych dniach placówki wojskie w Osiu i Topolnie (obw. świecki).

## Awantura wśród „Strzelców”

W związku z notatką „Awantura wśród strzelców” otrzymujemy od p. Michała Hudaka następujące pismo:

„Nieprawdą jest, jakoby prezes „Strzelca” w Wilkowie pod Jarocinem, urzędnik kolejowy Michał Hudak otrzymał na cele „Strzelca” kwotę 25,— zł., których dotychczas nie wpłacił do kasy.

„Nieprawdą jest, że na powyższym tle wyniknął zatarg pomiędzy członkami, którzy domagali się od prezesa wpłaty powyższej kwoty do kasy.

„Natomiast prawdą jest, że p. Nowak I., kierownik szkoły w Wilkowie, zniemacka napadł na prezesa „Strzelca” i w twarz go uderzył.”

## Sukces narodowców w Zdunach

Zduny, 14 lutego.

Przy wyborach do rady miejskiej w Zdunach popełnione zostały formalne niedokładności na szkodę Stronnictwa Narodowego. Mężowie zaufania Stron. Narodowego wnieśli protest do starostwa w Krotoszynie, lecz bez skutku. Niezrażony tem p. Stanisław Minkiewicz przekazał całą sprawę do wojewódzkiego sądu administracyjnego w Poznaniu, skąd otrzymał w tych dniach wyrok rewelacyjny, bo przyznający Stronnictwu Narodowemu jeden mandat więcej. Dotychczas B. B. miało 5 mandatów, Niemcy 2, Stron. Nar. 5, obecnie Stronnictwo Narodowe ma 6 mandatów, B. B. — 4, Niemcy — 2. Chcąc nie chcąc musi się więc jeden radny z B. B. podać do dymisji. Smutne to, ale prawdziwe.

## Z OPERY

### P. Mossakowski w „Rigoletcie”

Tytułowa partja „Rigoletta” nie często zmienia u nas wykonawcę; jak tylko pamiętam śpiewał ją zawsze p. Karpacki. Dawne to czasy, kiedy na naszej scenie było kilku barytonów, mogących występować w tej roli na zmianę. Dawno także nie zapraszano w tym celu śpiewaków z innych scen. Dopiero tym razem p. Mossakowski z Warszawy wyręczył naszego barytona p. Karpackiego, (który ustawicznie śpiewaniem musi być chyba niemało zmęczony). Głos p. Mossakowskiego jest w skali bardzo rozległy i giętki — w barwie przyjemny i miękki, a przytem silny i nośny. Na scenie p. Mossakowski zajęty jest głównie śpiewem, na którym skupia całą swą uwagę. Stronę muzyczną i aktorską traktuje z respektem, t. zn. ma wszystko przygotowane i obmyślane jak najstaranniej, ale mało rysów osobistych z tej strony do roli wnosi. Oklaskiwany też był głównie za śpiew i przyjmowany oczywiście z całą sympatją.

W partji księcia zmiana: śpiewał ją p. Raczkowski z przejęciem i temperamentem. St. W.

P. S. We wczorajszym sprawozdaniu z premjery „Księcia Igora” opuszczone zostało nazwisko p. Karpackiego jako wykonawcy tytułowej partji. P. Karpacki ma najlepsze tradycje wykonawcze tej roli, która, choć nie jest dostatecznie wyrazista (zarówno muzycznie jak i dramatycznie), miała w Rosji (gdzie p. Karpacki studjował) zawsze pierwszorzędných wykonawców. Artysta nasz zrobił bardzo dużo z tej roli dzięki swej inteligencji i wrodzonej muzykalności, która pomaga mu w pokonywaniu najbardziej nawet opornych w wyrazie postaci i scen operowych.

## Nar. Organizacja Kobiet

Zebrań Narodowej Organizacji Kobiet odbędzie się w czwartek, w dn. 15 bm. o godz. 20 w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65.

Referat polityczny wygłosi: p. posłanka H. Grossmannówna. Ze względu na bardzo ważny referat prosimy o przybycie członkiń z wszystkich Kół w Poznaniu. Zarząd.

## Stronnictwo Narodowe

KOŁO LAZARZ - JEŻYCE

Zebrań plenarne z referatem p. red. B. Jarochowskiego odbędzie się w piątek, 15 b. m. o godz. 20 w lokalu p. Modzelewicza, ul. Grunwaldzka 11.

Wszystkich członków o punktualne przybycie prosim. Zarząd.

muje stanowisko drugiego prebendacza parafji kościoła poddominikańskiego. Tu obok pracy duszpasterskiej rozwija szeroko zakrojoną działalność społeczną.

W roku 1914 zostaje powołany na stanowisko penitencjarza i kaznodzieji przy Tumie. W tym czasie również i aż do r. 1918 pełni obowiązki redaktora „Przewodnika Katolickiego”. W roku 1921 wreszcie obejmuje wielką parafję Najśw. Serca Jezusa i św. Florjana w Poznaniu, przyczem zajmuje również jeszcze szereg innych wysoce odpowiedzialnych urzędów.

W uznaniu tej gorliwości duszpasterskiej i szeroko pojmowanej działalności społecznej X. Karol Jasieńczyk Radoński w dniu 22-go kwietnia 1927 prekanizowany został przez Ojca św. Piusa XI. biskupem tytularnym diecezji Berissa oraz po X biskupie Łukomskim sufraganiem J. Em. X. Prymasa Hłonda dla archidiecezji poznańskiej. Zaś dwa lata później, w maju 1929 r., nastąpiło Jego wyniesienie na stolicę biskupią diecezji wrocławskiej.

W dniu dzisiejszym, w którym Dostojny Jubilat spogląda na ćwierć wieku w owoce obfitującej pracy kapłańskiej, i my składamy Mu nasze z głębi serca płynące życzenia.

## Odmowa rejestracji

Świecie n/W., 14 lutego.

Prezes Towarzystwa Powstańców i Wojaków (ks. Wryczy) w Świeciu p. Bronisław Borucki otrzymał w dniu 12 b. m. pismo z pomorskiego urzędu wojewódzkiego, na mocy którego wojewoda pomorski odmówił zarejestrowania Towarzystwa, gdyż „nie odpowiada ono względem pożytku publicznego”.

Więść o odmowie rejestracji rozszalała się bardzo szybko i wywołała wśród narodo-mo myślącego obywatelstwa Świecia wielkie wrażenie. Towarzystwo, liczące około 500 członków w Świeciu, będące jedną z najsilniejszych placówek na Pomorzu mające w swych szeregach zasłużonych wojaków i powstańców, zmuszone jest do zaprzestania swej działalności.

# WIADOMOŚCI POTOCZNE

## Wielki post

Tradycyjnym zwyczajem ogłoszono dzisiaj o północy dzwony katedry poznańskiej początek Wielkiego Postu.

Rozporządzenie wojewody poznańskiego z dnia 27 lutego r. 1926 o zakazie urządzania tańców w lokalach publicznych w czasie Wielkiego Postu.

Zakazuje się bezwzględnie urządzania tańców i zabaw tanecznych w lokalach publicznych t. j. w restauracjach, hotelach, kawiarniach, kabaretach i dancngach we wszystkich miastach, jakoteż w obozach, gościńcach i t. p. lokalach na wsiach na całym obszarze Województwa Poznańskiego, w czasie trwania Wielkiego Postu t. j. od Środy Popielcowej do Wielkiej Soboty włącznie.

Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia podlegają karze do 60 złotych wzgl. odpowiedniej karze aresztu.

## Zarząd Główny Archidiec. Ligi Katolickiej

zaprasza serdecznie całe społeczeństwo katolickie m. Poznania na Wielką Akademię Papieską — z racji 12-lecia Pontyfikatu Papieża Piusa XI — w niedzielę, 18 lutego br. o godz. 17-iej w Auli Uniw. Pozn. W programie: Przemówienie J. Em. ks. kardynała-Prymasa, Prelekcja p. dr. Kazimierza Marjana Morawskiego z Warszawy.

Obfity i doborowy program „Chóru katedralnego” zgromadzi niewądnie liczne zastępy miłośników muzyki.

Bilety w cenie 1,50, 0,99 i 0,49 — plus opłata na Czerwony Krzyż i bezrobocie w Księgarni św. Wojciecha, pl. Wolności 1.

## KALENDARZYK

Środa, 14 lutego 1934.

Słońce: wschód 7,12 — zachód 17,03 — długość dnia 9 godzin 51 min.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska minus 3 st. C. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 771 mm. Pogodnie. Wiatr zachodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 1 st. C. najniższa minus 3 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 0,26 mtr.

Kal. rzk.: Popielec, Walenty Kapł. M. — jutro Faustyna, Jowita M.

Kal. słow.: Niemir — jutro Szczęślaw.

## Z POZNANIA

— \* Z targu. Dnia 14. b. m. na placu Sapiężyńskim placono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,50—2,60 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 2,80—3,00 zł; 1 kg. twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,20—1,40 zł; litr mleka pełnego 18—20 groszy; mendel jaj 1,20 do 1,30 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,50—1,60 zł; słoniny wędzonej 1,80—2,00 zł; wieprzowiny 1,20—1,40 zł; wołowiny 1,40—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,30 zł; koziny 1,00—1,20 zł; skopowiny 1,30—1,60 zł; smalcu 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 2,50 do 4,00 zł; kaczka 2,50—4,00 zł; gęś 4,00 do 9,00 zł; para gołębi 1,50—1,80 zł; indyk 4,00 do 7,50 zł; perlica 2,50—3,00 zł; królik 0,80 do 1,20 zł; bażant 1,80—2,00 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 1,20—1,40 zł; 1 pęczek pietruszki 10 gr; 1 kg. cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—50 gr; 1 kg. kapusty 15—30 gr; 1 kg. brukselki 60—80 gr; 1 kg. rabarberu 0,80—1,20 zł; 1 kg. seleru 40 gr.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,60—2,80 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,40—2,60 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg. białych ryb 1,00—1,80 zł; 1 kg. sandacza 3,60—4,00 zł; 1 kg. karasia 1,20 do 2,00 zł; 1 kg. karpia 2,30—2,40 zł; za ryby śnięte placono 40—60 gr mniej; 1 kg. zielonych śledzi 80—90 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,60—2,40 zł; jabłek 0,50—1,20 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,40—3,00 zł; laskowych 2,40—2,80 zł.

Targ ożywiony. Ceny bez zmian. (hu) — \* Za oszukańczą grę hazardową w „trzy karty” osadzono w areszcie policyjnym Antoniego Sommera z Poznania, ul. Szkolna 1. (kl)

— \* Wyłowienie zwłok. Z Warty pod Czerwonakiem wyłowiono w dniu 13 bm. zwłoki mężczyzny, w których rozpoznano 39-letniego Franciszka Preissa z Poznania (Rybaki 28). Preiss utonął w dniu 11 grudnia ub. r. przy pł. saperów na Wildzie. Zwłoki odstąpiono do zakładu medycyny sądowej. (kl)

— \* Chłopiec pod samochodem. Na ul. Marsz. Focha samochód osobowy P Z 46 304 najechał chłopca Wincentego Kuraka z Poznania (Marsz. Focha 87). Chłopiec doznał nieznacznych obrażeń, tak,

że o własnych siłach mógł udać się do domu. (kl)

— \* Cyklista i samochód. P. Józef Wójcasiak z Poznania (Wenecjańska 11-12) prowadził wieczorem rower ul. Kórnicką. Z ul. św. Rocha wytonił się niespodziewanie samochód osobowy P Z 11966. pędząc wprost na Wójcasiaka. W celu uniknięcia wypadku odskoczył on w bok; prowadzony przez niego rower został doszczętnie strzaskany. (kl)

— \* Czyje rzeczy? W komisariacie IV przechowuje się szereg rzeczy, pochodzących prawdopodobnie z kradzieży. M. i. jest tam karton zawierający małą skrzynkę z tektury i trzy pudełka od cukierków, wypełnione koronkami, spinakami i przyborami do szycia. Ponadto są tam 3 ubrania męskie granatowe, wanna cynkowa, 2 lewarki i dętka samochodowa. — W komisariacie VII przechowuje się dwukółkowy wózek, który w dniu 10 bm. znaleziono na ul. Poznańskiej. (kl)

— \* Leśnik i kłusownicy. Na terenie lasu Huta-Pusta w pow. obornickim leśniczy Czesław Gierczyński napotkał 3 osobników, zamierzających zastawić siła na zwierzynę. Wobec groźnej postawy, przybranej przez nieznajomych Gierczyński strzelił z fuzji i zranił robotnika Jana Jarosza z Plawy w pow. obornickim. (kl)

— \* Włamanie do kościoła. W zborze ewangelickim w Kępnie nieznani złoczytcy rozbili dwie skarbanki i zabrali około 10 zł gotówki. (kl)

— \* Kradzież drutów telefonicznych. Na trasie między Szubinem a Smolnikami skradziono 180 mtr. drutu telefonicznego. Jako sprawców tej kradzieży ujawniono Leona Mędlęskiego, Walentego Rukowskiego i Edmunda Wolskiego z Szubina. Skradziony drut odnaleziono podczas rewizji domowej. Sprawą zajął się sąd. (kl)

— \* 10-lecie stacji dożywelei. Stacja dożywelei przy uczelni Dąbrówki obchodzi w najbliższych dniach 10-lecie swej pożytecznej działalności. Na intencję tej placówki odbędzie się w dniu 17 bm. o godz. 8 nabożeństwo w kościele św. Marcina. (kl)

## Z POZNAŃSKIEGO

— \* BARCIN. (Z walnych zebrani). W obecności patrona ks. prob. Nowickiego odbyło się w czwartek, 8. b. m. walne zebranie Stow. Żeńskiej Samopomocy im. H. Sienkiewicza, na którym wybrano następujący zarząd pp.: Z. Muchowa — prezeska, L. Chojnacka — wicepr., Br. Nowicka — sekr., Reinkówna — zast. sekr., Wł. Krukowska — skarb. Kłyszewska — bibl., Pawełczakowa i Wimecka — ławniczki.

Kolejowe Przystosowanie Wojskowe odbyło swe walne zebranie, które dokonało wyboru zarządu w następującym składzie pp.: Aug. Lachmann — prezes, A. Hildebrandt — wicepr., J. Graczkowski — skarb. Wiśniewski — sekr., Kawka — komend., Kwaśnik — ref. oświatowy. Sadowski i Nawrocki — kom. rew.

(Wynik imprezy funduszu pracy). Z zabawy urządzonej przez lokalny fundusz pracy osiągnięto 400 zł czystego zysku. Umożliwi to dalsze należyte dożywianie bezrobotnych.

(Kradzież). Rolnikowi Sawickiemu z Wójcina skradziono z chlewu 2-letnią jałówkę.

(Z jarmarku). Czwartkowy jarmark na konie i bydło nie był ożywiony z powodu niepogody. Koni i bydła spędzono b. mało, zaś na rynku panowały pustki.

— \* GRABÓW. (Nieszczęśliwy wypadek.) Na drodze polnej znaleziono martwego gospodarza Antoniego Kempskiego, leżącego niedaleko wozu naladowanego drzewem. Komisja sądowa - lekarska stwierdziła, że Kempski jadąc wieczorem, spadł podczas szalejącej wichury z wozu, tracąc przytomność. Skutkiem braku pomocy K. zmarł wskutek zmarznięcia.

— (Kradzież.) Nowickiemu Janowi skradziono kilkanaście sztuk gołębi. Spłoszeni złodzieje porzucili swój łup na sąsiednim podwórzu i uciekli.

— (Wichura.) W dniach 8 i 9 bm. panowała straszna wichura nad Grabowem i okolicą, wyrządzając znaczne szkody. Na szosie Grabów — Ostulców wichura zerwała kilkadziesiąt metrów drutu, łamiąc przytem jeden słup.

— \* GNIEZNO. (Zebranie Franciszkańskiej Sekcji Miłosierdzia). Zebranie Franciszkańskiej Sekcji Miłosierdzia zajął O. Gwardjan. Sprawozdania tej sekcji wykazują, że zebrania odbywały się dwa razy w miesiącu, zaś intencyjna działalność uwytkowała się zwłaszcza w okresie świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy. Kiedy to siostry, należące do III zakonu, obdarowały każdorazowo około 400 osób. Na stałej opiece sekcji jest 200 osób. — Skarbniczka p. Pucińska przedstawiła stan kasy, z którego wynika, że w roku sprawozdawczym dochód wynosił 2552,71 zł, rozchód 2396,18 zł. Po sprawozdaniach przystąpiono do wyboru nowego zarządu w skład którego weszły pp.: Stypińska — prezeska, Mądrowna — sekr. i Pucińska — skarbniczka.

— (Zbiegi z domu rodzicielskiego). W ub. niedzielę z domu rodzicielskiego zbiegli 17-letni Wilhelm Reichert z Węgorzowa. Zbiega poszukuje obecnie policja.

— (Kradzież). Nieznani sprawcy włamali się do mieszkania p. Kołodziejście-

go w Piekarach, skąd skradli większą ilość wyrobów mięsnych, wartości około 120 zł, ponadto zabrali służbę odziew i bieliznę. — Z mieszkanka p. Leokadii Głowackiej, Rynek 13. skradziono złotą słubną obrączkę i zegarek damski z bransoletką.

— \* KOBYLINI. (Kradzieże.) 9 bm przybyli do Kobyliny na wyprawę złodziejską Józef Lorenz z Kępna wraz z towarzyszem nieustalonego dotąd nazwiska. Udali się oni do sklepu p. Ludwika Jakubowskiego przy ul. Krobkiej, gdzie osobnik nieznanego nazwiska uszkodził dzwonek alarmowy, a Lorenz w międzyczasie wypróżnił szafę, zabierając 219 zł gotówką. Zarządony natychmiast posiłek policyjny dał rezultat, gdyż Lorenz został ujęty. Drugiego sprawcy poszukuje w dalszym ciągu policja. — W maj. Zalesie Małe, skradziono Szymańskiemu wieprza wagi ok. 2 ctr. — Z miejscowego tartaku skradziono ostatnio deski. Policja ujęła sprawców kradzieży w osobach dwóch znanych złodziei z Kobyliny.

— (Przedstawienie Koła Śpiewaczego.) 11 bm. urządziło Koło Śpiewacze „Cecylia” przedstawienie teatralne „Dziewczę z chaty za wsią”. Wykonawcy wywiązały się bardzo dobrze ze swego zadania, zyskując uznanie publiczności.

— \* LESZNO. (Wieczornica sportowa.) 7 bm. urządziło koło sportowe miejscowego gimn. żeńskiego wraz z uczniami gimn. państw. wieczornicę na zasilenie funduszu kolonjalnego. Na program złożyły się doskonale wykonane tańce narodowe, deklamacja sportowa p. t. „100 metrów” K. Wierzyńskiego oraz komedia Fredry „Posażna jedynaczka”. Za właściwe ujęcie ról tej wesołej komedii należy się zespółowi uznanie, które winno być zachętą do dalszej pracy. Publiczność dopisała.

— \* LWÓWEK. (Ze Stow. Powst. i Wojaków) Tow. Powst. i Wojaków odbyło swe walne zebranie, na którym dokonano wyboru nowego zarządu. W skład zarządu wchodzi pp.: Leon Bukiewicz — prezes, Fr. Przybylak — I wicepr., Leon Jurasz — II wicepr., Stan. May — sekr. A. Kańduła — skarb., J. Walicki — komendant. Ku uczczeniu 15 rocznicy oswobodzenia Lwówka Towarzystwo postanowiło ufundować własnym kosztem krzyż przydrożny, który niebawem zostanie postawiony.

— (Nowy zarząd Stronnictwa Narodowego.) Nowy zarząd Stronnictwa Narodowego tworzą pp.: dr. Szamborski — prezes, Bartkowiak — wicepr., Mroczkiewicz Jan — sekr., Mroczyński Fr. — zast. Marceli Maćkowiak — skarb., Mroczyński Julian, Stan. Opońcowski, Filip Walenty, Pawik i Paweł Fengler — ławnicy, Spędowski Z. i Gierszewski Fr. — komisja rewizyjna.

— (Przedstawienie.) Kat. Tow. Rob. Polskich odegrało w niedzielę piękny dramat p. t. „Genewfa”. Amatorzy wywiązały się ze swych ról bardzo dobrze.

— \* MODRZE. (Kurs organizacyjny dla zarządów S. M. P.) W dniach od 16 do 18 bm. odbędzie się w Modrzu trzydniowy kurs dla zarządów S. M. P. Kurs rozpocznie się w piątek 16 bm. o godzinie 10.15. Ponieważ w piątek rano niema do Modrza dogodnej komunikacji, kursyści mogą przyjeżdżać w czwartek wieczorem. Dla jadących pociągami podaje się, że od stacji Strykowo, dokąd należy dojechać, do Modrza jest pół godziny drogi. Biuro informacyjne mieścić się będzie w ognisku S. M. P. przy kościele. Dotychczas zgłosiło udział w kursie przeszło 100 zarządów.

— \* MOGILNO. (Skutki wichury.) Szalejąca nad Mogilnem i okolicą silna wichura wyrządziła ogromne szkody. Szalejąca wichur wyrwała płoty, zrzucała dachówki, tłuki szyby w oknach. W Żalnie rolnikowi Gładychowi wichura zniszczyła kompletnie stodołę, Bęchołkowi, rolnikowi z tejże wsi wiatr zerwał dachówkę z domu mieszkalnego, tak, że mieszkańcy musieli się schronić do sąsiadów. W Pawlinie wiatr porwał dach ze stodoły i uniósł go daleko w pole. W Strzelcach rolnikowi Manuszewskiemu wichura zniszczyła zupełnie dach nowej stodoły i chlewu. Połamane deski trąba powietrzna uniosła o dwa klm. od wsi. Ponadto w Olszy, Gozdawie, Przyimie i Kaniu wichura wyrządziła dużo szkód.

— (Metody „sanacyjne”.) Ostatnio agencję sanacyjną „Dziennika Poznańskiego” objął naczelnik stacji p. Stelmarski, ponieważ zauważył, że niżsi funkcjonariusze kolejowi czytają przeważnie pisma narodowe, a w szczególności „Dziennik Kujawski”. Obecnie obniżono cenę „Dziennika Poznańskiego” na 2,20 zł i „polecono” łaskawie prenumeratę tego „sanacyjnego” pisma. Jeżeli kto abonuje pismo narodowe, to w tajemnicy, bo metody „sanacyjne” nawet rodowitym Kujawianom nie pozwalają czytać „Dziennika Kujawskiego”.

— (Szczepienie ochronne.) W celu zlikwidowania nosaczyny odbędzie się w całym powiecie mogileńskim szczepienie zwierząt jednokopytowych.

— \* NAKŁO. (Wielki huragan.) Szalejące w Nakle wichry wyrządziły szkody wyrzucając koniny i płoty, drzewa oraz wybijając szyby. W pobliżu elektrowni miejskiej huragan wyrzucił słupy z prze-

wodami elektrycznymi, wskutek czego miasto aż do rana było pogrążone w ciemnościach. Tak samo dworzec, pobierający prąd z zakładów przemysłowych Niezłuchowo miał przerwana dostawę prądu, wskutek czego już od wczesnego wieczora panowały niebezpieczne ciemności w obrębie całego dworca.

— (Kradzieże rowerów). W ostatnim czasie mnożą się znowu w zastraszający sposób kradzieże rowerów. Najwięcej rowerów ginie zwykle zprzed urzędu pocztowego, wobec czego zainteresowani powinni swoje rowery odpowiednio zabezpieczyć tembardziej, że nie wolno ich wprowadzać do środka.

— (Nowa syrena pożarowa). Na gmachu cukrowni nakielskiej zainstalowano syrenę dla alarmowania w razie pożaru.

— \* OBORNICKI. (Bale). Pod protektoratem starosty pow. p. J. Kozłowskiego odbył się 10. b. m. doroczny bal Polskiego Czerwonego Krzyża, zaś 11. b. m. w sali p. Klossowej bal Harcerskiej Drużyny Żeglarskiej im. kpt. T. Steckiego.

(Z zebrania Tow. Powst. i Woj.) Walnemu zebraniu Tow. Powst. i Woj. przewodniczył prezes p. Mieczysław Łukanowski. Po sprawozdaniach zarządu i udzieleniu absolutorium, wybrano nowe władze, w skład których weszli pp.: M. Łukanowski — prezes, E. Dordajewski — wiceprezes, L. Budzyński — sekr., W. Stupper — zast. sekr., K. Tabat — skarb., R. Lewandowski — komend., M. Bialek — zast. komend., T. Skórzewski, A. Wesółski, L. Mikołajczak, T. Nówak, Chwaliszewski — ławnicy. Do kom. rew. powołano pp.: St. Ulatowskiego, Wł. Feliksiaka i M. Thiela, do sądu honorowego pp. Wesółskiego, Przybył, Klunka i Mańkowskiego. Komisję grobową tworzą pp.: Łukanowski i Dondajewski. Pp. Hankowski, Jopp, Majchrzak, Mikołajczak i Mosiężny weszli do pocztu sztandarowego. W wolnych głosach szeroko omawiano sprawę bezprawnie przywłaszczonych sobie swego czasu przez b. burmistrza p. Marsfelda z kasy Tow. 300 zł i postanowiono sprawę tę ostatecznie załatwić. Zebranie zakończono okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Prezydenta.

— \* OSTRÓW. (Osobiste.) Prezes sądu okręgowego p. Plejewski opuszcza Ostrow, obejmując równorzędne stanowisko w Bydgoszczy.

— (Dwa kursy.) W ub. niedzielę odbyło się tu walne zebranie okręgu Kat. Tow. Rob. Polskich, połączone z kursem dla członków zarządu. Z ramienia Związku wziął udział w obradach p. Bartkowiak z Poznania. Analogiczne zebranie walne wraz z kursem dla organizacji kobiecych okr. ostrowskiego zorganizował również Zw. Kobiet Katolickich. Tu przemawiała delegatki Związku pp. Kazmierka i Sicińska z Poznania.

— (Ujęcie zawodowego złodzieja.) Policja ujęła niebezpiecznego opryska. Niejakiego Fr. Sierpowskiego. Dokonał on licznych kradzieży nie tylko w Ostrowie, ale w Ostrzeszowie oraz Kępnie.

— (Z jarmarku.) Ostatni jarmark nie cieszył się wielkim powodzeniem z uwagi na niepogodę. Wielkie ożywienie panowało na targu bydłym, gdzie za przeciętnego konia placono do 250 zł. Jarmark kramny zgromadził jak zwykle sporo straganiarzy żydowskich i falangy bezrobotnych. Obroty były słabe. Zgłoszono kilka kradzieży. Sprawców na szczęście ujęto.

— (Wichura.) Szalejąca tu gwałtowna wichura wyrządziła poważne szkody, zrywając dachówki i obalając drzewa. W młynie Mąkusińskiego wiatr zerwał cały dach i poniosł go o kilkadziesiąt metrów. Poszkodowany właściciel oblicza stratę na blisko 400 zł.

— \* RAWICZ. (Wspomnienie pośmiertne.) 7 bm. odbył się tu pogrzeb śp. Wincentego Kwiatkowskiego, b. burmistrza m. Czerniejewa, emerytowanego b. komisarza obwodowego w Czerniejewie i w Rawiczu. Zmarły cieszył się opinią wzorowego i sumiennego urzędnika, tak u władz przełożonych, jak też i w społeczeństwie.

— (Ze Stow. Własc. Domów). Roczne walne zebranie odbyło się 4 bm. w strzelnicę. Przewodniczył prezes p. St. Jarczewski, sekr. p. E. Dykiert. Po sprawozdaniach zarządu i udzieleniu absolutorium odbyły się wybory nowych władz, do których weszli członkowie dawnego zarządu.

— („Krakowiacy i górale”). Zespół Teatru Narodowego z Poznania wystawił komedjo-opere J. M. Kamińskiego „Krakowiacy i górale”. Publiczność nie szczędziła oklasków aktorom.

— (Nowy zarząd straży pożarnej). W skład nowego zarządu straży pożarnej wchodzi pp.: starosta dr. Lobos — prezes, burm. Stawieński z Rawicza, burm. Zynie-wicz z Miejskiej Górki i Briesa, burm. Kaminiarz z Jutrosina, Maślanka z Bojanowa, Janiak i Płociennik z Rawicza — członkowie zarządu.

— \* ROGOŹNO. (Kradzieże.) Juljano-wi Ziegenhagenowi, mistrzowi rzeźniczkiemu z Rogoźna, skradziono większą ilość wyrobów mięsnych. — Stan. Refewskiemu z Rogoźna zabrano ze strychu rower męski. — Nauczycielowi Dąbrowiczowi Stan. z Tarnowa nieznani sprawcy skra-

dli nowe ubranie, rower męski, pościel i t. p. Kradzieży dokonano podczas lekcji wieczornych.

— (Skutki huraganu.) Wichura, szalejąca w ub. czwartek nad naszym miastem, wyrządziła znaczne szkody. I tak m. in. w parku miejskim ofiarą huraganu stała się dość poważna ilość drzew, dalej wicher zerwał ze stodoły p. Dyczkowskiego w Rogoźnie dach, a następnie zburzył wiązania i ściany, niosąc dość ciężkie belki na poważną odległość. — Prócz tego wichura pozrywała jeszcze kilka dachów, połamała płoty i wybiła kilka szyb.

— \* **ŚMIGIEL.** (Zawody ping-pongowe) Pomiędzy II zespołem harcerskim im. J. Poniatowskiego a I. S. M. P. odbyły się zawody ping-pongowe. Zawody zakończyły się zwycięstwem harcerzy.

— \* **SULMIERZYCE.** (Nowy zarząd L. O. P. P.) Na walnym zebraniu L. O. P. P. wybrano zarząd w składzie następującym: pp. Z. Wenderski — prezes, F. Gibasiewicz — zast., F. Orzeszyński — sekr., B. Piaskowski — skarb., W. Laudowicz i B. Kędzierski — kom. rew., W. Rogaliński, C. Pankowiak i S. Kamiński — referenci.

— \* **WRZEŚNIA.** (Z Tow. Przemysłowców.) Tow. Przemysłowców we Wrześni, istniejące od lat 67, odbyło swe walne zebranie, które zagał prezes p. A. Matuszewski, omawiając kilka ważniejszych komunikatów zarządu, jak wybory do izby rzemieślniczej, sprawę kasy pośmiertnej i t. d. Po sprawozdaniu z działalności zarządu przystąpiono do wyboru nowych władz, w skład których weszli pp.: K. Kalinowski, A. Matuszewski, A. Stein i L. Ciesielski. Prezesem Tow. Przemysłowców został p. Kaliszewski, wiceprez. — p. A. Matuszewski. Na posiedzeniu uchwalono przeznaczyć na odnowienie kościoła 200 zł i na szkolnictwo polskie zagranicą 25 zł.

— (Rekolekcje S. M. P.) Staraniem prezesa okręgowego S. M. P., ks. prob. Jernajczyka i zarządu odbyły się rekolekcje zamknięte, w których wzięły udział 52 druchny.

— (Z Tow. gimn. „Sokół”). „Sokół” męski odbył swe walne zebranie przy dość licznych udziałach członków. Celem większego ożywienia „Sokoła” rozszerzono znacznie zarząd. „Sokół” męski odczuwa poważny brak odpowiedniej ćwicni.

— \* **TRZEMESZNO.** (Skutki wichury.) Szalejąca nad miastem wichura poczyniła w mieście i okolicy wielkie spustoszenie. Na pl. Kilińskiego wicher złamał dwa słupy od przewodów elektrycznych, na innych ulicach pozrywał przewody elektryczne, tak, iż miasto całe pogrążone było w ciemnościach. W Szydłowie i Dusznie wiatr porzucił dachy i wiązania stodół i chlewów, wyrządzając poważne szkody.

— (Kradzieże.) P. Wentkerowi w Trzemesznie skradziono tucznika wagi 2 ctr., p. Kwiatkowskiemu w Kozłowie i p. Goeringowi w Ostrowitem również tuczniaki, które zabito na miejscu. W Strzyżewie Smykowem zakradli się złodzieje do p. Zadacha i skradli 4 warchlaki. Policja, czyniąc energiczne poszukiwania, znalazła mięso niewiadomego pochodzenia u znanych policji niejakich Panerka i Dembińskiego w Trzemesznie.

— (Śmierć wskutek zmarznięcia.) Z domu rodzicielskiego oddał się w czwartek 8 bm. Edmund Doczekalski, lat 22, cierpiący na epilepsję. Poszukiwania nie dały narazie rezultatów, dopiero w piątek po południu znaleziono go koło krochmalni niezwygłego. Badanie sądowo-lekarskie stwierdziło śmierć wskutek zmarznięcia.

— (Zbiórka na szkoły polskie zagranicą.) Magistrat urządził 11 bm. zbiórke na rzecz szkół polskich zagranicą.

— (Bal akademicki.) W sobotę 10 bm. odbył się bal „Akademickiego Koła Trzemesznan”, na który przybyli goście z Gniezna, Mogilna i dalszych okolic.

— (Zebranie Właśc. Domów i Nieruchomości.) Walne zebranie Właśc. Domów i Nieruchomości odbędzie się dnia 18 bm. o godz. 5 po południu w lokalu p. Barta. Na porządku obrad m. in. wybór zarządu i rejestracja towarzystwa.

— \* **WRONKI.** (Występ Kółka Muzycznego.) W sali p. Śniegockiej Kółko Muzyczne urządziło koncert. Publiczność wypełniła salę po brzegi, dając rzesziste oklaskami wykonawców. Należy się spodziewać częstszych występów publicznych Kółka Muzycznego, którego energicznym prezesem jest p. Napierała.

— (Wichura.) Ostatnio przechodziła nad miastem wichura, wyrządzając w mieście i okolicy duże szkody.

— (Wieczorek taneczny.) Miejscowe Koło Pań s. w. Wincentego a Paulo urządziło wieczorek taneczny, który dzięki różnym niespodziankom i doborowej orkiestrze cieszył się wielkim powodzeniem. Czysty zysk przeznaczono na ubogich miasta.

— \* **ZBASZYŃ.** (Z walnych zebrań.) Ostatnio odbyło się walne zebranie Zw. Obrony Kresów Zachodnich. Przewodniczył kierownik szkoły p. St. Wojciechowski. Po szczegółowych sprawozdaniach z działalności Towarzystwa udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum, po czym dokonano wyboru nowego zarządu, w skład którego wchodzi pp.: J. Strzelec — prezes, Frąckowiak St. — wiceprezes, Makoła — sekr., Paluszczak — zast., Korus — skarb., W. Borowski, Klau-

## Zabójstwo 3 Niemców w Grudziądzu przed sądem

Proces odbędzie się od 26 do 28 bm.

Grudziądz, 14 lutego. Wyborów samorządowych wyznaczona została na 26 do 28 lutego. Wstęp na rozprawę dozwolony tylko za biletami. Trzech obywateli Niemców w okresie

## Notoryczny zbrodniarz usiłował zbiec po aresztowaniu

Na ulicach Poznania ujęła policja 25-letniego Stanisława Berkfreida bez stałego mieszkania, znanego jako notorycznego złodzieja kieszonkowego, którego poszukuje wydział śledczy policji w Sosnowcu jako podejrzanego o morderstwo i usiłowane zabójstwo. Podczas doprowadzania do komendy policji Berkfreid usiłował zbiec. W

czasie szamotania się i upadku pociągnął za sobą na ziemię doprowadzającego go na policję przodownika służby Sufryda. P. Sufryd odniósł przy upadku pewne uszkodzenia cieleśne, a mianowicie podbite mu zostało prawe oko i naruszone oczodół. Sufryda opatrzyć musiało pogotowie ratunkowe. (kl)

## Niezwykła agresywność żydowska

Napadli sekwestratora i zabrali zasekwestrowane meble

Łódź, 13 lutego. W domu przy ulicy Świętojańskiej 21 w Pabjanicach odbywała się licytacja ruchomości Milcera Kohna, który zalega w płaceniu podatku od lokali w sumie 15 zł i dobrowolnie nie uiścił ich. Gdy wobec braku licytantów sekwestrator zamierzał zabrać rzeczy na składnicę. Tłum Żydów przyjął licytowanego rzucił się na woźnicę, wiozą-

cego meble Kohna, poranił go, a następnie zabrał rzeczy i wniósł do mieszkania Kohna.

By złagodzić ewentualną odpowiedzialność i zatuszować sprawę, ciż sami „bojownicy Izraela” zorganizowali składkę i wręczli należną kwotę.

Policja wdrożyła energiczne dochodzenie i niewątpliwie agresywni Żydzi poniosą zasłużoną karę.

## Steroryzowali staruszków i obrabowali mieszkanie

Zuchwały napad pod Świeciem

Świecie, 14 lutego. Do mieszkania staruszków Nowaków w Dworzyskach, pow. Świecie, wtargnęło nocą 2 nieznanymi osobnikami, którzy po steroryzowaniu mał-

żonków zrabowali 1.100 zł oraz 490 srebrnych marek niemieckich przedwojennych.

Sprawców nie zdołano dotąd ująć.

## Porzucony mąż usiłował zastrzelić żonę

Zajście na ulicy Zbąszynia

Zbąszyń, 14 lutego. Jan Kuczyński, lat 45, z zawodu szofer, zamieszkały dawniej w Zbąszyniu, a obecnie w Popowie (powiat Oboorniki) żył z swoją żoną Jadwigą z domu Olejniczak już od dłuższego czasu w niezgodzie. Żona zabrawszy wszystkie meble uciekła do swych rodziców zamieszkałych w Nowym Dworze pod Zbąszyniem.

13 b. m. przybył z Popowa do Zbąszynia Kuczyński i spotkawszy swoją żonę na ulicy, zaczepił ją. W trakcie rozmowy i wymiany zdań dobył re-

wolweru i oddał do swej żony 3 strzały, z których jeden chybił, natomiast pozostałe dwa ugodziły Kuczyńską w szyję, wybijając jej kilka zębów i drugi w pierś.

Kuczyński widząc, że żona upadła na ziemię, przypuszczał, iż ją zastrzelił i sam udał się na policję zgłaszając, że w zdenerwowaniu zastrzelił swoją żonę. Na miejsce wypadku przybył lekarz p. dr. Kurlus, który udzielił rannej pomocy, oraz władze policyjne.

Poszkodowana po opatrunku udała się o własnych siłach do domu.

## Z POMORZA

— \* **CHOJNICE.** (Przeniesienie biura.) Biuro znanego powszechnie adwokata, p. Sergota, mieści się od kilku dni w domu p. Szyzkiego przy pl. Jagiellońskim 4.

— (Motocykl dla policji.) Powiatowa Komenda P. P. otrzymała motocykl z przyczepką. Powiat chojnicki jest terytorjalnie największy na Pomorzu.

— (Bunt pijanych włóczęgów.) W schronisku dla włóczęgów w Lichnowcach pod Chojnicami powstał bunt, który zlikwidowała policja, aresztując prowodyra Huberta Wilczka. Włóczędzy, po wypiciu kilku litrów okowity, udali się do oberży p. Zakrzewskiego, żądając wydania wódki na kredyt, grożąc użyciem siły.

— \* **DZIAŁDOWO.** (Smutny obrazek z życia rodzinnego.) Do Działdowa przybyła niejaka Stanisława Wernerowa z Nowej Wsi pod Mławą, matka trojga dzieci, z których najmłodsze liczy za ledwie kilka tygodni, ażeby odszukać swego męża, który ją porzucił. Mąż jej, jak opowiadała, sprzedałszy krowę i całą chudobę, zabrał pieniądze i udał się w sierpniu ub. r. w towarzystwie jej rodzonej 26-letniej siostry w kierunku Działdowa, pozostawiając ją i dzieci w skrajnej nędzy.

— \* **ŚWIECIE n. W.** (Diamentowe gody.) Małżonkowie Stanisław i Anna Bergowie w Wałubiu, obchodzili swe diamentowe gody. Jubilaci liczą każdy po 83 lat i cieszą się jeszcze czerstwem zdrowiem. W czasie uroczystości ks. prob. Lange odczytał list J. E. ks. biskupa Okoniewskiego z arcybiskupem błogosławieństwem.

— (Nieudany napad.) P. Dulatowa, przechodząc wieczorem ulicą 17 Stycznia, została napadnięta przez nieznanego osobnika, który chciał wyrwać napadniętej teczkę, zawierającą większą gotówkę. Napastnik po nieudalym napadzie zbiegł nierozpoznany.

## Wybuch petardy

Gniezno, 14 lutego. W czasie ostatnich ćwiczeń wojskowych w Sławnie dwaj chłopcy znaleźli na polach maj. Dzieciarki niewypał. Jeden z chłopców wywołał eksplozję, przyczem poparzył sobie dotkliwie twarz i ręce. Odrzucając petardę, trafił swego kolegę w twarz i pierś i poparzył go również dotkliwie.

Poparzonych opatrzył lekarz wojskowy.

## Zasądzenie przemytników sacharyny

Ostrów, 14 lutego. Przed tuł. sądem grodzkim odbyła się rozprawa przeciwko dwóm kolejarzom: konduktorowi Bronisławowi Kroczyńskiemu i rewizorowi wagonów Janowi Kamińskiemu z Ostrowa. Obaj od dłuższego czasu uprawiali przemyt sacharyny. Jeżdżąc służbowo do Niemiec, przywozili stamtąd nielegalnie sacharynę, którą sprzedawali potem Żydom w Kaliszu. Przemycnicy zaaresztowani zostali z końcem stycznia na ulicy w Ostrowie, w chwili, gdy mieli przy sobie większe ilości sacharyny.

Sąd po przeprowadzeniu rozprawy skazał Kroczyńskiego na 4 miesiące aresztu i 500 zł grzywny, a Kamińskiego na 5 miesięcy i 500 zł grzywny.

**MAURICE CHEVALIER**

**WKRÓTCE**

**W POZNANIU**

## Dziewczynka pod lodem

Mogilno, 14 lutego. W czasie zabawy na jeziorze 8-letnia dziewczynka usiłowała dostać się na lód; z powodu załamania się lodu wpadła do wody. Na szczęście zauważył tonącą p. Ziółkowski, który popieszył jej natychmiast z pomocą i wydobywszy nieszczęśliwą z wody, odniósł ją do rodziców.

## Przysypani ziemią

Mogilno, 14 lutego. Podczas prac ziemnych przysypała niespodzianie ziemia pracujących tam Sekulskiego i Jankowską. Przybyli z pomocą robotnicy odkopali zasypanych i odstawili ich do ośrodka zdrowia, gdzie lekarz stwierdził, iż Sekulski doznał złamania jednego zębra i ogólne go wstrząsu wewnętrznego, a Jankowska złamania prawego podudzia i wstrząsu mózgu.

Wypadek wywołał wśród pracujących tam robotników zrozumiałe poruszenie.

## Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: S. Szyński 2 zł; — Czesław S. z prośbą o zdrowie dla syna Janka ze Śremu. 3 zł; W. W. 10 zł; — Wosiówna 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 379.10 zł.

Na ognisko im. śp. ks. prof. Masłowskiego na „wesele miasteczku”: J. K. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 18.50 zł.

Na ochronkę Dz. Jezus na terenie P. W. K.: J. K. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 39.50 zł.

Na chleb św. Antoniego: J. K. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 69 zł.

Na Komitet tanich kuchni: J. K. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 10 zł.

## JARMARKI

— \* **STĘSZEW.** Jarmark na konie, bydło, świnię, drób, zboże i towary kramne w czwartek, 15 bm.

— \* **JUTROSIN.** Jarmark na konie, bydło, świnię oraz towary kramne w czwartek, 15 bm.

— \* **NOWY TOMYŚL.** W czwartek d. 22 bm. jarmark na konie.

# DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

## ŻYCIE KULTURALNE

### DO POZNANIA PRZYBYWA KWARTET POLSKI

Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne coraz energiczniej przykłada się do tego, aby ożywić ruch muzyczny. Urządza audycje muzyki najnowszej i dawnej — obecnie zaś sprowadza do Poznania Kwartet Polski. Jest to zespół zorganizowany w Warszawie przez znaną skrzypaczkę Irenę Dubiską, która objęła w nim pierwsze skrzypce; przy drugim pulpicie skrzypcowym zasiada prof. Tadeusz Ochlewski, altowiolista jest prof. Szaleski, wolonczela jest powierzona p. Zofii Adamskiej.

Kwartet Polski zajmuje w życiu muzycznym Warszawy poważne miejsce jako zespół kameralny, zdolny do podjęcia zadań najbardziej odpowiedzialnych. Na wieczorze poznańskim, który odbędzie się w sali św. Marcina o godz. 20-ej w dniu 17 bm., tj. w sobotę, wykonany będzie kwartet Beethovena, oraz dwa kwartety polskie: jeden Statkowskiego, drugi zaś Lessla.

To ostatnie dzieło, stanowi niezwykłą ciekawostkę historyczno-muzyczną. Lessel, kompozytor polski wieku XVIII, urodzony w Piotrkowie a pracujący w Warszawie, był mianowicie uczniem Haydna. Do niedawna zapomniany prawie zupełnie, powstaje teraz do nowego życia dzięki wartości muzycznej swych utworów.

Przypominamy że jutro, we czwartek, odbywa się w teatrze Wielkim koncert Orkiestry Symfonicznej m. Poznania, poświęcony Mieczysławowi Karłowiczowi w dwudziestą piątą rocznicę zgonu. Z dzieł Karłowicza będą wykonane dwa wielkie poematy symfoniczne mianowicie: „Trzy Pieśni Odwieczne” (Pieśń o Wiculiście Tęsknocie, Pieśń o Miłości i Śmierci, Pieśń o Wszelbycie) oraz „Stanisław i Anna Oświecimowie”. Przy pulpicie stanie dyr. dr. Latoszewski, który kieruje przygotowaniem koncertu.

Solistami są: wybitny pianista war-

szawski prof. M. Woytowicz, który za poprzedniej bytności w Poznaniu zdobył sobie pamiętny sukces, oraz wyborny flecista Orkiestry Symfonicznej m. Poznania, prof. Boczek. Prof. Woytowicz wykona Paderewskiego „Fantazję Polską”, prof. Boczek odegra koncert fletowy kompozytora poznańskiego T. Z. Kasserna. Będzie to pierwsze w Polsce wykonanie tego dzieła, które niedawno zostało odegrane w Wiedniu. Towarzystwem obu solistów orkiestrą dyryguje również dr. Latoszewski.

**Piękna książeczka o Karłowiczu.** Omawialiśmy już treść wydanej w Poznaniu, czcionkami Drukarni Rolniczej, Drukarni i Księgarni Nakładowej, książeczki p. t. „Mieczysław Karłowicz — w dwudziestą piątą rocznicę śmierci”. Zbiorowa ta praca, zainicjowana przez mag. J. Młodziejewskiego, mieści cenne przyczynki do twórczości i psychologii Karłowicza, dostarczone z pełną pietą gotowością przez red. Zygmunta Wasilewskiego, prof. dr. A. Chybińskiego, dr. Henryka Opieńskiego i gen. Marjusza Zaruskiego. Ponadto dodał „postawie” inicjator pamiętki, a poprzedził tomik słowem wstępnym dyr. Jan Kuglin. Zaznacza on, że Karłowicz nie doczekał się jeszcze monografii i że tomik niniejszy rzuca jakby parę cegiełek pod należącego się znakomitemu twórcy pomnik drukowany.

Książeczka, znajdująca się na składzie głównym u Tetzlawa i Górskiego w Poznaniu (Plac Wolności) stanowi piękny przykład bibliofilskiego druku. Dopiłnował jej pod tym względem osobiście dyr. Jan Kuglin, artysta-typograf, jakich niewiele mamy. Szlachetny układ graficzny, proporcje między marginesem a zestawem, szarobieliska okładki z czerwonym, troskliwie dobranym kolorem napisu tytułowego — wszystko to czyni niewielką książeczkę dziełem sztuki drukarskiej, które przynosi chlubę naszej grafice. (In)

## POLONICA WŁOSKIE

Język polski przy maturze w Tuluzie. Donoszą nam z Tuluzy (jg): Egzamina dojrzałości odbywają się jak wiadomo we Francji nie po gimnazjach ale na Uniwersytecie, jako pierwszy egzamin państwowy, tj. bakalaureat. Obecnie komisja egzaminacyjna tuluzańska dopuściła — na starania profesora Uniwersytetu tulujskiego dr. Franciszka Kozłowskiego — język polski do egzaminów bakalaureackich na równi z angielskim, niemieckim i hiszpańskim. Zarządzenie to weszło już w życie i trzech kandydatów z niego skorzystało. Prof. dr. Franciszek Kozłowski, Pomorzanie z urodzenia, jest germanistą i wykłada tutaj na Uniwersytecie już od wielu dziesiątków lat, a zarazem sprawuje obecnie lektorat języka polskiego, otaczając opieką młodzież polską, która studjuje w Tuluzie.

## NAUKA

**Zgon ekonomistki.** W Warszawie zmarła nagle na udar sercowy w wieku lat 68 p. dr. Zofia Daszyńska-Golińska, ekonomistka, autorka wielu prac naukowych, członka komisji historii filozofii Polskiej Akademii Umiejętności.

**Z Wileńskiego Tow. Przyj. Nauk.** Wydział I odbył posiedzenie z referatem prof. dr. J. Oki pt. „Studia E. G. Grodecka nad filologią w Polsce”.

**Z Pol. Tow. Przyrodników im. Kopernika.** Oddział lwowski odbył posiedzenie z odczytem prof. dr. L. Chwistka n. t. „Znaczenie nauk matematyczno-przyrodniczych dla kultury duchowej”.

## WYSZEDŁ NOWY TOM „SEJMOWEGO” MICKIEWICZA

Jest to już tom czwarty „Dzieł wszystkich”, które we wzorowej edycji krytycznej postanowił, jak wiadomo, wydać Sejm polski. Graficznie wyposażony równie wytwornie, jak poprzednie i w tej samej odczytanie szacie drukowany, mieści on pisma prozaiczne polskie, a mianowicie „Księgi Narodu Polskiego”, „Księgi Pielgrzymstwa Polskiego”, odczyty i przemówienia w towarzystwach emigracyjnych, dalej pisma historyczne, wreszcie przekłady, wypisy i notatki do „Pierwszych wieków historii polskiej”.

Poszczególne części są poprzedzone wstępami i krytycznymi komentarzami; uwagi te niejednokrotnie rozrastają się do monografii o danym dziele twórczości Mickiewicza. Pod tym względem „sejmowy Mickiewicz” ma kształt istotnie monumentalny. Tym razem wstępy i komentarze pochodzą również z pod piór najbardziej powołanych. Pisali je, jeżeli idzie o pisma historyczne, profesor Uniwersytetu Poznańskiego dr. Kazimierz Tymieniecki i dr. Leon Płoszewski (wspomniane wyżej wypisy i notatki), do innych dr. S. Pigoń.

Tomy nie ukazują się w porządku li czelnym, lecz w miarę wykańczania materiału. Obecny tom, czwarty z tych, które wyszły, jest w całej edycji szóstym.

## OCHRONA PRZYRODY

**Polskie Tow. Tatrzańskie o Parku Narodowym.** Z Krakowa donoszą nam: W sztucznie rozmuchanej kampanii przeciw Parkowi Narodowemu w Tatrach zabrało głos Polskie Tow. Tatrzańskie, instancja chyba najbardziej powołana. Powzięto dwie uchwały. Towarzystwo obstaruje przy stworzeniu Parku Narodowego w Tatrach, z tem, że ruch turystyczny nie dozna ograniczeń (na co bili właśnie interesowani materialnie w tym ruchu) oraz wyraża zaufanie prof. dr. Goetlowi za jego akcję w sprawie ochrony przyrody i tworzenia Parku Narodowego w Tatrach. Uchwały te położą może kre śmiesznej kampanji.

## ZNOW ŚLĄSK W POWIEŚCI

Bohaterka tego tomu,\*) Elżbieta, jest córką rodziny Ligenzów. Rodzina ta wywodzi się wprawdzie ze Śląska, ale rodzice Elżbiety dawno wyemigrowali. Przez długie lata wiodli żywot włóczęgowski. Ojciec w wiejskich kościółkach odnawiał święte figury, z miejsca na miejsce ciągnąc ze sobą żonę i córkę. Aż odeszli się do nich krewni ze Śląska: para bezdzietnych starszuchów. Ligenzowie wracają do ojczyźnych stron. Skończyło się cygańskie życie, wrastają z powrotem w rodzimą glebę. Przedziwny talent rozwija przy tem matka Elżbiety, pani Agnieszka. Poczula stały grunt pod nogami, zakasała rękawy, zabiera się do zapobiegliwej, wytrwałej pracy. Rodzinny sklepik z dewocjonaljami rozwija się w jej rękach; rośnie dohoryt; rodzina dochodzi do majątku, zdobywa przynależne jej patrycjuszowskie miejsce w małym śląskim miasteczku. Pani Agnieszka dąży do swych celów wytrwale, nieugięcie, ale zawsze prostą drogą. Ta prostolinijność, niezdołność do maskowania się i obłudy, oraz związany z tem brak pruderji, cechuje zarówno sercowe przygody, jak całe postępowanie Agnieszki. Dzięki tym cechom dostraja się ona świetnie do atmosfery śląskiego miasteczka; mimo że duży szmat życia spędziła poza Śląskiem, jest najbardziej Ślązaczka, jest jakby reprezentantką kobiety śląskiej z charakteru, z działania, z całego do życia stosunku.

Córka jej, Elżbieta, odbija dość wyraźnie od całego tła powieści. Mimo, że w tytule nazywa autorka Śląsk jej „ziemią”, Elżbieta jest tutaj — mimo swego do „ziemi” sentymentu — człowiekiem obcym. Żyje swoim życiem, bardzo intensywnie przeżywa różne

\*) Pola Gojawiczyńska: „Ziemia Elżbiety”. „Rój”. Warszawa 1934.

## GŁOSNE W ŚWIECIE POLSKIE DZIEŁO

Nauka polska zdobywa zagranicą miejsce coraz poważniejsze w wielu zakresach. Należy więc tembardziej zwrócić uwagę na wydany świeżo nowy tom monumentalnego dzieła\*), które wśród obcych pozyskało wielkie uznanie a Polsce wyjednało na terenie bibliografii pierwsze miejsce wśród narodów słowiańskich. Stwierdziła to m. in. nauka niemiecka\*\*).

Wiadomo, że jeśli nauka o literaturze ma rozwijać się normalnie, to potrzebuje do swego rozwoju najważniejszej z nauk pomocniczych, którą jest bibliografia: nauka o książce, jej rejestracji, opisie i klasyfikacji. Wyrosła ona na gruncie uczoności benedyktyńskiej i jezuickiej, związała się z bibliofilstwem, z bibliotekarstwem, z drukarstwem i z historią literatury. Ze zaś liczba książek rośnie w nieskończoność, rozwój bibliografii narodowych w ośrodkach nauki, jak Lipsk, Paryż, Amsterdam i inne, przeszedł wszelkie oczekiwania. Bibliografia, będąc zrazu nauką uczonych zakonników, stała się dziś nauką zyciową, opierającą się o specjalne towarzystwa, świetnie rozwijające się instytucje, umyślnie zwoływane kongresy,

\*) Estrejcher: „Bibliografia Polska. T. XXIX: Lit. „Sok” — „St”. W Krakowie 1933.

\*\*) Georg Schneider: „Handbuch der Bibliographie” Leipzig 1933.

dramaty i rozczarowania młodości; nierozumiana przez swe śląskie otoczenie ucieka z niego, wchodzi w okres „burzy i pędu”, ale potem wraca z szerokiego świata do swej „ziemi”, aby się schronić i sił nabrać. Najbliżsi odnoszą się do niej serdecznie, z czułym współczuciem, ale jest ona dla nich pewną zagadką, jakby zamkniętą izbą, do której nie mają klucza. Zrozumienie znajduje Elżbieta natomiast poza granicami swej ziemi. Rozumie ją malarz Biernacki, z dawnych włóczęgowskich czasów przyjaciół matki i jej serdeczny opiekun i doradca. Rozumieją pewnie i warszawscy przyjaciele.

Najplastyczniej występują postaci Elżbiety i Agnieszki, ale poza niemi duży jest jeszcze wyraźny przedstawionych, żywcem z życia wyjętych ludzi. Małomiasteczkowi patrycjusze, wdowa Misztol, służąca Margreta, Haleczkowie ze swym nieskomplikowanym tragicznym romanssem, stary Alojz, nieszcześliwa rodzina strażnika Buczka, przemysłowcy Srokowie, Frau Hebamme Nazimowski, dyrektorstwo Hollert i inne typy, wrosłe w atmosferę śląskiego miasteczka, składają się na pełny jego obraz artystyczny.

Skrupulatny filolog zarzuciłby może drobne usterki gwarze, jaką mówią bohaterowie i jakiej używa Gojawiczyńska. Ale gwarą ta, używana z umiarem — bez względu na jej filologiczną ścisłość — umacnia sugestię środowiska, przyczynia się do wytworzenia potrzebnego „klimatu”, u niefachowców zresztą nie budzi żadnych wątpliwości.

Górny Śląsk dał Gojawiczyńskiej impuls do napisania powieści. Autorka odplaciła się hojnie za natchnienie. „Ziemia Elżbiety”, powieść o małym śląskim miasteczku (chyba Wielkie Piekary z cudownym obrazem i źródłem) wprowadza Śląsk na poważne miejsce w poważnej literaturze. Nasuwają się niemal porównania z Hamsumem i wogóle z literaturą skandynewską. Tacy podobni tu do północnych ludzi: prości, w sobie zwaźci, rubasznie dystygnowani, mocni, taka podobna atmosfera: pracy, walki z życiem bez zdawania sobie sprawy z jej trudności; ta sama słów oszczędność i celowość. Wreszcie ten sam umiar w wyrażaniu uczuć, mimo że czasem uczucie rozszalać chce karty książki. Iłż np. skondensowanego napięcia mieści się w scenie, gdy rozżaleni parafianie bronią swego „farorza”, zrosłego przez lata z parafją, a przenoszonego za brak zdolności administracyjnych.

Krytycy, utyskujący chronicznie na posuche idei i talentów we współczesnej literaturze polskiej, muszą zatrzymać się na chwilę. Pola Gojawiczyńska, która niedawno zadebiutowała obiecującą tomem nowel „Powszedni dzień”, występuje obecnie jako talent powieściopisarski najpoważniejszego formatu.

Tadeusz Kraśzewski.  
Poznań.

które mają na oku współpracę międzynarodową i twórczość światową. Komisja kooperacji intelektualnej przy Lidze Narodów jest w pierwszym rzędzie zainteresowaną wykazami bibliograficznymi.

Tak zwana bibliografia rozumowana stoi już na pograniczu krytyki literackiej. Do tego typu możnaby też zaliczyć nasze pierwsze historie literatury, jak Bentkowskiego, Wiszniewskiego i Maciejowskiego. Jeżeli jednak idzie o bibliografię w znaczeniu ścisłym, to pierwszym naprawdę bibliografem polskim był tyle zasłużony dyrektor Książnicy Jagiellońskiej Karol Estrejcher. Rozpatrywał on, w spadku po Żaluskim, Jarockim, Lelewelem, Bandtkiem, książki jako książki, wedle autorów, tytułów, chronologii treści rzeczowej. Wykładał zasady bibliografii w Szkole Głównej w Warszawie, potem zaś obudził w Krakowie żywy ruch na polu badań rękopisów, inkunabułów, oraz czasopism.

Swoją Bibliografię Polską zaczął Karol Estrejcher wydawać w r. 1872. Ogarnęła ona wiek XIX, potem dawne druki XVI—XVIII w., wreszcie alfabetyczny spis druków i autorów od XVI w. do XVIII w. i osiągnęła dziś cyfrę 35 tomów, a to dzięki temu że po zgonie ojca kontynuuje dzieło jego życia syn, dr. Stanisław Estrejcher, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

To też każdy nowy tom Bibliografii Polskiej, wita nauka polska z radością, aczkolwiek nie brak i dzisiaj poważnych repertoriów bibliograficznych, jak podręcznik Korbutta, który wyszedł niedawno w nowym wydaniu, jakkolwiek nie brak czasopism zajmujących się bibliografią, oraz licznych monografij bibliograficznych, poświęconych poszczególnym pisarzom. Za przykładem Estrejchera poszedł w swoim czasie erudyta warszawski Wierzbowski w swej bibliografii druków XV i XVI wieku, dalej Wislocki i Czubek wydawali specjalny organ bibliograficzny, dziś zaś wychodzi w Warszawie urzędowy wykaz druków. Niemniej nowy tom Estrejchera, obejmujący litery od „Sok” do „St” przynosił znów opracowanie wielu ważnych autorów i kwestyj naukowych. A dodajmy, że każdy tom wywołuje szereg rozważań fachowych, przyciem wśród ciekawych spostrzeżeń wychodzi na jaw niejeden nowy fakt. Bo trzeba pamiętać jak trudną jest dzisiaj praca kontynuatora Bibliografii. Musi on uwzględnić zasoby wszystkich bibliotek, z których prywatne są mniej dostępne.

Estrejcher uważa za swe główne zadanie opis książki pod względem bibliograficznym i historyczno-literackim, znając każdą z autopsji i czytając całą literaturę naukową. Nawet wielkie biblioteki nie mają jeszcze katalogów naukowo opracowanych, co zwiększa trudności. Estrejcher stara się luki uzupełniać tem więcej, że po wojnie światowej wiele pozycji zostało odkrytych, jak choćby w Wilnie, Raperswylu, Rzymie. A trzeba pamiętać, że zarówno Karol Estrejcher jak Stanisław, nie mieli i nie mają przy tem monumentalnym dziele żadnych współpracowników — wszystko muszą opracowywać sami, własnym zasobem. Tem bardziej życzyć należy, aby publikacja rychło dobiegła końca i by zapowiadane tomy uzupełnień i sprostań zamknęły wspaniałą całość. A gdyby nie miało się to udać obecnemu współautorowi, to jest nadzieja, że czynne już na polu wiedzy najmłodsze pokolenie tej wyjątkowej dynastji naukowców uzupełni to, co rozpoczęli i prowadzili dźiad i ojciec.

Bibliografia Estrejcherów nie jest tylko publikacją wyszłą z usiłowań jednostek. Jest ona jakby instytucją, która zasługuje na powszechne poparcie nauki, prasy, społeczeństwa.

Dr. Tadeusz Grabowski.  
Poznań.

Jutro:

WYSZŁY NOWE PIEŚNI POLSKIE  
przez  
prof. Stanisława Wiechowicza

## Książki nadesłane

Dr. Bronisław Feller: „Uświata stemplowa”. Część II szczegółowa Kraków, 1934. Nakł. Wydawnictwa Ustawy Stemplowej.



# DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

## Aktualności

Interwencjonizm państwowy, stosowany obecnie w walce z kryzysem tak, jak 15 lat temu podczas wojny, ma do siebie, że się rozrasta i obejmuje coraz nowe dziedziny. A na polach już zdobytych, wdziera się coraz głębiej w życie gospodarcze.

Wśród środków i półśrodków, jakimi państwa starają się popierać swój eksport, równocześnie paraliżując wywóz konkurentów, wyróżnia się radykalizmem plan czeskosłowackiego ministra, p. Trapla. Proponuje on ni mniej, ni więcej, jak ustanowienie państwowego monopolu importu. Premje pobierane od towarów importowanych pozwoliłyby na opłacanie przez państwo premij dla towarów eksportowanych.

Znany państwa, które plan taki częściowo zastosowały wobec niektórych artykułów importowanych. Ale wobec całości importu nikt jeszcze nie przeprowadził takiej reformy. Ze zrozumiałych zresztą względów: po pierwsze — obciążenie importu dodatkowymi premjami spotkałoby się z represjami państw obcych, po drugie — spowodowałoby drożyznę wewnątrz kraju i podniosłoby koszty produkcji eksportowej, zabijając tem samym wywóz.

Eksport, dokonywany kosztem kraju, nazywamy dumpingiem. Uprawiają go przede wszystkim kartele i monopole. Kwestją sporną jest: jaki udział w działalności przemysłowej na rynku polskim mają kartele i monopole?

Rok temu, p. dr. Roger Battaglia w swej pracy n. t. „Zagadnienia kartelizacji w Polsce” obliczył udział wartości wytwórczości skartelizowanej prywatnej w wartości całej wytwórczości wielko-, średnio- i drobnoprzemysłowej na 21,8 proc. Udział zaś wartości wytwórczości monopolu państwowych na 14,5 proc.

Obliczenia te zbil p. M. Kalecki w zesz. 3 tomu II „Prac Instytutu Badań Konjunktury Gospod. i Cen”, przy czym oceniał udział przemysłu skartelizowanego w całej wytwórczości przemysłowej polskiej na 36,7 proc., a udział monopolu państwowych na 3,9 proc.

P. Kalecki obrał za miarę ilość robotniko-godzin, pracodawanych w fabrykach monopolowych, kartelowych i pozostałych. P. dr. Battaglia zaś otaksował wartość produkcji.

Metoda pana Kaleckiego jest co prawda dokładniejsza od obranej przez p. Battaglię, jednak ani jedna, ani druga nie mogą zadowolić w pełni. W każdym razie uważamy, że p. Kalecki jest bliższy prawdzie, niż p. dr. B. Przytem pan K. jedną przynajmniej rzecz określił dość dokładnie: wpływ monopolu i karteli na przemysłowy rynek pracy.

Znaczny wpływ na rynek prasowy wyrwie zapewne reforma reklamy w Niemczech. Główne zmiany, świeżo wprowadzone w tej dziedzinie przez rząd Hitlera są następujące:

- 1) Zamiast rozmaitych szerokości wiersza ogłoszeniowego, jakie doniedawna istniały w Niemczech, zachowano dwie szerokości: 22 i 46 mm.
- 2) Ceny muszą być dla wszystkich jednakowe za tę samą przestrzeń i pozycję; tylko przy ogłoszeniach wielokrotnych dopuszcza się rabaty.
- 3) Prowizja biur ogłoszeń waha się w granicach od 10—20 proc. Prowizji nie wolno odstępować klienteli; wskutek tego konkurencja pomiędzy agencjami przeniesie się z płaszczyny ceny na płaszczynę obsługi.
- 4) Najradykalniejszą zmianą wyraża się w przepisach, nakazującym podawanie rzetelnych danych o nakładzie czasopisma, podpisanego przez wydawcę... W razie stwierdzenia fałszywych cyfr wydawnictwu grozi kara odebrania licencji na wydawanie pisma!

Teraz już wierzymy, że w Niemczech dokonała się rewolucja! Ten ośmielony przepis nas przekonał.

Nadszedł do Gdyni okręt „Lulea” z transportem 7000 tonn fosforytów z Połudn. Ameryki, przeznaczonych dla fabryki w Luboniu Wielkopolskiej Spółki Dzierżawnej Koncernu Dr. Romana May'a. Transport powyższy został natychmiast wyładowany i skierowany prosto do Lubonia.

## Jeszcze w sprawie wymiaru podatku od lokali

W nr. 67 „Kurjera Poznańskiego” z 13 lutego r. b. b. naczelnik urzędu skarbowego p. Jerzy Nikodem w swym artykule p. t.: „Podstawa wymiaru podatku od lokali” zaznaczył: „okólnik ministerstwa skarbu, zalecający rzekomo przyjmować za podstawę wymiaru podatku przy lokalach, korzystających z ograniczonej ochrony lokatorskiej, komorne umowne, a nie „komorne ustawowe polegać musi na nieporozumieniu”.

Autor tego artykułu nie znał widocznie nowego okólnika Ministerstwa Skarbu z 23-go stycznia r. b. L. D. V 52 500/3/33, który brzmi: „podstawa wymiaru podatku od lokali, określona w art. 4 ustawy z dnia 2. VIII. 1926 r. uległa zmianie w ustawie z dnia 17. XII. 1931 r. (Dz. U. R. P. nr. 112, poz. 879), która wprowadziła w tym względzie podział na lokale: a) podlegające ochronie lokatorów; b) wszystkie inne lokale. W ten sposób — zaznacza okólnik — podstawa wymiaru podatku od lokali zrównana została zasadniczo z podstawą wymiaru podatku od nieruchomości. Różnica pozostała jeszcze nadal przy lokalach, podlegających ochronie lokatorów, o ile te w wypadkach przewidzianych art. 3, ust. 1, ustawy o ochronie lokatorów, wynajmowane są za umownym komornem, wyższym od podstawowego. Według obecnego brzmienia wspomnianego wyżej art. 4 dla lokali, podlegających ustawie o ochronie lokatorów z dnia 11. IV. 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 39, poz. 406), podstawę wymiaru stanowi „komorne, względnie wartość czynszowa, obliczona zgodnie z art. 6, p. 4 powyższej ustawy”. Ponieważ postanowienie powołanego p. 4, art. 6 dotyczy przeliczenia walut przedwojennych na złote i odnosi się wyłącznie do komornego, płaconego

w czerwcu 1914 r. (podstawowe komorne), przeto z powyższego wynika, że do podstawy wymiaru nie może być przyjmowane obecne umowne komorne, dopuszczalne na mocy ust. 1, art. 3, gdyż ten wyjątkowy przepis został w tem postanowieniu pominięty. Natomiast winno być przyjmowane to umowne komorne przy wymiarach państwowego podatku od nieruchomości, podlegających ochronie lokatorów, gdyż art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rz. z dnia 17. VI. 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 51, poz. 523) wyraźnie postanawia, że podstawę wymiaru stanowi ogólna suma komornego, ustalona w myśl art. 3, względnie w myśl art. 5 i 6 ustawy o ochronie lokatorów.”

Okólnik min. skarbu z 23 stycznia r. b. znosi zatem poprzedni okólnik z 1933 r. w sprawie podstawy wymiaru podatku od lokali (podlegających ochronie lokatorów) przy dobrowolnych umowach, co poruszył autor artykułu w nr. 53 „Kurjera”. Ponieważ jednak urzędy skarbowe w Poznaniu, ustalając wymiary podatku od lokali na rok 1934, nie znalazły jeszcze okólnika z 23 stycznia r. b., tegoroczne wymiary przy dobrowolnych umowach są sprzeczne z nowymi zarządzeniami ministerstwa i dlatego spodziewać się należy, że Izba Skarbowa z urzędu poleci urzędom skarbowym w Poznaniu sprostować wymiary, z których niejedne oznaczają wzrost o 100 procent podatku od lokali w porównaniu z wymiarem uskuteczonym przez magistrat m. Poznania na rok 1933.

Jednakże nie wiedząc, czy Izba Skarbowa zechce to uczynić, zaleca się iść za radą p. radcy Nikodema, t. j. wnieść odwołanie, które w związku z okólnikiem min. skarbu z 23 stycznia r. b. powinno być uwzględnione.

TADEUSZ RZEPECKI.

## KRONIKA GOSPODARCZA Francja i Belgja na Targach Poznańskich

Bawi obecnie w Polsce inż. Arcadius Flatté, zasłużony wiceprezes Tow. Krzewienia Myśli Francuskiej zagranicą, a zarazem przedstawiciel generalny Targów Poznańskich w Belgji. Jak wynika z dotychczasowych rozmów p. Flatté w Brukseli, spodziewać się należy oficjalnego udziału Belgji w Targach Poznańskich w bardzo poważnej sekcji belgijskiej. W związku

z Targami przybędzie z Belgji wycieczka kupców i przemysłowców, składająca się z przeszło 200 osób. Równocześnie przybędzie z Francji wycieczka organizowana przez Związek Kupców w Lille. Ta ostatnia będzie jedną z największych wycieczek, jakie z Francji przybyły do Polski. Możliwe jest, że wycieczka przybędzie własnym pociągami.

### PODATKI I OPŁATY

(p) Sprzedaż warzyw i owoców na targach przez sadowników i ogrodników nie podlega uwolnieniu od podatku przemysłowego, a zatem i od obowiązku wykupna świadectwa przemysłowego. Teza powyższa ustalona okólnikiem min. skarbu Nr. 54038/4/33 nie dotyczy producentów, którzy sprzedają na targach prowadzą dorowczo. (a)

(p) Komisowa sprzedaż benzyny ze stacji (pomp) benzynowych może być prowadzona na podstawie okólnika ministerstwa skarbu Nr. D. V 54229/4/33 za świadectwem przedr. yslowem kat. 3 dla przedsiębiorstw handlowych. Równocześnie tym samym okólnikiem ministerstwo skarbu zwolniło komisantów, prowadzących komisową sprzedaż benzyny ze stacji benzynowych, od obowiązku prowadzenia w latach 1933 i 1934 prawidłowych ksiąg handlowych. Podlegająca podatkowi prowizja ma być ustalana na zasadzie prawidłowo prowadzonych ksiąg komitenta. Ulgi powyższe dotyczą jedynie zakładów komisowej sprzedaży benzyny ze stacji (pomp) benzynowych i nie zwalniają odnośnych komisantów od obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych odnośnie czynności handlowych poza stacjami (pompami) benzynowymi. (a)

### Z KRAJU

(k) Bilans Banku Polskiego. W ciągu pierwszej dekady lutego zapas złota powiększył się o 0,6 mil. zł do 478,1 mil. zł, natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz obniżył się o 4,9 mil. zł do sumy 76,9 mil. zł. Na spadek dewiz w dalszym ciągu wpływa fakt księgowania zdyskontowanych weksli eksportowych, głównie sowieckich, na portfel wekslowy, a nie jak uprzednio na rachunku dewiz, ponieważ weksle te są ostatnio wystawiane przeważnie w złotych. Ogólna suma tego rodzaju weksli wynosi około 32 milionów zł. Ogólna suma wykorzystanych kredytów

biegu są przygotowania działów polskich w targach w Utrechtie. Lille, Medjolanie, oraz wystawy wzorów przemysłowych w Aleksandrii, Kairze i Tel - Avivie. Poza tem przewidywać należy udział w targach: w Marsylii, Pradze, Rio de Janeiro i innych.

### Z ZAGRANICY

(z) Budowa fabryki samolotów w Jugosławii. Według wiadomości, otrzymanych z Białogrodu, w najbliższym czasie w okolicach stolicy jugosłowiańskiej powstanie wielka fabryka samolotów, finansowana przez kapitalistów francuskich i grupę Bleriota. Fabryka ta rozpocznie pracę w końcu wiosny r. b. Przewidywana produkcja dojdzie stopniowo do 1.000 samolotów na rok.

(z) Stalki morskie o napędzie elektrycznym. Zastosowanie napędu elektrycznego na statkach morskich coraz bardziej zaczyna się rozpowszechniać. Wedle danych statystycznych Lloyd'a w chwili obecnej znajduje się w ruchu na wszystkich wodach świata 91 statków o napędzie elektrycznym, w tem 43 o generatorach turbinowych i 48 o motorach Diesla. Badania nad sprawnością działania napędów elektrycznych na statkach ustaliły wielkie zalety instalacji tego rodzaju.

## SPORT

### Pięściarstwo

W mistrzostwach okręgowych w wadze lekkiej walka rozstrzygnięciem się prawdopodobnie pomiędzy Sipińskim (W) i Lelewskim (St.), chociaż i Laska (S) nie należy lekceważyć. W półśredniej klasie jest wyrównana, a na czło wysuwają się Wołniowski (W), Anioła (W) i Dankowski (S). W średniej mistrzem powinien zostać Majchrzycki, którego najgroźniejszym rywalem jest Fr. Zieliński (Cui.). W półciężkiej do zaszczytnego tytułu mogą pretendować Przybylski (Dr. Bł.), Karpiński (W) i Pokrzywnicki (S). W ciężkiej Piłat jest bezkonkurencyjny. (kom)

### Narciarstwo

Wspaniałe wyniki uzyskano w Niemczech na nowej skoczni olimpijskiej w Garmisch - Partenkirchen. Zwyciężył Norwegowie w następującej kolejności: 1. E. Raabe 75, 82 i 80 m; 2. Sörensen z najdłuższym skokiem 82 m; 3. Birger Ruud 76, 74 i 81 m; 4. Kaarby 74, 75 i 81 m.

Przedstawiciele Norwegii w zawodach FIS w Sollenstee trenują bardzo zwłazsza skoki. Ostatnio uzyskali oni następujące wyniki: zwycięzca z Lake Placid Hans Beck przy 16 ustanych skokach miał średnią 66,6 m; znakomity Andersen może poszczycić się średnią 64,4 m. na 17 skoków.

### Wśród zawodowców

Tilden znów dogonił Vinesa bijąc go w 16 spotkaniu w St. Louis 7:5, 2:6 8:6, 3:6, 6:1. Zatem obaj mają teraz po osiem zwycięstw i mogą snadniej wyczekiwać znów łatwości swych rodaków.

### RADJO

Czwartek, dnia 15 lutego 1934 r. Poznań (346 m) 14.05 giełda; 17.20 „Z nad krawędzi” — wygl. Brat Cezary; 22.00 „Ptak a samolot” — wygl. dr. Rzóska; 22.05 gramofon.

Warszawa (1415 m) 7.00 audycja poranna; 12.05 muzyka operetkowa z płyt; 12.35 koncert szkolny ork. Filh. pod dyr. Adama Dołyckiego, Lucyna Robowska (fort.). Liljana Zamorska (śpiew); 15.40 zespół jazzowy Wiesława Wilkosza; 16.40 odczyt „Zdobycze prawne kobiet” — wygl. p. Irena Szydłowska; 16.55 z nowoczesnej muzyki hiszpańskiej: De Falla a) konc. na sekstet, b) dwa tańce — płyty; 17.20 „Nowiny rolnicze”; 17.30 słuchowisko pt. „Stowacki w Szwajcarii” Józefa Mayena; 19.25 odczyt aktualny; 19.40 komunikat śniogowy ze Lwowa; 19.43 wiadomości sportowe; 19.47 dziennik wieczorny; 20.00 „Wybrane myśli”; 20.02 koncert wieczorny w wyk. ork. symf. P. R. pod dyr. J. Oziminskiego z udz. Z. Zmigrod - Fedczkowskiej (śpiew); 21.30 „Skrzynka pocztowa techniczna”; 21.15 dalszy ciąg koncertu; 22.00 „To samo, a jednak co innego” — płyty; 22.30 muzyka taneczna z dancingu „Adria”.

Programy zagraniczne. Lathi: 18.40 recital wokalny Wandy Wermskiej; Budapeszt: 19.30 tr. z opery: Wiedeń: 19.35 koncert pod dyr. Fr. Lehara; Sztutgart: 20.10 „Don Pasquale” — opera Donizettiego; Ryga: 20.30 koncert symf.; Sottens: 20.40 „Une éducation manquée” — operka Chabriera; Rzym: 20.45 koncert symfoniczny; Hilversum: 20.55 tr. z Concertgebouw w Amsterdamie; koncert kameralny z udz. tria Hindemith - Goldberg - Feuermann; Paryż (Radio Paris): 21.00 „Fortunio” — opera Messagera; Luksemburg: 22.00 „Zemsta Nietoperza” — operka Jana Straussa; Dantoverp: 22.35 koncert kompozytorski Mikołaja Medtnera.

Naprawa i modernizacja radjoodbiorników „Radiola”. Biuro Radjotechniczne, Poznań, Gwarna 11. Telefon 35-55. ng 4760

Już tylko trzy dni dzieli nas od konkursu. Dla zaspokojenia ciekawości naszych Czytelników podajemy nagrody, wyznaczone przez nasze wydawnictwo oraz dotychczasowe, łaskawie nam udzielone przez P. T. Kupiecstwo poznańskie.

„Kurjer Poznański“ — I. nagroda zł 70,—  
II. „ „ zł 50,—  
III. „ „ zł 30,—

- 1) 6 kryształowych szkieł do wina reńskiego „Remory“
- 2) 1 kaseta z perfumami oraz 3 tuby do golenia
- 3) 2 artystyczne płyty gramofonowe
- 4) 3 szynki wielkanocne
- 5) 2 komplety artykułów biurowych
- 6) 1 zarekawk futrzany
- 7) 1 tuzin past do zębów
- 8) 1 gra towarzyska
- 9) 1 anoda 120 V do radja, 5 baterji kieszonkowych i 3 lampki „Liliput“
- 10) 2 kartony papieru listowego
- 11) 1 para pantofli dziecięcych
- 12) 1 skrzynia piwa
- 13) 3 butelki winiaku
- 14) 3 słoje znanego kremu
- 15) 5-kilowe wiaderko marmelady specjalnej
- 16) 3 podręczniki „Wędrowki fotografa“
- 17) 1 tort
- 18) 1 opona rowerowa

Przypominamy raz jeszcze, że konkurs nasz polega na odgadywaniu firm na podstawie ich znaków fabrycznych lub ochronnych.

Udział w konkursie mogą wziąć bez wyjątku wszyscy Czytelnicy „Kurjera Poznańskiego“, którzy przy rozwiązaniu zobowiązani są wyciąć odpowiednie kuponki i wypełnić oryginalne brzmienie i zakres firmy, umieszczone u dołu każdego ogłoszenia, jak n. p.

- 1) Firma \_\_\_\_\_
- 2) Główna produkcja \_\_\_\_\_

Wycinki oraz adres odgadyującego należy nadesłać do „Wydziału propagandy „Kurjera Poznańskiego“, św. Marcina 70, najpóźniej do dnia 23. b. m. godz. 12, a nie, jak mylnie podano, 24. b. m.

## Rączki niewieście są coraz większe...

Nie będzie to może zbyt po rycersku, lecz trzeba niestety stwierdzić, że rączki niewieście sławione przez poetów całego świata, stają się coraz to większe...

Pewien dziennikarz francuski przeprowadził badania we wszystkich fabrykach rękawiczek Francji i na podstawie tych badań doszedł do wniosku, że podczas gdy dla rękawiczek męskich rozmiary zostały niezmienione, rozmiar rękawiczek damskich stale się po wojnie światowej powiększa. 20 lat temu, stwierdza dziennikarz francuski, skład rękawiczek musiał być najobficiej zaopatrzone w mary wahające się między numerami 5 a 6, jako cieszące się największym zbytem. Dzisiaj, żąda się rozmiarów od 6 1/2 do 7 i pół...

Klawisz maszyn do pisania, kierownica samochodu, rakietka tenisowa, kije golfu i nart czynią rączki kobiece silniejszą i bardziej muskularną, pogrubiając i wydłużając nadmiernie paluszki. Zresztą, tak jak w strojach damskich, również i dla rękawiczek mijają czasy „szczupłości“. Kobieta pracująca, uprawiająca sporty, coraz bardziej praktyczna, unika cienkiej skóry przy rękawiczkach i woli grubą, szorstką skórę świńską... S. F.

## Honorarium dla Ibsena

Na pocztę główną w Oslo (Norwegja) nadszedł z Paryża list adresowany do „Monsieur Henrik Ibsen“. Przypuszczano z początku, że jest to jakiś żart, ale na wszelki wypadek poczta postanowiła sprawdzić w Paryżu, o co chodzi, kto jest

nadawcą listu. Sprawę wyświetlono rychło. Okazało się, iż pewien młody człowiek, który otrzymał niedawno posadę w dużym wydawnictwie paryskim, nie wiedząc — najwidoczniej — nic o tem, że wielki poeta i pisarz norweski umarł już w roku 1906, był przekonany, że jedna z nowel zgłasłego mistrza nadaje się do przedruku w wydawanym przez firmę miesięczniku. Niedługo myśląc, napisał zatem list do Ibs-

## „Zaledwie wczoraj...“

film — rewelacja.

Jedną kreacją zdobyła sobie miano wielkiej artystki. Tak mówi się w Hollywoodie o Margaret Sullavan, bohaterce epokowego filmu wytwórni „Universal“ p. t. „Zaledwie wczoraj...“

Reżyserem filmu jest znakomity twórca „Bocznej ulicy“, J. M. Stahl.

„Zaledwie wczoraj...“ — to film, który jaskrawo wyróżnia się z pośród powodzi banalnego i szablonu.

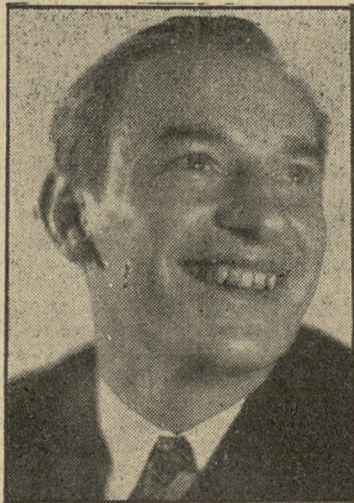
Mistrzowsko ujęty konflikt życiowy, traktujący o miłości dwojga ludzi, rozłączonych fatalnym zrzędzeniem losu, stanowi osnowę tego prawdziwie wartościowego filmu.

Partnerami Margaret Sullavan są John Boles, Reginald Denny i 93 sławy artystyczne Ameryki. Ponadto nowy, genialny nabytek talentu dziecięcego: roczne bobo, które swą grą zapędoła w róg wszystkich swych młodocianych rówieśników.

Film „Zaledwie wczoraj“ będzie istną rewelacją bieżącego sezonu filmowego i wyświetlany będzie na ekranie Kina „Słońce“. P. 2 882

## Jubilaci „Stratosfery“

Zespół ten z nieprawdopodobnym zdarzenia święcić będzie w czwartek, piątek i sobotę swój jubileusz rocznej egzystencji. Podajemy główne typy stratosferowców. — Twarz górna, ściślej mówiąc potwarz, jest własnością Tadeusza Zygna. Herneza, założyciela, organizatora i kierownika „Stratosfery“, rodem z samego Borzykowa. Tak zwana twarz mówi sama za niego. Dalej następują kolejno od lewej: Gwidon Miklaszew-



ski, cięty satyrzyk z Łazarza, Henryk Sokół, liryczny śpiewak przebojów kompozycyj muzycznych, których autorami są Ludomir Budiński (Szelicza) typ podejrzany również jak jego sąsiad Stanisław Dziegielewski. — Pierwszy znany jest z tego, że ułożył melodię do „Białych gołębi“ i „Trudno kochać“ itd.; drugi zaś przeciwnie skomponował „Gdy ciebie wspomnę“, „Sen“, popularnego „Ministra“ i „Łaskawą Panią“.



Fotografował Konr. Hoffmann.

sen, w którym zapytuje autora, czy godzi się na przedrukowanie nowelki w miesięczniku paryskim, wzamian za honorarium według taryfy praw autorskich. Tableau.

## Królowa — lotniczką

Królowa belgijska jest gorącą amatorką sportu lotniczego. Królowa zna się doskonale na awiacji i umie kierować samą aeroplanem; kilka lat temu dokonała przelotu z Belgji do Afryki, a w czasie wojny, podczas bitwy pod Ypres, samolot jej krążył nad szaniami wojsk belgijskich. I teraz dość często przybywa królowa na lotnisko w Evére pod Brukselą, przybrana w kostium lotniczy, poczem w charakterze pilota dokonywa lotów.

## Aeroplan przewozi krew dla chorego

W Cincinnati (U. S. A.) wylądował aeroplan, którym przewieziono epruwetkę ze świeżą krwią dla chorego w El Paso. Krew pochodzi z żył chorego na malarję, znajdującego się w sanatorium St. Joseph, w odległości ok. 1300 mil od El Paso. Pacjent, któremu należy zastrzyknać krew choruje na zapalenie mózgu, co, zdaniem lekarza, uleczyć może tylko zastrzyk serum malarzyźnego. Epruwetka z krwią, wiezioną na samolocie, znajduje się w skrzynce napelnionej wiórami drzewnymi i ogrzewanej przy stałej temperaturze 37 stopni, t. j. przy temperaturze ciała ludzkiego.

## Listonosz na szczudłach

Wyspę Zelandję, na której leży stolica Danji, Kopenhaga, dzieli od wysp Moen i Falster, 2-ch większych z pośród Archipelagu wysepek, płytkie międzyomorze. W przesmyku np. dzielącym od Zelandji wysepki Borgö i Farö głębokość nie przewyższa często metra. Niema tu przypływu ani odpływu, wieją natomiast często silne wiatry w jednym kierunku. W czasie wiatru poziom wody w cieśninie podnosi się do dwóch metrów. Wówczas listonosz obsługujący Borgö i Farö siada w łódź i zawozi pocztę. Gdy jednak wody opadają i poziom ich nie przewyższa jednego metra, przejazd w Łodzi staje się niemożliwy. Listonosz przebywa wtedy cieśninę na szczudłach. Jest to jedyny w Europie wypadek użycia szczudła nie w celu zabawy, lecz dla komunikacji pocztowej.

## Choroba zawodowa

— Porzucilem literaturę, ponieważ nabawiłem się choroby zawodowej.

— Jakiej — ze?

— Chronicznego głodu. (Le Rire)

## Kwartet Polski wystąpi w Poznaniu

Jak już donosiliśmy, staraniem Poznańskiego Towarzystwa Oratoryjnego wystąpi w sobotę 17 b. m. na sali św. Marcina znakomity „Kwartet Polski“ z Warszawy, którego członkami są znani artyści pp. Irena Dubiska, Tadeusz Ochlewski, Mieczysław Szaleski i Zofja Adamska. Zapowiedź występu tego znakomitego zespołu spotkała się z żywym zainteresowaniem publiczności. Bilety w cenie 3, 2 i 1 zł (włącznie ustaw. dodatki) nabyć można w firmie A. Szrejbrovski, ul. Gwarna 20. Dla członków Poznańskiego Towarzystwa Oratoryjnego znaczne zniżki. Dla młodzieży miejsca stojące w cenie 50 gr wydaje kasa wieczorna.

## TEATRY

### Z Teatru Wielkiego

Dziś po raz drugi „Książ Igor“, która na sobotniej premierze przyjęta była z największym zadowoleniem i uznaniem tak przez licznie zebraną publiczność jak i przez krytykę. Na pierwszym przedstawieniu publiczność zgatowała wszystkim wykonawcom serdeczne owacje przy otwartej scenie. Dzisiejsze przedstawienie odbędzie się w premierowej obsadzie z pp. Janowską i Hupertową na czele. Zespół baletowy z primaballeriną Zofją Grabowską i M. Statkiewiczem odtańczą efektowne tańce połowieckie. Dyryguje kapelmistrz Stefan Barański.

### Jutro koncert symfoniczny

W czwartek koncert symfoniczny pod dykcją dr. Z. Latoszewskiego, na którym wykonane zostaną utwory na orkiestrę Mieczysława Karłowicza. Obok tych utworów usłyszymy Paderewskiego „Fantazję Polską“ na fortepjan, którą odegra świetny pianista Bolesław Woytowicz i T. Z. Kasserna „Koncert fletowy“ w wykonaniu członka orkiestry prof. A. Boczka.

### Z Teatru Polskiego

Dziś poraz 38 arcywesola krotchwila „On i jego sobowtór“. Jutro arcydziel Szekspira „Hamlet“. Codziennie odbywają się próby równocześnie z dwóch sztuk. W reżyserji K. Kore-

## KRONIKA FILMOWA

### „PRZYBŁĘDA“

wspaniały film polski w kinie APOLEO.

Jeden z najpiękniejszych filmów polskich, jakie dotąd stworzyła produkcja rodzima, — wyświetlany obecnie z wielkiem powodzeniem w kinie APOLEO — świadczy, że obrazy nasze nie ustępują w niczem obrazom zagranicznym.

Wspaniałe tło, — wieś huculska, w której rozgrywa się niezmiernie ciekawa i emocjonująca akcja, prześliczny kolorystyczny folklor, wtłoczony w ogólne ramy filmu, daje nam niezatarte wrażenie uczucia piękna. Szczególnie interesujący temat, mistrzowska gra całego zespołu artystycznego z INA BENITA na czele, jak i również przedudna oprawa muzyczna profesora Maklakiewicza, stanowią wysoką wartość artystyczną filmu.

Obraz PRZYBŁĘDA należy do rzędu bezwzględnie wysoko cenionych arcydziel filmowych, które z prawdziwą przyjemnością się ogląda. zg 5 577

kiego sztuka Adama Grzymały Siedleckiego „Czwarty do brida“, a w reżyserji i przeróbce K. Szuberta krotchwila „Ciapcius“. Reżyserzy Teatru Polskiego dostali do opracowania sztuki „Towarzysz“ Devala, „Rodzina“ Słomińskiego i „Iwar Kreuger“ Tepy.

### Z Teatru Nowego

Dziś po raz 41 oraz jutro po raz 42 rewelacyjny komedjo-montaż „Pieniądz nie jest wszystkim“, który obchodził wczoraj jubileusz 40-tego przedstawienia przy przepelnionej widowni, a publiczność frenetycznymi oklaskami darzyła wykonawców tej naprawdę niepospolitej sztuki która mimo niebywałego powodzenia graną będzie tylko jeszcze kilka dni.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiadają administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Wielki pożegnalny Poranek najsłynniejszego w Polsce

## CHÓRU DANA

odhędzie się jak już wczoraj donosiliśmy w nadchodzącą niedzielę, dnia 18 lutego rb. o godz. 12 w pol. w teatrze „Słońce“.

Będzie to ostatni pożegnalny występ Chóru Dana, który po wielkich artystycznych sukcesach w stołecznych miastach Polski — wyjeżdża na dłuższe tournée artystyczne do Rosji Sowieckiej i krajów bałtyckich. Tym razem Chór Dana wykonania wspaniałej i bogatemu program, obejmującej szereg najpiękniejszych i najnowszych piosenek i najpiękniejszych tang, oraz najnowsze i najpiękniejsze przeboje z filmów dźwiękowych — jednym słowem — same najnowsze i najpiękniejsze przeboje!

Atrakcją niedzielnego Poranku będzie współdziałanie ulubienic kobiet, najsłynniejszego polskiego piosenkarza MIECZYŚLAWA FOGGA obdarzonego prześlicznym aksamtynym głosem, który wykona szereg najnowszych i najpiękniejszych piosenek swego bogatego repertuaru.

Ponadto w niedzielny poranek udział przyjmą: uroczą tancerka Marysia Nobilsówna i świetny piosenkarz charakterystyczny i humorysta ADAM WYSOCKI, który zaprezentuje swe przepyszne parodie.

Niedzielny Poranek CHÓRU DANA wywołal olbrzymie zainteresowanie w najszerzych sferach naszej publiczności, zwłaszcza wśród tych, którzy dotychczas nie mieli ani razu sposobności podziwiania Chóru Dana, a to z powodu nocnej pory wszystkich dotychczasowych występów Chóru Dana w Poznaniu. „Gremjalnie wybiera się również młodzież w niedzielę do „Słońca“. Pragnąc wszystkim bez wyjątku umożliwić podziwianie Chóru Dana, ceny biletów najniższa od 1—3 zł. — Przedprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20. Tel. 56-38. zg 5 576

Na Kujawach czytaią tylko

## „Dziennik Kujawski“

który z dodatkiem niedzielnym oświatowo społecznym „Piast“ z tygodnikiem rolniczym „Rolnik Kujawski“, codzienna powieścią i „Powieścią książkową“ kosztuje tylko 2,89 miesięcznie z odniesieniem przez pocztę. zg 340

## Nowy Zarząd pensionatu „Lwówianka“ w Zakopanem Bystre

poleca na sezon zimowy i wiosenny słoneczne pokoje. Ciepła i zimna woda w każdym pokoju. Centralne ogrzewanie. Wieranay oszkłone i ogrzewane. Kuchnia zdrowa i wykwinna. Towarzystwo doborowe. Ceny umiarkowane. Idealne miejsce wypoczynkowe. Przyjmuje się tylko zdrowych. Pensionat otwarty cały rok. dg 895



Dnia 12 lutego 1934 zmarł długoletni funkcjonariusz Straży Pożarnej, strażak, ś. p.

## Edmund Suchecki

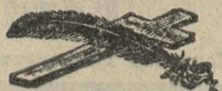
przeżywszy lat 37. W Zmarłym straciliśmy wzorowego, pracy oddanego i sumiennego współpracownika.

Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 15 lutego 1934 o godz. 15.30 z koszniczy Zakładu, ul. Sielska 13, na cmentarz górczyński.

ng 4913

Zarząd stoł. miasta Poznania.



Dnia 11 lutego 1934 r. o godz. 4.30 po południu po krótkich cierpieniach zasnął w Bogu, namaszczonej Olejami świętymi, mój najdroższy syn, brat, szwagier i wujek, ś. p.

## Józef Pluciński

Pogrzeb odbędzie się w Środzie dnia 14. b. m. o godz. 4 po południu z domu żałoby, ul. Górka 2a.

Pg 2 885-7,26

W smutku pogrążeni

matka, rodzeństwo i rodzina.

Poznań, Gdynia, dnia 11 lutego 1934.



Dnia 13 lutego b. r. zmarła po ciężkiej chorobie moja ukochana żona, nasza córka, siostra i ciocia

z Burkhardów

## Frida Marja Żołądkiewiczowa

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 17. b. m., o godz. 4 po południu z kaplicy cmentarza ewangelickiego w Górczynie, o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążony

mąż z rodziną.

zg 5 573



We wtorek, dnia 13 b. m., o godz. 8 wiecz. zmarł nagle, namaszczonej Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, ś. p.

## Ryszard Prange

w 61 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę o godz. 10 z domu żałoby, o czym donoszą

w smutku pogrążeni

żona i dzieci

Tarnówko, Szamotuły.

zg 5 578

### Zastępstwo generalne

na narzędzia i aparaty dla garażów i reparacji samochodowych odda na własny rachunek niemiecka fabryka maszyn. We wszystkich kulturalnych państwach bardzo dobrze zaprowadzone. Łatwa sprzedaż — wysoki zarobek. Oferty z podaniem referencji pod B. N. W. 8051 do „Ala“, Berlin W. 35. ng 4 923

### DOM

w ruchliwym mieście okolicy Bydgoszczy, 2 składy, 1 próżny, nadający się na skład blawatów i towarów krótkich, 4 mieszk. i śpiżarnie sprzedam za 5000 zł, wpłaty 15—20 tys. Oferty Kurjer Poznański zg 5564.

PROSEK  
Z. KOGUTKIEM  
(MIGRENO-NEVROSINI)  
USUWA NAJOPORCZYWSZY  
**BÓL GŁOWY**  
MIGRENE, NEURALGIE,  
**BÓLE ZĘBÓW,**  
GRYPE, PRZEZIĘBIENIA  
BÓLE ARTRETYCZNE,  
STAWOWE, KOSTNE I T.P.  
PROSZEK, TE WYRABIAMY I W POSTACI  
**TABLETEK.**  
ŻĄDANIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW  
Z. KOGUTKIEM

ng 4735

Dwa sposoby,  
lecz jeden tylko dobry

Smarować twarz jakimkolwiek kremem po ukon-  
czeniu zabiegów toaletowych — to strata czasu.  
Stosować Crème Simon na skórę — to jeszcze  
wieloletnia przyjemność — to znaczy zachować spo-  
sobem naturalnym świeżość i delikatność cery.

Dwa sposoby... Dwa kremy...  
Dwa rezultaty...

Nie ma Pani wyboru.  
Trzeba przyjąć drugi sposób i stosować krem  
najlepszy, najzdrowszy, najskuteczniej działający

Nie ma Pani wyboru: trzeba stosować

**CRÈME  
SIMON**  
MYDŁO  
PUDER

PARIS



ng 4911

Na jeden miesiąc! Rzadka i pożyteczna okazja!  
**Wystawa i sprzedaż perskich dywanów**  
wprost z fabryki bieleckiej, po cenach niskich, bezkonkurencyjnych, na spłaty  
długoterminowe. Duży transport dywanów w oryginalnych wzorach perskich. Znaj-  
duje się w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 17, w hotelu „Wiktoria“ pokój 34. Po-  
kaz odbywa się i zamówienia przyjmuje kierownik A. Mielnikow, osobiście  
i telefonicznie od godziny 9 rano do 9 wieczorem codziennie — telefon 30-86  
zg 5579

Od dziś do końca lutego

## Tania Sprzedaż Reklamowa

W czasie tym sprzedawać będziemy wszelkiego rodzaju  
płótna, inletry, stołowiznę, firany etc.

po niesłychanie niskich cenach jak podczas białego tygodnia.

Posiadamy olbrzymi wybór nowości wiosennych na  
suknie, płaszcze i kostjomy damskie oraz na ubrania  
i palta męskie, na które udzielamy za gotówkę

**10% rabatu.**

Zwracamy uwagę, że przy zakupie 3 mtr. ubraniowego  
dodajemy najlepszy ręcznik froterowy lub 1/2 tuz.  
dobrych chusteczek męskich.

## R. C. KACZMAREK

Centrala:

Filja:

Poznań, ul. Nowa 3. Gniezno, Rynek 2.

ng 49267

## GAZETA WARSZAWSKA

ZALOŻONA W R. 1774

Redakcja i Administracja: Warszawa, Zgoda 5.

### WIELKI DZIENNIK

polityczny, gospodarczy, społeczny i literacki  
kierunku narodowego.

160-ty rok istnienia — fakt notowa-  
ny zaledwie kilkakrotnie w dzie-  
jach świata cywilizowanego — oto najwy-  
mowniejszy dowód, że „Gazeta Warsza-  
wska“ ugruntowała swój byt i rozwój na  
rzetelnym zaufaniu i uznaniu najszerszych  
kół czytającej publiczności.

Tak cenne podstawy istnienia zdobyła so-  
bie „Gazeta Warszawska“ uczciwą i nie-  
złomną służbą przewodniej idei oraz dzie-  
łki bogactwu informacji, jakimi dzieli się  
od półtora wieku ze swymi Czytelnikami.

Stale wzrastająca poczytność postawiła „Ga-  
zetę Warszawską“ w pierwszym rzędzie naj-  
większych co do nakładu codziennych pism  
w Polsce.

Wielką popularność i szeroka sfera rozpo-  
wszechnienia — oto również powody, dla któ-  
rych „Gazeta Warszawska“ jest uważana za

1774

1934

PIERWSZORZĘDNY ORGAN DLA REKLAMY

### Wysyłkowy Dom Tapet

Tel 1292  
zg 5575

STRYSZYK, Aleje Marcinkowskiego 19  
Tapety — Ceraty — Listwy — Chodniki

### Maszynę

maszyna okrągła czolenko najlep-  
szym stanie, dwustronnie szyjąca  
tanie sprzedam (handlarze wy-  
kluźni). Szmarzowskiego 62.  
m. 4. od 24 367

zg 5 120

# TANI TYDZIEŃ WEŁNY S. KACZMAREK

do 50% zniżki ulica 27 Grudnia 20. dg 979

## ODCISKI!



### Lekarz zaleca sposób utrzymania nóg stale bez odcisków

„Nigdy nie wycinajcie odcisków”, ostrzeżenie Dr. Catrin, „jest to niebezpieczne i może wywołać infekcję krwi. Najpewniejszy i najłatwiejszy sposób pozbycia się na zawsze odcisków, jest to dodanie do ciepłej wody tyle Saltrat Rodell, by woda nabrała barwy czystego mleka i miękkości deszczowej wody. Gdy zanurza się nogi w tej mlecznej kąpieli, ten przenika do por i zmniejsza odciski tak jak zmieczył wodę. Można je odjąć bez bólu wraz z korzeniami. W ten sposób znikają one na zawsze”.

Zbolałe, palące nogi są ukojone i uleczane przez Saltrat Rodell. Odmrożenia i stwardnienia znikają. Po przyjęciu dziś takiej jednej mlecznej kąpieli, możecie jutro już biegać, skakać, tańczyć, robić wszystko, co wam się żywnie podoba.

Niema już odcisków, niema zmęczonych, zbolałych, palących nóg. Saltrat Rodell jest do nabycia za małą opłatą z gwarancją zwrotu pieniędzy w każdej aptece, składzie aptecznym lub perfumerji. Skład główny: L. Nasierowski, Warszawa, Kaliska 9.

### ZAWIADOMIENIE

Mamy zaszczyt zawiadomić Szan. Klientelę, że otwieramy dnia 15 lutego 1934 r.

### MAGAZYN MEBLI

w Poznaniu przy ul. Wielkiej 26 nar. Klasztornej

Polecam meble solidnego wykonania — wytworzone jak i zwykle po bardzo przystępnych cenach i proszę Szan. Klientelę o łaskawie dalsze poparcie mojego przedsiębiorstwa. Z poważaniem

„CENTRALA MEBLI“

M. Szpryngacz,  
Poznań, ul. Wielka 26.

Pg 2 886-7,27

Dotychczasową firmę

K. SOKOŁOWSKA

przedsiębiorstwo

powroźniczo-szcotkarskie-koszykarskie

Kraszewskiego 3, tuż przy Rynku Jeżyckim, nabyłem drogą kupna i proszę dotychczasowych Szanownych Odbiorców jak i P. T. Publiczność darzyć mnie nadal swoim cennym zaufaniem.

zg 5 572

FRITZ MEHL.

Dachówka witaszycka, Pustaki stropowe, Tonówka, Płyty ściennie, Licówka

najtaniej we firmie

STEFAN PEŁCZYŃSKI, Poznań,

Dworzec Towarowy, ul. Towarowa. Telefony: 76-05 i 76-56  
Pg 2887-6,118

Poważne przedsiębiorstwo chemiczno-farmaceutyczne poszukuje

### młodego urzędnika

do działu sprzedaży. Język niemiecki konieczny, stenografia pożądana. Stanowisko jest zaraz do objęcia, Oferty Kurjer Pozn. pod zg 5 562

okienne, ogrodowe, dachowe, kit i t. d. szyby wystawowe i lustra hurtownie — detalicznie  
**Szkło** Polskie Biuro Sprzedaży Szkła  
Sp. Aka. Pg 2551-7,15  
Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63.

## OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

Znak oferty naprzykład: n 2305, z 21 025, d 1811  
i t. d. = 1 słowo.  
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

#### 1. KAMIENICE

##### Sprzedam

kamienice dochód 12 600, cena 100 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 254

##### Willa

przy tramwaju 27 000. Małecki, Rybaki 20 a. zdg 24 391

##### Kamienice

dwie dobre Katowice — zamiana majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 502

##### Kamienica

(Gnieźnie) pierwszorzędna, narożnikowa 13.500 ustawowy dochód 100 000 wplata 40 000 lub zamienie na folwarczek. Nowak, — Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89, zdg 23 978

#### 2. PIENIADZ

##### Udział

czynnego z wkładem 5 000 poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 556

##### Pierwsza

hipotekę z gospodarstwa rolnego na 8 000 zł odstąpię. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 247

##### Kupię

pożyczkę narodową — ewentl. niespłaconą spłacie. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 296

##### Dolary

w złocie kupię większą ilość. — Warunki i zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zg 24 274

##### Wspólnik

Celem rozszerzenia istniejącego poważnego przedsiębiorstwa poszukuje wspólnika lub cichego udziałowca z kapitałem 15—20 tys. zł. Zgłoszenia: „Wspólnik” Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz Dworcowa 54, zdg 1600

##### Solidny kupiec

z większym kapitałem wydzierżawi Hurtownie Tytoniową — Skład Soli t. p. Oferty Kurjer Pozn. rg 1600

#### 4. OSCBISTE

##### Blondynka

Łekam 15 o 19 przed „Słońcem” zdg 24 329

#### 6. OZENKI

##### Wdowa

40 lat, przystojna, wykształcona nie dzisiejszych poglądów, bogata w zalety serca z córeczką szata idealnego starszego pana. Cel matrymonijalny. Fotografia konieczna. Dyskrecja rzecz honoru. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 850

##### Kawaler

rzeźnik, lat 28, pragnie poznać celem ożenku pannę do lat 27, z majątkiem zamilowaną do rzeźnictwa. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 24 317

##### Prasowaczka

wynuczona wszelkich robótek szkolną meza od lat 35 — 45. Wdowcy niewykluczony. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 330

##### Dla blondynek

lat 28 i 29 młodych gospodarnych, materialnie niezależnych poszukuję znajomości inteligentnych panów na poważnych stanowiskach. Cel matrymonijalny, dyskrecja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 337

##### Właścicielka

interesu, starsza, przystojna pozna, pana prawego charakteru do 50 (got. do 3000). Cel matrymonijny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 290

##### Dla przyjaciela

przystojnego, młodego zdolnego inżyniera na posadzie rządowej poszukuję żony zgrabnej, wiek do 25, upodobania artystyczne. Posag konieczny. Pośrednictwo rodziny chętnie widziane. Tylko poważne zgłoszenia z fotografią pod „od 50.000” „Polrek”, Lwów, Fredry 6, ng 4918

#### 7. SPRZEDAŻE

##### Meble

najtaniej J. Baranowski Poznań, Podgórna 13, Pg 2519-23,59

##### 14 Dni Tanich Torebek

Wiktor Cysz, Szkolna 11. Pg 2 080-5,3

##### Brockhausen

kompl. zł 100, Pocztowa 26, m. 6, zdg 24 240

#### Nowożeńcy

umeblują najkorzystniej mieszkanie tylko Fabryka Mebli — Rynek Śródcki, Poznań, zdg 11 219

#### Mistrzynie

krawiecka sprzedaje firmę o bardzo dobrej reklamie. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 22 131

#### Meble

najtaniej, gwarantowane dogodne warunki, tylko fabryka mebli Rynek Śródcki, zdg 22 237

#### Antyki

tanio Młyńska 4, stolarnia, zdg 23 715

#### Sprzedaj komisowa mebli używanych

wszelkiego rodzaju — urządził domowych załatwia sumiennie szybko — tanio Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, Pg 2 077-3,68

#### Piękna

sypialka grubo złocona, tylko dla znawców korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Pa. „Express” w/ Fr. Wilczyński, Dom Ekspedycyjny, Małe Garbary 5, ng 4 897

#### Willę

Jarocinie nowa piętrowa 8 ubikacji, morgo ogrodu, sprzedam tanio 11 600, Otręba, Jarocin, Kilińskiego 2, zdg 24 221

#### Motocykl

Rudge 350, Piotrowski, Jezuitska 4 zdg 24 229

#### Teraz kupię Serwis obiadów tylko 29 złotych

dobra porcelana — Za 7,50 porcel. Serwis kawowy — Za 1,15 cały tuzin szklanek. Prezenty — Podarki imienninowe — bardzo tanio tylko Hurtownia Porcelany, — Wroniecka 24, podwórze, zdg 24 230

#### Sypialka

orzeczowa, buclarek mahoniowy lekcykon Mayera tanio, Matejki 6, m. 1. od 3—6, zdg 24 253

#### Łóżko dziecięce

dwa łóżka, dziecięce, metalowe, białe, dobrze utrzymane na sprzedaż. Mostowa 15, dom frontowy 16—17, na prawo, pomiędzy godz. 15—17, zdg 24 504

#### Koźuch

samochodowy długi, obszerny zł 100, Pocztowa 20, m. 6, zdg 24 242

#### Kostjum

gabardynowy 25, —; płaszcz męski 15, — Dąbrowskiego 2, m. 11 zdg 24 250

#### Pianino

tanio, Dąbrowskiego 52, m. 5, zdg 24 298

#### Kolonjalkę

przy rynku 2 700, Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 24 299

#### Cegły

każda ilość dostarczam, Cegielnia „Słonawy”, Maciejczyk, Poznań, Szmarzewskiego 47, — Tel. 78-13, zdg 24 305

#### Afrana

maszynę damsko-krawiecką. Samoczynny aparat leczebno elektryczny sprzedam. Chybka, ul. Dąbrowskiego 84, zdg 24 315

#### Pianino

krzyżowe zł 850, — Dom Komisyjny, Podgórna 10a, zdg 24 318

#### Szafa oszklona

nadająca się na bibliotekę, albo do przechowywania ornatów lub innych przedmiotów kościelnych rzeźbiona 2 x 2 1/2 m, szeroka 50 cm. (Późny renesans) za 200 zł, na sprzedaż. Wskaże od 14 do 17, portier, Podgórna 10, zdg 24 320

#### Kawiarnię

kompl. urządzeniem Express w Poznaniu, ruchliwy punkt, stała klientela sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 368

#### Pięciokonny

motor z rozrusznikiem, prad zmienny sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 331

#### Kolonjalkę

z maglem i mieszkaniem ruchliwa ulica, Adres Kurjer Poznański zdg 24 336

#### Drogerję

dobrze zaprowadzona w mieście powiatowym z powodów rodzinnych sprzedam. Oferty poważne Kurjer Poznański zdg 24 345

#### Maszynę

do zamykania puszek. Obejrzeć Pałacowa 131, skład, zdg 24 412

#### Sprzedam

kamieniczkę wraz z piekarnią i składem nowo budowaną Gniezno, Libelta Piaski 62 pośrednicy wykłuczeni, rg 1 583

#### Kilka garniturów

smokingowych po 50 zł, i frakowych po 70 zł, okazynie na sprzedaż. F. Banas, Plac Wolności 2, zdg 24 326

#### Fryzjerski

zakład sprzedam, Marcina 14 — 3 zdg 24 271

#### Skład

papierni zaprowadzony tanio, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 281

#### Jadalnię

debowa, jak nową sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 24 393

#### Pianino

sprzedam, Prusa 20, m. 11, zdg 24 373

#### Piekarnię

z ładnym mieszkaniem odstąpię. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 400

#### Kolonjalka

z mieszkaniem 2 pokojowym, maglem sprzedam cena 3 200, Adres Orodownik zdg 23 915

#### Cieżarówkę

jak nowa 650 złotych, Krawczyk, Górna Wilda 44 podwórze, zdg 24 533

#### Cieżarówkę

jak nowa 650 złotych, Adres Kurjer Pozn. zdg 24 534

#### Jadalnie

zegarem, lampą kryształową okazynie. Adres Kurjer Poznański zdg 24 525

#### Skład

pieczywa za bezcen; tania dzierżawa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 524

#### Motor

Dentz 10—12 km sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 521

#### Restaurację

z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy korzystnie sprzedam, Wskaże Kurjer Poznański zdg 24 462

#### Radio

4 lampowe, lampami 80, — Poznańska 27 — 4, zdg 24 481

#### Ogrzewanie

wodne kompletne do willi tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 482

#### Rower

używany tanio, Kraszewskiego 8, „Torero”, Skład, zdg 24 483

#### Nadwozia

sanitarki na altany sprzedam. Bittner, Dąbrowskiego 79, rg 1606

#### Aparat

spawania mała sztanca wiertarkę szlifierkę, stół składany tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79, rg 1605

#### 3 podwozia

mleczarkę przyczepki 3, 5 tonn bez motoru sprzedam. Bittner, Dąbrowskiego 79, rg 1609

#### Czarnie

pianino zagraniczne tanio na sprzedaż, Kreta 5, m. 13, rg 1602

**Nowocześnie urządzona** rozlewnia piwa i fabryka wód mineralnych do wydzierżawienia, mniejsze miasto Poznańskiego, Oferty Kurjer Pozn. rg 1599

#### Jadalnia

rzeźbiona tanio, Stolarska, Bukowska 9, zdg 24 439

#### Spedytor

sprzedam korzystnie kompletny inwentarz spedytorski — wozy meblowe, wozy helowe platformy etc. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 512

#### Lisy

srebrne. Wierzbocice 13 — 3, zdg 24 537

#### Burko

dyplomatyczne, Dominikańska 1, m. 1, zdg 24 540

#### Jadalnia

ciemny dąb za bezcen. Dąbrowskiego 88, m. 6, zdg 24 551

#### Gospodarstwo

59 morgowe wysokiej kulturze, piękne zabudowania przy Poznaniu sprzedam, Krzesiński, Piekarny 8, zdg 24 571

**Kolonjalke**  
śródmieściu sprzedam korzystnie  
dzierżawa 40, bez konkurencji.  
Wskaże bezpłatnie Wedzikowski,  
Piekary 11.

**Singera**  
dobra 90.— Focha 187a — 3.  
zdg 24 564

**Gabinet**  
męski garnitur klubowy (skóra),  
korzystnie. Adres wskaże Kurjer  
Poznański zdg 24 567

**11. KUPNA**

**Kupuje**  
stara biżuterję, złoto, srebro, bryl-  
anty, "Ocean" Alej Marcini-  
kowskiej-23 zdg 24 150

**Meble używane**  
wszelkiego rodzaju — urządzenia  
domowe kupuje, płaci dobre ceny  
Poznański Dom Komisowy, Do-  
minikańska 3. Pg 2 078-3.07

**Urządzenie**  
fryzjerskie kupię. Oferty Kurjer  
Poznański zdg 24 235

**Siewnik rządowy**  
używany dobrym stanie kupi  
mają. Piotronki, poczta Chodzież.  
Oferty ceny listownie, zdg 24 236

**Samochód**  
kryty, sportowa, kabriolet, 4  
siedziska. Dokładny opis. Cena.  
Zgłoszenia Kurjer Poznański  
zdg 24 204

**Dywan**  
okazyjnie kupię. Zgłoszenia Kur-  
jer Poznański zdg 24 310

**Nuty**  
kupię (orkiestra detu). Zgłosze-  
nia Kurjer Pozn. zdg 24 311

**Klubowy**  
fotel w skórze. Zgl. z ceną Kur-  
jer Poznański zdg 24 312

**Pianino**  
kupię natychmiast. Oferty cena  
Kurjer Poznański zdg 24 346

**Szafę**  
rzeczy, mała skromna. Łakowa  
13, m. 3. zdg 24 279

**Dentystyczny**  
fotel, instrumenty kupię. Oferty  
Kurjer Poznański zdg 24 386

**Dziennik Ustaw**  
komplet za ubiegłe lata. Zbiór  
wyr.ów NTA i Orzecznictwo Sa-  
dów Polskich kupię zaraz okaza-  
yjnie. Oferty Kurjer Poznański  
zdg 24 381

**Wille**  
kupię okolicą Łazarz, Grunwaldz-  
ka. Oferty podaniem ceny Kur-  
jer Poznański zdg 24 372

**Kupiny**  
natychmiast jedna prądnicę o wy-  
dajności 250 amper godzin 220 do  
320 voltów prądu stałego. Zgłosze-  
nia przyjmuję Zarząd Miejski w  
Kostrzynie. dg 978

**Kupię**  
kamienie względnie wille w po-  
bliżu Łazarza. Wpłace 30—40.000.  
Agencji wykluczeni. Oferty filia  
Kurjera Pozn. Focha 36. dg 975

**Lokomobile**  
25 km. potrzebuje na pół roku  
w dzierżawę. Oferty Kurjer Poz-  
nański zdg 24 522

**Majątek**  
dobry 400 i 1 500 morgi kupię. Do-  
kładny zarys Kurjer Poznański  
zdg 24 501

**Anodowy**  
aparat na prad zmienny kupię,  
fabrykat i cene podać do Kurjera  
Poznańskiego zdg 24 547

**Motorek**  
do gramofonu przepalony marki  
Ideal kupię. Zgłoszenia Kurjer  
Poznański zdg 24 552

**Frak**  
używany średnia figure kupię.  
Oferty Kurjer Poznański  
zdg 24 573

**Kasę**  
National kupię. Fromm Jan —  
Grochowe Łaki 3. zdg 24 426

**Okno**  
wystawowe, wlicznie drzwi wej-  
ściowe około 4.50x3.00. Oferty  
Kurjer Poznański zdg 24 562

**Beczki**  
od smoty, oliwy, pokostu itp. do  
napelniania smół, kupię każdą  
ilość. Oferty z podaniem ceny  
upraszam Ig Manłowski. Poz-  
nań, Grobla 3 telefon 34-69.  
zdg 24 563

**12 DO WYNAJECIA**

**Mieszkanie**  
komfortowe 7 pokojowe w najlej-  
szej okolicy św. Łazarza zaraz  
lub później wprost od gospodar-  
za do wynajęcia. Oferty Kurjer  
Poznański zdg 22 710

**Mieszkanie**  
3, 4 pokojowe komfortowe Focha  
123 w dzierżawę właściciel. Łodo-  
wa 1, mieszkanie 4. zdg 24 256

**Dwupokojowe**  
kuchnia. Podchorążych 5, m. 1.  
(Górczyn). zdg 24 297

**Czteropokojowe**  
słoneczne I. elektryczność przy ul.  
Radosnej. Informacje: Szama-  
rzewskiego 34, m. 5, telefon 61-77  
zdg 24 257

**Siedmiopokojowe**  
mieszkanie, parkiet, centralne. II.  
piętro. Chelmońskiego 9.  
rg 1 500

**Pokój**  
kuchnia meblami korzystnie —  
czynsz 30. Zupańskiego. Dwupo-  
kojowe Kwiatowa, Metelski. —  
Podgórna 6 — 6. zdg 24 472

**3 1 2 pokojowe**  
Gen. Umiński-go 19, stróż.  
czynsz za rok zgóry. zdg 24 275

**Siedmiopokojowe**  
Działyńskich 3. zdg 24 363

**1 pokojowe**  
kuchnia Lodowa 6, czynsz zgóry.  
Stróż. zdg 24 276

**Pokój**  
kuchnia zaraz od gospodarza. —  
Ostrobomska 37, Górczyn.  
zdg 24 396

**5 pokojowe**  
łazienka 11 ptr. Wrocławka 19,  
zaraz. Oferty Kurjer Poznański  
zdg 24 469

**5 pokojowe**  
św. Marcin 3, II ptr. komfort od  
gospodarza zaraz do wynajęcia:  
Z. Wistuba, Aleje Marcinkow-  
skiego 17, skład. zdg 24 470

**2**  
pokoje kuchnia od gospodarza,  
Poznańska 49, obok Ubezpieczalni  
zdg 24 477

**Pięciopokojowe**  
remontowane od właścicieli —  
Chelmońskiego 8. zdg 24 452

**Sześciopokojowe**  
remontowane od właścicieli —  
Chelmońskiego 8. zdg 24 453

**Pokój**  
słoneczny (łazienka), cena 25 do  
wynajęcia. Focha 188a, m. 3 od  
5—8. zdg 24 455

**Dwa**  
pokoje i kuchnia, 40 czynsz mie-  
scieczny. Jeżyce. Zwrot, remont  
150. Oferty Kurjer Poznański  
zdg 24 457

**Czteropokojowe**  
komfortowe, przy parku tram-  
waju. Nad Wierzbakiem 25  
Solacz. zdg 24 443

**7 pokojowe**  
mieszkanie III o. Matejki 61, In-  
formacje stróż. zdg 24 440

**8 pokojowe**  
mieszkanie I. p. Matejki 61, In-  
formacje stróż. zdg 24 441

**13. SZUKA MIEZSK**

**Dwupokojowego**  
kuchnia do 45.— od 1. 6. szuka  
pewny płatnik. Oferty Kurjer  
Poznański d 907

**2 pokoje**  
z kuchnią łazienką poszukuje  
urzędnik wyplacalny. Tele-  
fon 29—79. zdg 22 805

**4—5 pokojowe**  
komfortowe, słoneczne I. lub II.  
piętro szuka dobry lokator za  
czynszem umiarkowanym. Ofery  
Kurjer Pozn. zdg 23 131

**5 pokojowych**  
mieszkania przynależnościami po-  
szukuje solidny lokator. Oferty  
podaniem ceny Kurjer Poznański  
zdg 24 239

**Stróż**  
młody uczeń dobrym świadec-  
tstwem poszukuje stróżostwa. —  
Oferty Kurjer Poznański  
zdg 24 252

**Poszukuje**  
pokoju kuchnie lub próżny pokój  
Oferty Kurjer Poznański  
zdg 24 319

**P. Właściciele!**  
domów prosba o pokój i kuchnie  
ewentualnie 1 pokój na Jeży-  
cach Łazarz-Górczyn. Czynsz  
razemnie płatny. Zgłoszenia do  
Kurjera Pozn. zdr 23 899/900

**Pokoiku**  
15 zł. miesięcznie suternynowy obo-  
jętnie poszukuje rzemieślnik bez-  
dzietny ewentualnie coś naprzód  
od gospodarza. Oferty Kurjer  
Pozn. zdg 24 420

**Lekarz**  
szuka 3—4 pokojowego mieszka-  
nia w centrum I—II piętro. Ofery  
„Par“ Al. Marcinkowskiego  
11 pod 53.367. Pg 2883-53.367

**2—3**  
pokoje kuchnia, łazienka zaraz  
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn.  
zdg 24 577

**Wyższy**  
urzędnik wynajmie 3 pokojowe  
mieszkanie najchętniej na Jeży-  
cach. Oferty Kurjer Poznański  
zdg 24 581

**15. POKOJE UMEBL**

**Pokój**  
umeblowany, światło elektryczne.  
bez pościeli, niedrogi, solidnemu  
panu lub pani (1 osob.) wynajme  
Matejki 38, m. 3, wys. parter,  
front. zdg 21 824

**Pokój**  
wynajme solidnej pani lub panu.  
Ul. Młyńska 12 a, m. 6. zdg 23 808

**Wspólny**  
2—3 osobowy utrzymaniem lub  
bez. Grottgera 14, mieszkanie 3.  
zdg 24 196

**Ładny**  
pokój balkon, łazienka, central-  
ne Drużbackiej 7, m. 11 (Łazarz).  
zdg 24 147

**Wspólny**  
Romana Szymańskiego 2, mieszk-  
kanie 3. dg 965

**Gołębia**  
zdg 24 232

**Małżeństwu**  
pokój. Staszica 1, m. 9. zdg 24 243

**Dwuosobowy**  
Ogrodowa 2, m. 9. zdg 24 248

**Pokój**  
Łakowa 7 a, m. 12. zdg 24 253

**Frontowy**  
obejrzać 5—8. Strzelecka 26—7  
zdg 24 292

**Frontowy**  
elegancki, także małżeństwu tan-  
nio. Niegolewskich 1, m. 8.  
zdg 24 323

**Ładny**  
1—2. Strzelecka 26, m. 8.  
zdg 24 325

**Dwuosobowy**  
Grottgera 2, m. 2. zdg 24 357

**Klatka**  
schodowa bez pościeli. Kramar-  
ska 8, m. 6. zdg 24 359

**Czysty**  
panom. Działyńskich 2, m. 5.  
zdg 24 366

**Klatki**  
schodowej. Wielkie Garbary 18,  
mieszkanie 13. zdg 24 458

**Pokoik**  
paniom. Św. Józefa 9, mieszka-  
nie 17, podwórzu. zdg 24 348

**Klatka**  
dwuosobowy, słoneczny. Jezuita  
12, m. 7. zdg 24 351

**Pokój**  
osobne wejście dla pana z utrzy-  
maniem lub bez. Focha 57, m. 6.  
zdg 24 261

**Pokój**  
czysty utrzymaniem. Słowackie-  
go 35, m. 9. zdg 24 347

**Frontowy**  
obejrzać 5—8. Strzelecka 26—7  
zdg 24 292

**Frontowy**  
elegancki, także małżeństwu tan-  
nio. Niegolewskich 1, m. 8.  
zdg 24 323

**Ładny**  
1—2. Strzelecka 26, m. 8.  
zdg 24 325

**Dwuosobowy**  
Grottgera 2, m. 2. zdg 24 357

**Klatka**  
schodowa bez pościeli. Kramar-  
ska 8, m. 6. zdg 24 359

**Czysty**  
panom. Działyńskich 2, m. 5.  
zdg 24 366

**Klatki**  
schodowej. Wielkie Garbary 18,  
mieszkanie 13. zdg 24 458

**Pokoik**  
paniom. Św. Józefa 9, mieszka-  
nie 17, podwórzu. zdg 24 348

**Klatka**  
dwuosobowy, słoneczny. Jezuita  
12, m. 7. zdg 24 351

**Pokój**  
osobne wejście dla pana z utrzy-  
maniem lub bez. Focha 57, m. 6.  
zdg 24 261

**Pokój**  
na 1 lub dwie osoby zaraz. Wy-  
spiańskiego 18, m. 5, między 3—6  
zd 24 267

**Jeden — dwuosobowy**  
pościel pożądana. Ogrodowa  
12 — 23. zdg 24 269

**Pokój**  
dwuosobowy, dobrem całodziem-  
nem utrzymaniem od 15-go. Za-  
blocka, Marcinkowskiego 1.  
zdg 24 270

**15.—**  
małej panience Jeżycka 33, m. 2.  
zdg 24 280

**Elegancki**  
Towarowa 21a, m. 17.  
zdg 24 284

**Poznańska**  
59, m. 3, narożnik Jasnej.  
zdg 24 395

**Frontowy**  
pokój. Wielkie Garbary 23, m. 9.  
zdg 24 394

**Czysty**  
pokoik. Szwajcarska 19, m. 9.  
zdg 24 390

**Piekary**  
8 a. mieszkanie 34. zdg 24 387

**Dwie**  
panny wspólny pokój. Wroniecka  
19, m. 15. zdg 24 388

**Józefa**  
6, parter, prawo. zdg 24 385

**Spokojnemu**  
(pianino). Jeżycka 36 — 10.  
zdg 24 384

**Tanio**  
panienkę. Kantaka 8, m. 7.  
zdg 24 383

**Dworcu**  
Focha 27, front, II. Sypniewska  
zdg 24 379

**Ratajczaka**  
10, mieszkanie 4, zaraz.  
zdg 24 377

**Frontowy**  
słoneczny. Skarbowska 17 — 8.  
zdg 24 401

**Pokój**  
1—2 osób. Matejki 45, m. 1.  
zdg 24 287

**Frontowy**  
klatka, panu. Wroniecka 16 — 4  
zdg 24 409

**Pokoik**  
Wierzbienie 53 m. 7.  
zdg 24 411

**Inteligentowi**  
wszelkie wygody (utrzymanie) —  
Kwiatowa 3 — 3. zdg 24 415

**Małżeństwu**  
dwa osoby. Dąbrowskiego 76-13  
zdg 24 404

**Panienkę**  
przyjme na wspólny pokój. Matej  
Garbary 5, m. 21. zdg 24 553

**Paniom**  
Długa 18, m. 11. zdg 24 421

**Niekrepujący**  
tanio. Kanałowa 7, m. 8.  
zdg 976

**Młyńska**  
3—9, centralnem. frontowa.  
Pg 2881-53.362

**Dobrze**  
umebl. Piekary 9—2. zdg 24 531

**Pokój**  
Mickiewicza 1, m. 4. zdg 24 523

**Klatki**  
Chwałszewo 1, m. 5. rg 1610

**Dwuosobowy**  
Wierzbienie 16, mieszkanie 7.  
zdg 24 428

**Komfortowy**  
utrzymaniem, telefon. Plac Sa-  
pieżyński 5 — 3. zdg 24 473

**Jedno**  
dwuosobowy. Wierzbienie 37 a,  
m. 9. zdg 24 474

**Niekrepujący**  
Józefa 3, m. 5. zdg 24 476

**Dwa pokoje**  
umeblowane z kuchnią wydzier-  
żawie. Lokal. Matejki 56.  
zdg 24 343

**Pokój**  
telefon, światło, łazienka, ogrze-  
wanie. Młyńska 2, m. 18.  
zdg 24 475

**Małżeństwu**  
2 umeblowane. Dąbrowskiego 18,  
m. 4. zdg 24 478

**Dwie**  
Matejki 6, m. 15. zdg 24 479

**Pokój**  
wolny. Dąbrowskiego 36 — 15  
zdg 24 480

**Pokoik**  
tani. Wielkie Garbary 36—17.  
rg 1611

**Pokój**  
niekrepujący. Za Bramką 5a m. 8  
rg 1614

**Umeblowany**  
Pocztowa 27, m. 5. rg 1608

**Pokój**  
Kopernika 9, m. 6. rg 1603

**Pokoik**  
Półwiejska 37 — 4. zdg 24 498

**Półwiejska**  
33 — 8. zdg 24 449

**Rybaki**  
10, m. 5, używaniem kuchni, bez  
zdg 24 451

**Frontowy**  
elektryczność. Strzelecka 9 — 4  
zdg 24 444

**Pokój**  
słoneczny panom. Wielka 18 — 14  
zdg 24 445

**Frontowy**  
elektryczność Graniczna 1, m. 7.  
zdg 24 442

**Ładny**  
utrzymaniem bez zaraz. Marcina  
39, m. 8. zdg 24 437

**Dwu**  
jednosobowy. Kozia 23, m. 2.  
zdg 24 438

**Klatka schodowa**  
bez pościeli. Kwiatowa 4, m. 11.  
zdg 24 518

**Dwuosobowy**  
ładny niekrepujący, telefon. Pie-  
kary 18, m. 5. zdg 24 539

**Tanio**  
Skarbowska 14, m. 18. zdg 24 541

**Plac Wolności**  
2, mieszkanie 8. zdg 24 545

**Przy Zamku**  
pokój ciepły. Wąły Zygmunta  
Augusta 1, mieszkanie 9.  
zdg 24 550

**Klatki**  
Kopernika 10 a. 1. zdg 24 570

**Dwuosobowy**  
jedno (utrzymaniem). Półwiejska  
2 — 6. zdg 24 572

**Słoneczny pokój**  
wynajme małżeństwu. Staszica 6  
m. 22. zdg 24 575

**Eleganckiego**  
pana. Kopernika 4, m. 10.  
zdg 24 576

**Plac**  
Wolności 13, m. 16. zdg 24 578

**Frontowy**  
centralne u samotnej. Kramar-  
ska 27, m. 17. zdg 24 579

**Jasna**  
12, m. 6. ładny pokój wynajme.  
zdg 24 580

**Pokój**  
Łakowa 7, m. 9. zdg 24 582

**Piekary**  
3 — 8. zdg 24 436

**Lepszy**  
zaraz. Wrocławka 56, m. 5.  
zdg 24 433

**Pokoje**  
utrzymaniem. Skarbowska 11 — 4  
zdg 24 430

**Bufetowa**  
uczciwa, samodzielna, poszukuje posady lub do składu piekarni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 355

**Gotowaniem**  
dobrem, swiactwami szukam posady 15 - 10 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 268

**Inteligentna**  
panienka sierota, wykwalifikowana pielegniarka, praktyka szuka posady chorej lub starszej pani, zna szyćce, haft, prace domowe, referencje, skromne wymagania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 389

**Szofer - ogrodnik**  
samotny szuka posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 398

**Przyjmę**  
posadę do wyreczenia. Znam kuchnie, gospodarstwo wiejskie. Mielniczowa 3. Zychów, p. Lisków, ziemia kaliska. zdg 24 315

**Gospodni**  
zna dobre gotowanie, pieczenie, zaprawianie, prasowanie sztywnej bielizny, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 361

**Ktorej**  
pani zależy na dobrej uczciwej dziewczynie, bardzo kochającej dzieci umiejacej gotować, poszukuje posady od 1 marca. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 328

**Panienska**  
inteligentna, znająca jezyk polski niemiecki, robotki szuka posady do dzieci lub jako towarzyszka. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 388

**Poslugi**  
z dobrimi swiactwami szukam Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 359

**Początkująca**  
bufetowa poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 245

**TEATRY**  
Poznań, środa, 14. 2.  
**TEATR POLSKI.** Dziś — „On i jego sobowót”.  
Czwartek, 15. 2. „Hamlet”.  
Piątek, 16. 2. „Waterloo”.  
**TEATR WIELKI.** Dziś — „Kniaź Igor”.  
Piątek, 16. 2. „Palestrant”.  
**TEATR WIELKI — KONCERY SYMFONICZNE.** Czwartek, 15. 2. Koncert symfoniczny. Dyrygent Dr. Zygmunt Latoszewski. Soliści: Bolesław Woytowicz, fortepian i Augustyn Boczek, flet.  
**TEATR NOWY:** Dziś — „Pieniądz nie jest wszystkim”.  
Czwartek, 15. 2. „Pieniądz nie jest wszystkim”.

**Przedpłata**  
na miesiąc luty 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajkach i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonej numerów lub odszkodowania.  
W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.  
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

**KINA**  
APOLLO METROPOLIS  
NAJTAŃSZE NAJLEPSZE  
W KAŻDY PIĄTEK  
TYGODNIK WYDARZEŃ  
Z CAŁEGO ŚWIATA W ŻYWYM SŁOWIE  
NA EKRANACH  
APOLLO I METROPOLIS  
ng 4063  
**KINA**  
Poznań, środa, 14. 2.  
APOLLO: „Przybłeda”.  
COLOSSEUM: „Cohn i Kelly w tarapatach”.  
CORSO: „Wyspa Tajemnic”.  
METROPOLIS: „Pat i Patachon jako ogrodnicy na pensji żeńskiej”.  
MOJE: „Romanse cygańskie”.  
ORZEL: „Ślady o Świecie”.  
OŚWIATOWE T. C. L. — „W kraju srebrnego lwa” oraz wesoła komedia.  
RENAISSANCE: „Sprawca nieznan”.  
SFINKS: „Madame Butterfly” — Silvia Sidney.  
SEONCE: „Katarzyna Wielka”.  
TECZA-Lazarz: Maski Dr. Fu Manchu.  
TECZA-Wilda: „Romeo i Julia”.  
WILSONA: „Obrazo Majestatu”.

**Bufołowa**  
uczciwa, samodzielna, poszukuje posady lub do składu piekarni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 355

**Gotowaniem**  
dobrem, swiactwami szukam posady 15 - 10 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 268

**Inteligentna**  
panienka sierota, wykwalifikowana pielegniarka, praktyka szuka posady chorej lub starszej pani, zna szyćce, haft, prace domowe, referencje, skromne wymagania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 389

**Szofer - ogrodnik**  
samotny szuka posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 398

**Przyjmę**  
posadę do wyreczenia. Znam kuchnie, gospodarstwo wiejskie. Mielniczowa 3. Zychów, p. Lisków, ziemia kaliska. zdg 24 315

**Gospodni**  
zna dobre gotowanie, pieczenie, zaprawianie, prasowanie sztywnej bielizny, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 361

**Ktorej**  
pani zależy na dobrej uczciwej dziewczynie, bardzo kochającej dzieci umiejacej gotować, poszukuje posady od 1 marca. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 328

**Panienska**  
inteligentna, znająca jezyk polski niemiecki, robotki szuka posady do dzieci lub jako towarzyszka. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 388

**Poslugi**  
z dobrimi swiactwami szukam Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 359

**Początkująca**  
bufetowa poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 245

**Biuralistka**  
znająca wszelkie prace biurowe, jezyk niemiecki szuka posady. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 340

**Dziewczyna**  
z gotowaniem do wszystkiego 9 lat w jednym miejscu poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 294

**Ceglarz**  
chlubne swiactwa, na życzenie gwarancja, poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 557

**Młoda inteligentna Niemka**  
pragnie nauczyć się jezyka polskiego w dobrej polskiej rodzinie ewentualnie ziemianskiej miejscowości obcojętnej, za utrzymanie podejmie się oiemki nad dwojgiem dziećmi z lekiami angielskiego, niemieckiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 237

**Podróżujący - szofer**  
który pracował w swiatowych firmach zna dobrze sprawy handlowe wszednie jako inkasent kaucja 1000 poszukuje posady od zaraz. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 24 301

**Dziewczyna**  
czysta, uczciwa poszukuje poslugi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 302

**Panienska**  
szuka posady w krawiectwie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 303

**Urzednik**  
posiadający kwalifikacje w sprawach podatkowych sądowych i obliczeniach składek socjalnych w myśl nowej ustawy scaleniowej, poszukuje posady za minimalnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 064

**Elektromonter**  
uzwajacz, operator kina, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 225

**Poszukuje**  
posady do wszelkich prac zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 527

**Poslugi**  
poszukuje z poleceniem, za pokój. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 528

**Szukam**  
poslugi na cały dzień z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 526

**Dziewczyna**  
poszukuje posady do wszystkiego od zaraz lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 461

**Pomocnik**  
ogrodnicy z dobrimi swiactwami poszukuje posady od zaraz albo później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 464

**Praczka**  
czysto pierze 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 467

**Kuchmistrzini Gospodni**  
warszawska kuchnia, wypiekaniem, zaprawianiem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 490

**Kucharka**  
młoda z ukończona 3-letnia szkoła gospodarzka, dobrimi swiactwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. rg 1601

**Ogrodnik**  
żonaty lat 27 bezdzietny szuka posady portjerstwa lub stróżstwa z mieszkaniem ewentualnie z kaucja. Zgłoszenia Kurjer Pozn. rg 1598

**Młodszy**  
urzednik gospodarczy z ukończona Szkoła Rolnicza, 3 lata praktyki, obznajmiony z wszelkimi galeziami gospodarstwa, ze znajomością prowadzenia księzek gospodarczych poszukuje posady od kwietnia lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 23 799

**Książkowa**  
samodzielna, krytycznym połozeniu szuka jakiegokolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 23 798

**Dziewczyna**  
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 493

**Poslugi**  
przed południem skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 494

**Poszukuje**  
poslugi, uczciwa, czysta i pracowita. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 490

**Gospodni - kucharka**  
średni wiek zaufana poszukuje samodzielnej posady, zna dobrą kuchnie, prasowanie szyćce, wszelkie prace domowe. Swiactwa dlugoletnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 500

**Posługaczka**  
szuka poslugi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 450

**Posługaczka**  
do wszystkiego z gotowaniem — szuka poslugi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 459

**Pielegniarka**  
rutynowana, inteligentna przyjmie posadę do niemowlecia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 515

**Uczciwa**  
szuka poslugi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 538

**Praczka**  
uczciwa poszukuje prania, gotowania, sprzatania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 542

**Szukam**  
poslugi do i w południu lub wieczorem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 435

**Poslugi**  
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 431

**Uczciwa**  
dziewczyna ze ws poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 427

**Dziewczyna**  
szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 556

**Poszukuje**  
poslugi od zaraz okolica Wilda. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 24 566

**Inteligentna**  
panienka sprytna, córka piekarza poszukuje posady do składu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 075

**Dziewczyna**  
uczciwa pracowita czysta poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 071

**Dziewczyna**  
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego do 3 starszych osób od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 070

**Dziewczyna**  
miła uczciwa szuka posady, kochająca dzieci, do wszystkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 211

**Biuralistka**  
młodsza z niemieckim szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 208

**Samodzielna**  
poszukuje posady do wszystkiego Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 206

**Poslugi**  
bez spania poszukuje skromna — uczciwa dziewczyna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 188

**Z prowincji**  
szuka posady, zna szyćce robotki i coskolwiek gotowania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 927

**Poszukuje**  
posady do dzieci i lekkich prac. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 931

**Absolwentka**  
Szkoły Gospodarczy w Kórniku, dwuletnia praktyka, — dobrimi swiactwami, kochająca dzieci poszukuje odpowiedniej posady jako wyreczycielka pani domu, najchietniej na ws. — Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdg 23 893

**Posługaczka**  
uczciwa poszukuje poslugi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 851

**Przyjmę**  
poslugę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 993

**Dziewczyna**  
poszukuje poslugi zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 23 994

**Poslugi**  
z praniem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 017

**Poszukuje**  
poslugi na przed południe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 991

**Poszukuje**  
prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 990

**Kierownik drukarni**  
młodszy, kilka lat na samodzielnej stanowisku, obznajmiony z pracą redakcyjną poszukuje posady. Łaskawe oferty pod zdg 23 042 do Kurjera Pozn. zdg 23 854

**Ogrodnik**  
żonaty bezdzietny z dlugoletnia praktyka w Niemczech i Polsce, obznajmiony w zakładaniu szkółek, kwaciarstwie, warzywnictwie i bartnictwie, posiada dobre swiactwa poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 22 448

**Dzielna**  
garderobiana poszukuje pracy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 871

**Bilansista**  
rutynowany poszukuje posady — ewentl. godzinowej. Prowadzi księgowosc w abonamencie. Zakłada, reguluje księgi, ustawia bilanse. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 23 882

**Maszynistka**  
praktyka biurowa i komornicza poszukuje posady. Miejscowosc obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 892

**Krawcowa**  
szyje garderobe damska, chłopięca, bielizne poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 845

**Higjenistka**  
dentystyczna szkoła handlowa — szuka pracy Miejscowosc obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 009

**Praczka**  
czysta, uczciwa szuka pracy. — Kościelna 10, m. 2. zdg 24 126

**Poslugi**  
lub prania szuka sumienna uczciwa osoba. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 038

**Służąca**  
poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 030

**Uczciwa**  
posługaczka poszukuje poslugi przed południem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 105

**Poslugi**  
szukam na przed południe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 102

**Poszukuje**  
poslugi całodziennie, dwa dni w tygodniu z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 997

**Młoda**  
dziewczyna ze wsi polecona szuka posady za małym wynagrodzeniem do dzieci albo do lekkiej pracy domowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 876

**Lat 30**  
inteligentny człowiek lokaj-służący, bez drogi wyjścia, dobre swiactwa i rekomendacje prosí o zafiarowanie jakiegokolwiek posady, choćby za utrzymanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 919

**Młoda**  
szuka poslugi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 925

**Dziewczyna**  
dobrze polecona szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 626

**Poszukuje**  
poslugi od piętnastego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 698

**Dziewczyna**  
do wszystkiego z dobrimi swiactwami poszukuje posady od 15. 2. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 738

**Inteligentna**  
osoba średnie, wieku dobrimi swiactwami, obznajmiona z gospodarstwem domowym szuka posady zarządczyni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 053

**Kucharka**  
przyjmie posadę do wszystkiego od 15 lub od 1. Możliwe na wyjazd. Of. Kurjer Pozn. zdg 24 143

**Służąca**  
chetna do pracy z gotowaniem, praniem i prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 617

**Dziewczyna**  
wiejsza szuka posady od 15. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 613

**Poslugę**  
przyjme od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 646

**Pielegniarka**  
do niemowlecia poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 569

**Dziewczyna**  
uczciwa z dobrimi swiactwami szuka stałej posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 581

**Krawcowa**  
akuratna poszukuje posady po domach, szyje tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 584

**Poslugi**  
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 620

**Ekspedjentka**  
branży piekarsko-cukierniczej poszukuje pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 141

**Bilansista**  
rutynowany 10 lat praktyki w przemyśle i handlu, poszukuje posady ewtl. godzinowej. Prowadzi księgowosc w abonamencie. 20 zł miesięcznie. Zakłada, reguluje księgi, ustawia bilanse. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 22 354

**Dziewczyna**  
wiejsza, pracowita, dobrimi swiactwami poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 593

**Bezrobotna**  
biuralistka zgrabna szuka posady bufetowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 594

**Starsza**  
dziewczyna szuka posady od 15 do 2 starszych osób lub i za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 585

**Skromna**  
panienka prowincji poszukuje posady lżejszych prac domowych z gotowaniem, miejscowosc obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 559

**Posługaczka**  
z gotowaniem lub bez szuka poslugi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 591

**Poszukuje**  
poslugi na cały dzień z dobrem gotowaniem i dobrimi swiactwami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 717

**Dziewczyna**  
uczciwa szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 092

**27. WOLNE MIEJSCA**

**Poszukuje**  
dobrego węglarza, kaucja 100 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 992

**Do**  
apteki z drogerja poszukuje polecanej sily pomocniczej drogerzystki jezyk niemiecki. Oferty przy wolnym utrzymanie do Kurjera Pozn. zdg 968

**Mamka**  
zdrowa za dobrem wynagrodzeniem może się natychmiast zgłosić. Kraszewskiego 11, 1. piętrowo. zdg 23 642

**Keinerki**  
potrzebne zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 370

**Służąca**  
gotowaniem 10 miesięcznie. — Wierzbicice 17, m. 7. zdg 24 358

**Ogrodnik**  
kawaler fachowy. Zgłoszenia podaniem warunków Górki Dąbskie poczta Królikowo Nowe. zdg 24 364

**Student**  
do 11 chłopca oraz prowadzenia księzkowości rolniczej. Zgłoszenia Górki Dąbskie, poczta Królikowo Nowe. zdg 24 365

**Ekspedjentka**  
z branży potrzebna. Skład obuwia Rozmarynowicz. Stary Rynek 93. rg 1544

**Służąca**  
do wszystkiego zaraz, pościel — Skarbowa 18. 5. zdg 24 354

**Służąca - kucharka**  
z dobrimi swiactwami, uczciwa i pilna potrzebna od 1 marca Zgłoszenia Sew. Mielżyńskiego 5 m. 5, tylko od 7.30 — 8.30 wiecz. zdg 24 259

**Asystent (kę) dent.**  
(z pr. wyk. oper. prac) ewentl. na pół dnia. Zgłoszenia z podaniem warunków i pensji. Kurjer Pozn. zdg 24 260

**Woznice**  
inkasenta lub wspólnika 500 lub 1000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 283

**Uczennica**  
do pomocy kucharzowi potrzebna. Marsz. Focha 4. Sniadialnia. zdg 24 392

**Pokoik**  
za prace domowa. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 376

**Służąca**  
najchietniej z prowincji do wszelkich prac domowych, umiejace także jezyk niemiecki zaraz. Suwalska, Składowa 1. zdg 24 403

**Dziewczyna**  
do posylek zaraz. Poczta 20, skład. zdg 24 399

**Krawcowa**  
przyjme uczennice od zaraz. — Zgłoszenia Półwiejska 32, m. 4. zdg 24 382

**Dziewczyna**  
do wszystkiego od zaraz. Wały Król. Jadwigi 11, skład kolonialny. zdg 24 414

**Uczennice**  
do krawiectwa na rok przyjme Kwiatowa 4, m. 11. zdg 24 586

**Agentów**  
do rozsprzedaży artykułów pierwszej potrzeby na Bydgoszcz i okolice poszukuje poważnie przedsiębiorstwo. Kaucja 2.000 zł. Zgłoszenia: „A. 165”. Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 4921

**Starszy**  
dyplom. drogista może się zgłosić. Oferty życiorysem Kurjer Pozn. zdg 24 532

**Posługaczka**  
dobrze polecona potrzebna. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 489

**Posługaczka**  
od 15. 2. Weneckańska 4, m. 5. zdg 24 468

**Humor zagraniczny**  
  
— Proszę pani, ten kapelusik odmładza panią o 10 lat!  
— To proszę mi zrobić dwa jednakowe.  
(Inter. Blatt — Wiedeń). S. F.

**Miał torfowy**  
1 ściółkę torfowa dla celów gospodarzy ogrodniczych i budowlanych dostarcza ze składnicy oraz wprost z fabryki  
**GUSTAW GLAETZNER**  
Poznań 3, ul. Jasna 19  
Tel. 65-80 i 63-28  
Składnica: ul. Kraszewskiego 10  
Pg 2 848-6-112

**Potrzebna**  
wyreczycielka, która się zajmie wychowaniem dzieci i dziewczyną do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 463

**Książkowa**  
samodzielna korespondencja polsko-niemiecka potrzebna na 1-2 godz. dziennie Kurkiewicz Mylna 26. zdg 24 529

**Spawaczka**  
doświadczona do elektrycznego i autogenicznego spawania, kawalera, pożądaną egzamin spawacza kotłów, poszukują Zakłady Przemysłowe w Niezychowie, poczta Białosłwiwie. zdg 24 510

**Służąca**  
potrzebna. Szeroka 14, m. 4 rg 1613

**Marszantki**  
dzielne potrzebne. Oferty Kurjer Pozn. rg 1597

**Stenotypistka**  
młodsza z ładnym charakterem pisma, biegła w rachunkach i stenografii poszukujemy. Tylko sila odpowiadająca tym warunkom zostanie uwzględniona. Wyczerpujące oferty prosimy skierować do Kurjera Pozn. zdg 23 592